

รายงานการพัฒนาหนังสือส่งเสริมการอ่านเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียน
ชุด ใต้อำเภอเมืองสยาม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
โรงเรียนบ้านบางคู สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี

ทิพย์วิมล เพ็ชรอุย

ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการ

โรงเรียนบ้านบางคู อำเภอเมือง จังหวัดอุทัยธานี
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ

ชื่อเรื่อง รายงานการพัฒนาหนังสือส่งเสริมการอ่านเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียน
ชุด ใต้ฟ้าเมืองสยาม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
โรงเรียนบ้านบางคู สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภูเก็ต

ชื่อผู้ศึกษา นางทิพย์วิมล เพ็ชรอุย ครูโรงเรียนบ้านบางคู
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภูเก็ต

ปีที่ศึกษา ปีการศึกษา 2558

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อสร้างและพัฒนาหนังสือส่งเสริมการอ่านเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียน ชุด ใต้ฟ้าเมืองสยาม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ตามเกณฑ์ประสิทธิภาพ 80/80 2) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียน ชุด ใต้ฟ้าเมืองสยาม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดการเรียนรู้ โดยใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียน ชุด ใต้ฟ้าเมืองสยาม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ประกอบด้วย 1) หนังสือส่งเสริมการอ่านเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียน ชุด ใต้ฟ้าเมืองสยาม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 6 เล่ม 2) แผนการจัดการเรียนรู้ 3) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 4) แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียน ประชากรกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 ของโรงเรียนบ้านบางคู สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภูเก็ต จำนวน 1 ห้องเรียน มีนักเรียนทั้งสิ้น 32 คน ดำเนินการทดลองมีการทดสอบก่อนเรียน โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวน 40 ข้อ แล้วดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียน ชุด ใต้ฟ้าเมืองสยาม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 6 เล่ม เวลา 20 ชั่วโมง จัดการเรียนรู้อตามแผนการจัดการเรียนรู้ ทำการทดสอบหลังเรียน โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจำนวน 40 ข้อ แล้วสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดการเรียนรู้ โดยใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียน ชุด ใต้ฟ้าเมืองสยาม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 10 ข้อ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบที (t-test)

ผลการศึกษา พบว่า

1. หนังสือส่งเสริมการอ่านเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียน ชุด ได้ฟ้าเมืองสยาม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 82.41/82.06
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียน ชุด ได้ฟ้าเมืองสยาม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีค่าเฉลี่ยคะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
3. ความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดการเรียนรู้ โดยใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียน ชุด ได้ฟ้าเมืองสยาม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.19, \sigma = 0.33$)

กิตติกรรมประกาศ

รายงานการพัฒนาหนังสือส่งเสริมการอ่านเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียน ชุด ใต้ฟ้าเมืองสยาม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านบางคู สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ได้สำเร็จสมบูรณ์ได้ เนื่องจากได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่าย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง นายนิยม พรหมขุนทอง ผู้อำนวยการ โรงเรียนบ้านบางคู ที่กรุณาส่งเสริม ให้คำปรึกษา แนะนำ และดูแลช่วยเหลือ ตลอดทั้งให้ข้อคิดในการทำงานเป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณ นายรัฐพล พรหมสะอาด อาจารย์คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต นางวิริยา สุวรรณวัฒน์ ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนเกาะติเหร์ และนางนาฏติยา คงคา ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านกู่คู สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ ที่กรุณาทำหน้าที่ผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ ให้คำปรึกษาแนะนำในทุก ๆ ด้าน

ขอขอบคุณ นางอารัญดา วรรณชิต ครูชำนาญการ รักษาราชการแทนผู้อำนวยการ โรงเรียนบ้านบางคู คณะครู รวมทั้งนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านบางคู สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ ที่ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมเป็นอย่างดี

ขอขอบคุณ นายวาทการ คงศัพท์ ที่กรุณาวาดภาพประกอบหนังสือส่งเสริมการอ่าน เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียน ชุด ใต้ฟ้าเมืองสยาม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ทั้ง 6 เล่ม

คุณประโยชน์และความดีที่ได้รับจากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ขอมอบแด่คุณบิดา มารดา ครูอาจารย์ ครอบครัว ผู้มีพระคุณทุกท่าน ที่เป็นกำลังใจและให้ความช่วยเหลือเสมอมา

ทิพย์วิมล เพ็ชรนุช

พฤษภาคม 2559

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ.....	ก
กิตติกรรมประกาศ.....	ค
สารบัญ	ง
สารบัญตาราง	ช
สารบัญภาพ	ญ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การศึกษา.....	4
สมมติฐานการศึกษา.....	4
ขอบเขตของการศึกษา.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	8
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551	
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5.....	11
แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ด้านการอ่าน.....	23
แนวคิดที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ด้านการเขียน	33
หนังสือส่งเสริมการอ่าน	37
บัญชีคำพื้นฐานที่ใช้ในการเรียนการสอนภาษาไทย ระดับชั้นประถมศึกษา.....	43
หลักการ แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการใช้คำถามตามแนวคิดของบลูม (Bloom).....	46
แผนการจัดการเรียนรู้.....	54
การหาประสิทธิภาพของนวัตกรรม	60
เอกสารเกี่ยวกับความพึงพอใจ.....	64
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	69
กรอบแนวคิดในการวิจัย	71

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 3	
วิธีดำเนินการวิจัย	72
ประชากร	72
ระยะเวลาที่ทำการทดลอง.....	73
รูปแบบการศึกษา	73
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	74
การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ.....	75
การเก็บรวบรวมข้อมูล	82
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	83
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	83
บทที่ 4	
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	90
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	90
การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	91
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	91
บทที่ 5	
สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	95
วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	95
สมมติฐานของการศึกษา.....	95
ประชากร	96
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	96
สรุปผลการศึกษา.....	97
อภิปรายผลการศึกษา	97
ข้อเสนอแนะ	101
บรรณานุกรม	103

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ภาคผนวก	110
ภาคผนวก ก รายนามผู้เชี่ยวชาญ.....	111
ภาคผนวก ข การหาประสิทธิภาพของหนังสือส่งเสริมการอ่านเพื่อพัฒนา ทักษะการอ่านและการเขียน ชุด ใ้ฟ้าเมืองสยาม กลุ่มสาระ การเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5.....	113
ภาคผนวก ค ผลการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ.....	125
ภาคผนวก ง การตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถามความพึงพอใจ ของนักเรียน	155
ภาคผนวก จ ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	161
ภาคผนวก ฉ บัญชีคำพื้นฐานและการวิเคราะห์แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียน.....	175
ภาคผนวก ช การเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ.....	227
ประวัติผู้ศึกษา	273

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1 กรอบ โครงสร้างเวลาเรียนของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551	20
2 กำหนด วัน เวลา และเนื้อหาที่สอน	73
3 ประสิทธิภาพของหนังสือส่งเสริมการอ่านเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและ การเขียน ชุด ใต้ฟ้าเมืองสยาม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษา ปีที่ 5 ปีการศึกษา 2557 ตามเกณฑ์ประสิทธิภาพ 80/80	91
4 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้ หนังสือส่งเสริมการอ่านเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียน ชุด ใต้ฟ้าเมือง สยาม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ปีการศึกษา 2558	92
5 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความพึงพอใจของนักเรียนต่อ การจัดการเรียนรู้ โดยใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและ การเขียน ชุด ใต้ฟ้าเมืองสยาม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษา ปีที่ 5	93
6 การวิเคราะห์ดัชนีความสอดคล้องระหว่างจุดประสงค์การเรียนรู้กับเนื้อหา จากหนังสือส่งเสริมการอ่านเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียน ชุด ใต้ฟ้าเมืองสยาม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน	114
7 การหาประสิทธิภาพของหนังสือส่งเสริมการอ่านเพื่อพัฒนาทักษะการอ่าน และการเขียน ชุด ใต้ฟ้าเมืองสยาม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ขึ้นทดลองรายบุคคล (1 : 3 คน).....	121
8 การหาประสิทธิภาพของหนังสือส่งเสริมการอ่านเพื่อพัฒนาทักษะการอ่าน และการเขียน ชุด ใต้ฟ้าเมืองสยาม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ขึ้นทดลองกลุ่มเล็ก (1 : 9 คน)	122
9 การหาประสิทธิภาพของหนังสือส่งเสริมการอ่านเพื่อพัฒนาทักษะการอ่าน และการเขียน ชุด ใต้ฟ้าเมืองสยาม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ขึ้นทดลองภาคสนาม	123

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
10	สรุปลผลการประเมินคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียน ชุด ใต้ฟ้าเมืองสยาม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน 126
11	แสดงผลสรุปการประเมินคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียน ชุด ใต้ฟ้าเมืองสยาม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยผู้เชี่ยวชาญ 127
12	การวิเคราะห์ดัชนีความสอดคล้องของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จากหนังสือส่งเสริมการอ่านเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียน ชุด ใต้ฟ้าเมืองสยาม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 60 ข้อ 134
13	แสดงผลการวิเคราะห์หาความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ชุด ใต้ฟ้าเมืองสยาม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 60 ข้อ 137
14	แสดงผลสัดส่วนคนตอบถูกและคนตอบผิดของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ชุด ใต้ฟ้าเมืองสยาม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2557 140
15	แสดงการหาค่าความแปรปรวนและความเชื่อมั่น ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ชุด ใต้ฟ้าเมืองสยาม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 142
16	ดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดการเรียนรู้ โดยใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียน ชุด ใต้ฟ้าเมืองสยาม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ของผู้เชี่ยวชาญ 157

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
17 แสดงค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดการเรียนรู้ โดยใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียน ชุด ใต้ฟ้าเมืองสยาม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5.....	158
18 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ยี่มสยาม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ปีการศึกษา 2558.....	162
19 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง มวยไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ปีการศึกษา 2558	163
20 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง สมุนไพรไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ปีการศึกษา 2558.....	164
21 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง มณีสยาม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ปีการศึกษา 2558.....	165
22 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ภูมิปัญญาไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ปีการศึกษา 2558.....	166
23 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ประเพณีไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ปีการศึกษา 2558.....	167
24 แสดงประสิทธิภาพของหนังสือส่งเสริมการอ่านเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียน ชุด ใต้ฟ้าเมืองสยาม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ปีการศึกษา 2558.....	168
25 แสดงการหาค่าการทดสอบนัยสำคัญ (t – test) ของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ใต้ฟ้าเมืองสยาม ก่อนเรียนและหลังเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ปีการศึกษา 2558 (กลุ่มเป้าหมาย).....	170
26 แสดงผลการประเมินความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดการเรียนรู้ โดยใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียน ชุด ใต้ฟ้าเมืองสยาม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5.....	173

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	ความพึงพอใจนำไปสู่ผลการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพ.....	68
2	กรอบแนวคิดในการวิจัย	71
3	รูปแบบการศึกษา	74

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ภาษาไทยเป็นเอกลักษณ์ของชาติ เป็นสมบัติทางวัฒนธรรมอันก่อให้เกิดความเป็นเอกภาพและเสริมสร้างบุคลิกภาพของคนในชาติให้มีความเป็นไทย เป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสาร เพื่อสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ทำให้สามารถประกอบกิจกรรม การงาน และดำรงชีวิตร่วมกันในสังคมประชาธิปไตยได้อย่างสันติสุข สามารถเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ ประสบการณ์จากแหล่งข้อมูลสารสนเทศต่าง ๆ เพื่อพัฒนาความรู้ กระบวนการคิด วิเคราะห์ วิจารณ์ และสร้างสรรค์ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี ตลอดจนนำไปใช้ในการพัฒนาอาชีพให้มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจ นอกจากนี้ยังเป็นสื่อแสดงภูมิปัญญาของบรรพบุรุษด้านวัฒนธรรม ประเพณี สุนทรียภาพ เป็นสมบัติล้ำค่าควรแก่การเรียนรู้ อนุรักษ์ และสืบสานให้คงอยู่คู่ชาติตลอดไป (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2552 : 1)

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดให้ภาษาไทยเป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้หนึ่ง ที่ผู้เรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานจำเป็นต้องเรียนรู้ เพื่อมีความรู้ ทักษะ และวัฒนธรรม การใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร ความชื่นชม การเห็นคุณค่าภูมิปัญญาไทย และภูมิใจในภาษาประจำชาติ ซึ่งภาษาไทยเป็นทักษะที่ต้องฝึกฝนจนเกิดความชำนาญในการใช้ภาษา เพื่อการสื่อสารและการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ โดยกำหนดสาระและมาตรฐานการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพทั้งในด้านการอ่าน การออกเสียง คำ ประโยค การอ่านบทร้อยแก้ว คำประพันธ์ชนิดต่าง ๆ การอ่านในใจเพื่อสร้างความเข้าใจ การคิด วิเคราะห์ สังเคราะห์ ความรู้จากสิ่งที่อ่านสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ด้านการเขียนสื่อสารด้วยรูปแบบต่าง ๆ ทั้งการเขียนเรียงความ ย่อความ รายงานจากการค้นคว้า เขียนวิเคราะห์ และเขียนเชิงสร้างสรรค์ ด้านการฟัง การดู และการพูด อย่างมีวิจารณญาณ ในการแสดงความคิดเห็น แสดงความรู้สื่ออย่างมีเหตุผล ด้านหลักการใช้ภาษาให้ถูกต้องเหมาะสมกับโอกาส และบุคคล สำหรับด้านวรรณคดีและวรรณกรรม เพื่อศึกษาข้อมูลแนวคิดคุณค่าของงานประพันธ์ และความงดงามทางภาษา เพื่อให้เกิดความซาบซึ้งและภูมิใจในภาษาประจำชาติที่บรรพบุรุษได้สั่งสมสืบทอดมาจนถึงปัจจุบัน (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2552 : 1 - 2)

นอกจากนี้ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ยังได้บัญญัติไว้ใน มาตรา 23 มาตรา 24 และ มาตรา 26 เกี่ยวกับการจัดการศึกษา โดยสรุปได้ว่า การจัดการศึกษาต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้และคุณธรรม การจัดการกระบวนการเรียนรู้ต้องบูรณาการความรู้ด้านต่าง ๆ เช่น ความรู้เกี่ยวกับตนเอง ทักษะทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ศาสนาและศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย ทักษะในการประกอบอาชีพและการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข โดยต้องผสมผสานสาระความรู้เหล่านั้นให้ได้สัดส่วน สมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝัง คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา และให้สถานศึกษาจัดประเมินผู้เรียนโดยพิจารณาพัฒนาการของผู้เรียน ความประพฤติ การสังเกต พฤติกรรมการเรียน การร่วมกิจกรรม และการทดลอง ควบคู่ไปกับกระบวนการเรียนการสอนตามความเหมาะสมในแต่ละระดับและรูปแบบการศึกษา ดังนั้น คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ทั้ง 8 ประการ จึงเสมือนแนวทางการปฏิบัติตนของนักเรียนให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข ทั้งฐานะเป็นพลเมืองไทยและพลโลก

จากรายงานการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านบางคู สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภูเก็ต ปีการศึกษา 2556 โรงเรียนตั้งเป้าหมายวิชาภาษาไทยร้อยละ 70.00 นักเรียนสอบได้ร้อยละ 69.94 (รายงานประจำปีของสถานศึกษา ปีการศึกษา 2556. 2557 : 138) และปีการศึกษา 2557 โรงเรียนตั้งเป้าหมายวิชาภาษาไทยร้อยละ 74.00 นักเรียนสอบได้ร้อยละ 71.82 (รายงานการพัฒนาคุณภาพภายในสถานศึกษา ปีการศึกษา 2557. 2558 : 146) พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนต่ำกว่าเป้าหมายที่โรงเรียนกำหนดไว้ทั้งสองปี

ในฐานะครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ซึ่งตระหนักในปัญหาการอ่านและการเขียน จึงศึกษาแนวคิด ทฤษฎี ศึกษากระบวนการจัดการเรียนรู้ นวัตกรรมต่าง ๆ เพื่อนำมาแก้ปัญหาการอ่านและการเขียน ได้นำผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนมาศึกษาแยกวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด ปรากฏว่า มาตรฐาน ท 1.1 และ ท 2.1 หน่วยการเรียนรู้ที่ 6 ใต้ฟ้าเมืองสยาม ต่ำกว่ามาตรฐานการเรียนรู้และหน่วยการเรียนรู้อื่น

ผู้ศึกษาจึงนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ถึงสาเหตุของปัญหาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย พบว่า นักเรียนจำนวนมากมีปัญหาเรื่องการอ่านและการเขียน ผู้ศึกษาจึงมีความเห็นว่า การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านและการเขียนภาษาไทย ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำเป็นต้องได้รับการพัฒนาให้สอดคล้องกับความสนใจของนักเรียน และนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ ที่ให้ครูผู้สอนและบุคลากรที่เกี่ยวข้องจัดทำหนังสือส่งเสริมการอ่านขึ้นมาเพื่อใช้ในโรงเรียน เพราะหนังสือส่งเสริมการอ่าน เป็นหนังสือที่จัดทำขึ้นสามารถ

นำมาใช้จัดการเรียนการสอน เพื่อแก้ปัญหาการอ่านการเขียนได้และพัฒนานักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งเสริมให้นักเรียนมีนิสัยรักการอ่าน โดยใช้กระบวนการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงเนื้อหาให้นักเรียนได้อ่านแล้วจับใจความสำคัญของเรื่อง เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียน ซึ่งเป็นแนวทางในการปฏิบัติตนให้เป็นคนดี มีความรู้และอยู่ร่วมในสังคมอย่างมีความสุข (ดวงรัตน์ สาขาจันทร์. 2553 : 3)

นอกจากนี้ ผู้ศึกษาได้ศึกษาผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหนังสือส่งเสริมการอ่าน พบว่า หนังสือส่งเสริมการอ่าน สามารถพัฒนาความสามารถด้านการอ่านและการเขียนภาษาไทยได้ สอดคล้องกับการศึกษาของ พรเพ็ญ ชูหลิน (2556 : 80-82) ที่ได้ศึกษาผลการใช้แบบฝึกพัฒนาทักษะการอ่าน โดยใช้ตำนานพื้นบ้านท้องถิ่นภาคใต้ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/3 โรงเรียนอนุบาลตรัง ผลการศึกษาพบว่า ประสิทธิภาพของแบบฝึกพัฒนาทักษะการอ่าน โดยใช้ตำนานพื้นบ้านท้องถิ่นภาคใต้ จากการทดลองภาคสนามกับประชากรกลุ่มตัวอย่างของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/3 โรงเรียนอนุบาลตรัง ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2556 จำนวน 30 คน ค่าเฉลี่ยร้อยละของคะแนนระหว่างเรียน E_1 เท่ากับ 84.47 ค่าเฉลี่ยร้อยละของคะแนนหลังเรียน E_2 เท่ากับ 83.33 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียนโดยใช้แบบฝึกพัฒนาทักษะการอ่าน โดยใช้ตำนานพื้นบ้านท้องถิ่นภาคใต้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนการสอน โดยใช้แบบฝึกพัฒนาทักษะการอ่าน โดยใช้ตำนานพื้นบ้านท้องถิ่นภาคใต้ มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับการศึกษาของ เรณู วารินสะอาด (2556 : 91-92) ที่ได้ศึกษาการสร้างและพัฒนาหนังสือส่งเสริมการอ่านเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ผลการศึกษาพบว่า ประสิทธิภาพของหนังสือส่งเสริมการอ่านเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ด้านกระบวนการ คิดเป็นร้อยละ 85.31 และประสิทธิภาพด้านผลลัพธ์ คิดเป็นร้อยละ 84.17 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และสอดคล้องกับการศึกษาของ ปาจริย์ ญาณสูตร (2557 : 59-60) ได้รายงานผลการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านพัฒนาการอ่านคำมาตราตัวสะกดไม่ตรงมาตรา ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านหนองไทร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 ผลการศึกษาพบว่าประสิทธิภาพของหนังสือส่งเสริมการอ่านพัฒนาการอ่านคำมาตราตัวสะกดไม่ตรงมาตราของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านหนองไทร มีประสิทธิภาพเท่ากับ 81.01/81.11 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่

ระดับ .01 นักเรียนมีความพึงพอใจต่อหนังสือส่งเสริมการอ่านพัฒนาการอ่านคำมาตราตัวสะกด ไม่ตรงมาตรา อยู่ในระดับมากที่สุด

ดังนั้น หนังสือส่งเสริมการอ่านจึงเป็นเครื่องมืออันสำคัญ ที่จะช่วยส่งเสริมความสามารถ ด้านการอ่านและการเขียนสำหรับนักเรียน ผู้ศึกษาจึงมีแนวคิดที่จะจัดทำหนังสือส่งเสริมการอ่าน เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียน ชุด ใต้ฟ้าเมืองสยาม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และศึกษาผลการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านที่สร้างขึ้นว่าหลังการใช้ หนังสือส่งเสริมการอ่านจะช่วยให้เด็กนักเรียนมีทักษะด้านการอ่านและการเขียนเพิ่มขึ้น และ ผลการศึกษาจะเป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่สามารถ พัฒนาผู้เรียนตามเป้าหมายของการจัดการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กำหนดไว้ รวมทั้งเป็นแนวทางในการพัฒนาการเรียน การสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยให้มีประสิทธิภาพ อันจะส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนสูงขึ้น และเป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยต่อไป

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อสร้างและพัฒนาหนังสือส่งเสริมการอ่านเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียน ชุด ใต้ฟ้าเมืองสยาม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ตามเกณฑ์ประสิทธิภาพ 80/80
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้ หนังสือส่งเสริมการอ่านเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียน ชุด ใต้ฟ้าเมืองสยาม กลุ่มสาระ การเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดการเรียนรู้ โดยใช้หนังสือส่งเสริม การอ่านเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียน ชุด ใต้ฟ้าเมืองสยาม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

สมมติฐานของการศึกษา

1. หนังสือส่งเสริมการอ่านเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียน ชุด ใต้ฟ้าเมืองสยาม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

2. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนโดยใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียน ชุด ใต้ฟ้าเมืองสยาม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

3. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ โดยใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียน ชุด ใต้ฟ้าเมืองสยาม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 อยู่ในระดับมากขึ้นไป

ขอบเขตของการศึกษา

1. ประชากร

1.1 ประชากรที่ใช้ในการสร้างและพัฒนาหนังสือส่งเสริมการอ่านเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียน ชุด ใต้ฟ้าเมืองสยาม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านบางคู สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภูเก็ต ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2557 ของโรงเรียนบ้านบางคู สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภูเก็ต จำนวน 1 ห้องเรียน มีนักเรียนทั้งสิ้น 34 คน

1.2 ประชากรกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 ของโรงเรียนบ้านบางคู สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภูเก็ต จำนวน 1 ห้องเรียน มีนักเรียนทั้งสิ้น 32 คน

2. ตัวแปรในการศึกษา

2.1 ตัวแปรต้น คือ การจัดการเรียนการสอน โดยใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียน ชุด ใต้ฟ้าเมืองสยาม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

2.2 ตัวแปรตาม คือ

2.2.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียน ชุด ใต้ฟ้าเมืองสยาม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

2.2.2 ความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดการเรียนรู้ โดยใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียน ชุด ใต้ฟ้าเมืองสยาม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

3. ระยะเวลา

3.1 ผู้ศึกษาสร้างและพัฒนาหนังสือส่งเสริมการอ่านเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียน ชุด ใต้ฟ้าเมืองสยาม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2557

3.2 ผู้ศึกษาได้ทำการทดลองใช้นวัตกรรม ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 ระหว่างวันที่ 8 กันยายน 2558 ถึงวันที่ 5 ตุลาคม 2558 ใช้เวลาทดลองทั้งหมด 20 ชั่วโมง โดยรวมทั้งการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน

4. ขอบเขตด้านเนื้อหา

เนื้อหาที่นำมาสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่านเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียน ชุด ได้ฟ้าเมืองสยาม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ได้แก่ สาระที่ 1 การอ่าน สาระที่ 2 การเขียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ตามหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 นำมาสร้างเป็นหนังสือส่งเสริมการอ่านเพื่อพัฒนาทักษะ การอ่านและการเขียน ชุด ได้ฟ้าเมืองสยาม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีจำนวน 6 เล่ม ดังนี้

เล่มที่ 1 ยิ้มสยาม

เล่มที่ 2 มวยไทย

เล่มที่ 3 สมุนไพรไทย

เล่มที่ 4 มณีสยาม

เล่มที่ 5 ภูมิปัญญาไทย

เล่มที่ 6 ประเพณีไทย

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. หนังสือส่งเสริมการอ่านเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียน หมายถึง หนังสือ ส่งเสริมการอ่านเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียน ชุด ได้ฟ้าเมืองสยาม กลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้น โดยใช้คำจากบัญชีคำพื้นฐาน ชั้นประถมศึกษา ปีที่ 5 ของสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียน และส่งเสริมให้นักเรียนมีนิสัยรักการอ่าน จำนวน 6 เล่ม ดังนี้

เล่มที่ 1 ยิ้มสยาม

เล่มที่ 2 มวยไทย

เล่มที่ 3 สมุนไพรไทย

เล่มที่ 4 มณีสยาม

เล่มที่ 5 ภูมิปัญญาไทย

เล่มที่ 6 ประเพณีไทย

2. **แผนการจัดการเรียนรู้** หมายถึง กระบวนการจัดการเรียนการสอน โดยใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียน ชุด ใต้ฟ้าเมืองสยาม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้น ประกอบด้วย สาระและมาตรฐานการเรียนรู้ สาระสำคัญ ตัวชี้วัด จุดประสงค์การเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ กิจกรรมการจัดการเรียนรู้ สื่อและแหล่งเรียนรู้ และการวัดและประเมินผล จำนวน 20 แผน ใช้เวลาแผนละ 1 ชั่วโมง

3. **ประสิทธิภาพของหนังสือส่งเสริมการอ่าน** หมายถึง ผลการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียน ชุด ใต้ฟ้าเมืองสยาม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้น ด้านกระบวนการและผลผลิตที่เกิดจากการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 ซึ่งมีความหมาย ดังนี้

80 ตัวแรก หมายถึง ร้อยละของคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2557 ทุกคน ที่ได้จากคะแนนแบบฝึกทักษะ และการทดสอบหลังเรียนของหนังสือส่งเสริมการอ่านเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียน ชุด ใต้ฟ้าเมืองสยาม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 แต่ละเล่ม ที่มีคะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ร้อยละ 80 ขึ้นไป

80 ตัวหลัง หมายถึง ร้อยละของคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2557 ทุกคน ที่ได้จากการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนที่มีคะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ร้อยละ 80 ขึ้นไป

4. **ทักษะการอ่าน** หมายถึง ความสามารถด้านการอ่านภาษาไทย กระบวนการในการสะกดออกเสียง การแปลความหมายคำ ข้อความ ประโยค จากการอ่าน และใช้กระบวนการทางสมองในการจับใจความและวิเคราะห์ เพื่อให้เกิดความเข้าใจในความหมาย สามารถสื่อความหมายและนำไปใช้ได้ถูกต้อง

5. **ทักษะการเขียน** หมายถึง ความสามารถด้านการเขียนภาษาไทย กระบวนการในการสะกดและเขียนคำตามลำดับพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ ตัวสะกด และคำที่สมบูรณ์ สามารถนำหลักการเขียนไปใช้ได้ถูกต้อง

6. **บัญชีคำพื้นฐาน** หมายถึง คำพื้นฐานที่สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนดให้ใช้ในการเรียนการสอนภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 1,049 คำ

7. **การใช้คำถามตามแนวคิดของบลูม (Bloom)** หมายถึง คำถามที่ผู้ศึกษาใช้ในการจัดทำแบบทดสอบก่อนเรียน – หลังเรียนในหนังสือส่งเสริมการอ่านเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียน ชุด ใต้ฟ้าเมืองสยาม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 แต่ละเล่ม และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นคำถามตามแนวคิดของบลูม (Bloom)

ด้านพุทธิพิสัย 6 ระดับ ได้แก่ ระดับที่ 1 ความจำ ระดับที่ 2 ความเข้าใจ ระดับที่ 3 การนำไปใช้ ระดับที่ 4 การวิเคราะห์ ระดับที่ 5 การสังเคราะห์ และระดับที่ 6 การประเมินค่า ซึ่งการกำหนดระดับคำถาม กำหนดดังนี้ คำถามระดับที่ 1 ถึง 3 เป็นระดับคำถามขั้นต่ำหรือง่าย และคำถามระดับที่ 4 ถึง 6 เป็นคำถามขั้นสูงหรือระดับยาก

8. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความสามารถในการเรียนภาษาไทยของนักเรียน ซึ่งวัดได้จากแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ชุด ใต้ฟ้าเมืองสยาม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ซึ่งเป็นแบบทดสอบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ ที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้น

9. ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกหรือความชอบของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ โดยใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียน ชุด ใต้ฟ้าเมืองสยาม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ซึ่งวัดได้จากการตอบแบบสอบถาม ความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดการเรียนรู้ โดยใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียน ชุด ใต้ฟ้าเมืองสยาม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้น ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ของลิเคิร์ต (Likert) จำนวน 10 ข้อ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านบางคู สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภูเก็ต มีทักษะด้านการอ่านและการเขียนภาษาไทยเพิ่มขึ้น และมีนิสัยรักการอ่าน
2. ได้หนังสือส่งเสริมการอ่านเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียน ชุด ใต้ฟ้าเมืองสยาม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 สำหรับนำไปใช้พัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยให้สูงขึ้น
3. เพื่อเป็นแนวทางสำหรับครูผู้สอนภาษาไทย ระดับชั้นประถมศึกษาและผู้เกี่ยวข้อง ได้เห็นความสำคัญ คิดสร้าง ปรับปรุง พัฒนาการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียน ชุด ใต้ฟ้าเมืองสยาม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 รวมถึงเรื่องอื่น ๆ ในระดับชั้นอื่น ๆ อันจะเป็นผลให้เกิดความก้าวหน้า

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การพัฒนาหนังสือส่งเสริมการอ่านเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียน ชุด ใต้ฟ้าเมืองสยาม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านบางคู ตำบลบางคูพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภูเก็ต ผู้ศึกษาได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยนำเสนอตามลำดับหัวข้อ ดังนี้

1. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
  - 1.1 หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
  - 1.2 สาระการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
2. แนวคิดที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ด้านการอ่าน
  - 2.1 ความหมายของการอ่าน
  - 2.2 ความสำคัญของการอ่าน
  - 2.3 ประเภทของการอ่าน
  - 2.4 ความเข้าใจในการอ่าน
  - 2.5 ระดับความเข้าใจในการอ่าน
  - 2.6 องค์ประกอบของความเข้าใจในการอ่าน
  - 2.7 การวัดและประเมินผลความเข้าใจในการอ่าน
3. แนวคิดที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ด้านการเขียน
  - 3.1 ความหมายของการเขียน
  - 3.2 ความสำคัญของการเขียน
  - 3.3 ขั้นตอนการเขียน
4. หนังสือส่งเสริมการอ่าน
  - 4.1 ความหมายของหนังสือส่งเสริมการอ่าน
  - 4.2 องค์ประกอบของหนังสือส่งเสริมการอ่าน
  - 4.3 การเขียนหนังสือส่งเสริมการอ่าน
  - 4.4 การจัดทำรูปเล่มหนังสือส่งเสริมการอ่าน

5. บัญชีคำพื้นฐานที่ใช้ในการเรียนการสอนภาษาไทย ระดับชั้นประถมศึกษา
  - 5.1 วิธีดำเนินการศึกษา
  - 5.2 รายละเอียดของบัญชีคำแต่ละชั้น
  - 5.3 ประโยชน์ของบัญชีคำพื้นฐาน
  - 5.4 ข้อเสนอแนะในการนำบัญชีคำพื้นฐานไปใช้
6. หลักการ แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการใช้คำถามตามแนวคิดของบลูม (Bloom)
  - 6.1 หลักการและแนวคิด เกี่ยวกับเทคนิคการใช้คำถาม (Questioning method)
  - 6.2 การจัดจุดมุ่งหมายทางการศึกษาตามระดับความรู้
7. แผนการจัดการเรียนรู้
  - 7.1 ความหมายของแผนการจัดการเรียนรู้
  - 7.2 ความสำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้
  - 7.3 องค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้
  - 7.4 ขั้นตอนการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้
8. การหาประสิทธิภาพของนวัตกรรม
  - 8.1 ความหมายของการทดสอบประสิทธิภาพ
  - 8.2 ความจำเป็นที่จะต้องหาประสิทธิภาพ
  - 8.3 การกำหนดเกณฑ์ประสิทธิภาพ
  - 8.4 วิธีการคำนวณหาประสิทธิภาพ
  - 8.5 ขั้นตอนการทดสอบประสิทธิภาพ
  - 8.6 การยอมรับประสิทธิภาพ
9. เอกสารเกี่ยวกับความพึงพอใจ
  - 9.1 ความหมายเกี่ยวกับความพึงพอใจ
  - 9.2 การวัดความพึงพอใจ
  - 9.3 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับความพึงพอใจ
10. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
11. กรอบแนวคิดในการวิจัย

1. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

1.1 หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

กระทรวงศึกษาธิการ (2551 : 3) ได้กล่าวถึงหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 จัดขึ้นสำหรับสถานศึกษาเพื่อใช้เป็นกรอบและทิศทางในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา และการจัดการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชนไทยทุกคนทุกระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานให้มีคุณภาพด้านความรู้ และทักษะที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลง และแสวงหาความรู้เพื่อพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต มาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัดที่กำหนดทำให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกระดับเห็นผลคาดหวังที่ต้องการในการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนที่ชัดเจน สามารถช่วยให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในระดับท้องถิ่น และสถานศึกษาร่วมกันพัฒนาหลักสูตรได้

1.1.1 วิสัยทัศน์

กระทรวงศึกษาธิการ (2551 : 4) ได้กล่าวถึง หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน ซึ่งเป็นกำลังของชาติ ให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึก ในความมี นพคุณมี นพผลมี นพโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐานรวมทั้งเจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษาต่อการประกอบอาชีพ และการศึกษาตลอดชีวิตโดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่าทุกคนสามารถเรียนรู้ และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ

1.1.2 หลักการ

กระทรวงศึกษาธิการ (2551 : 4) ได้กล่าวถึง หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มีหลักการสำคัญดังนี้

1. เป็นหลักสูตรการศึกษาเพื่อความเป็นเอกภาพของชาติ มีจุดหมายและมาตรฐานการเรียนรู้เป็นเป้าหมายสำหรับพัฒนาเด็กและเยาวชน ให้มีความรู้ ทักษะ เจตคติ และคุณธรรมบนพื้นฐานของความเป็นไทยควบคู่กับความเป็นสากล
2. เป็นหลักสูตรการศึกษาเพื่อปวงชน ที่ประชาชนทุกคนมีโอกาสได้รับการศึกษาอย่างเสมอภาค และมีคุณภาพ
3. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่สนองการกระจายอำนาจให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น

4. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่มีโครงสร้างยืดหยุ่นทั้งด้านสาระการเรียนรู้ เวลา และการจัดการเรียนรู้
5. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
6. เป็นหลักสูตรการศึกษาสำหรับการศึกษาในระบบ นอกระบบ และตามอัธยาศัย ครอบคลุมกลุ่มเป้าหมาย สามารถเทียบโอนผลการเรียนรู้และประสบการณ์

1.1.3 จุดหมาย

กระทรวงศึกษาธิการ (2551 : 5) ได้กล่าวถึง หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มุ่งพัฒนาผู้เรียน ให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพในการศึกษาต่อ และประกอบอาชีพ กำหนดเป็นจุดหมายเพื่อให้เกิดกับผู้เรียนเมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้

1. มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมอันพึงประสงค์ ยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
2. มีความรู้อันเป็นสากล และมีความสามารถในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยี และมีทักษะชีวิต
3. มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี มีสุขนิสัย และรักการออกกำลังกาย
4. มีความรักชาติ มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ยึดมั่นในวิถีชีวิตและการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
5. มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรม และภูมิปัญญาไทย การอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม มีจิตสาธารณะ ที่มุ่งทำประโยชน์ และสร้างสิ่งที่ดีงามในสังคม และอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข

1.1.4 มาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัด

กระทรวงศึกษาธิการ (2551 : 8) ได้กล่าวถึง มาตรฐานการเรียนรู้ คือ เป้าหมายสำคัญของการพัฒนาผู้เรียน โดยระบุสิ่งที่ผู้เรียนควรรู้ และปฏิบัติได้ มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมอันพึงประสงค์ ทั้งนี้ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ เพื่อเป็นเป้าหมายสำคัญในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนไว้ 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ คือ

1. ภาษาไทย
2. คณิตศาสตร์
3. วิทยาศาสตร์
4. สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

5. สุขศึกษาและพลศึกษา
6. ศิลปะ
7. การงานอาชีพและเทคโนโลยี
8. ภาษาต่างประเทศ

แต่ละกลุ่มสาระได้กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ เป็นเป้าหมายสำคัญของการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน มาตรฐานการเรียนรู้ ระบุสิ่งที่ผู้เรียนพึงรู้ และปฏิบัติได้ มีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ที่ต้องการให้เกิดแก่ผู้เรียนเมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน นอกจากนั้น มาตรฐานการเรียนรู้ ยังเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนพัฒนาการศึกษาทั้งระบบ เพราะมาตรฐานการเรียนรู้จะสะท้อนให้ทราบว่าต้องการอะไร ต้องสอนอะไร จะสอนอย่างไร และประเมินผลอย่างไร รวมทั้งเป็นเครื่องมือในการตรวจสอบเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาโดยใช้ระบบการประเมินคุณภาพภายใน และการประเมินคุณภาพภายนอก รวมทั้งการทดสอบระดับเขตพื้นที่การศึกษา และการทดสอบระดับชาติ ระบบการตรวจสอบเพื่อประกันคุณภาพ เป็นสิ่งที่สำคัญที่สะท้อนภาพการจัดการศึกษาว่าสามารถพัฒนาผู้เรียน ให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้ กำหนดเพียงใด

1.1.5 ตัวชี้วัด

กระทรวงศึกษาธิการ (2551 : 9) ได้กล่าวถึง ตัวชี้วัด คือ การระบุสิ่งที่ผู้เรียน ควรรู้และปฏิบัติได้ รวมทั้งคุณลักษณะของผู้เรียนในแต่ละระดับชั้น ซึ่งสะท้อนถึงคุณภาพผู้เรียน ตามมาตรฐานการเรียนรู้ สำหรับนำไปกำหนดเนื้อหา จัดทำหน่วยการเรียนรู้ ซึ่งหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดตัวชี้วัด เป็น 2 ประเภท ดังนี้

1. ตัวชี้วัดชั้นปี เป็นเป้าหมายในการพัฒนาผู้เรียนแต่ละชั้นปี ในระดับ การศึกษาภาคบังคับ (ประถมศึกษาปีที่ 1 - มัธยมศึกษาปีที่ 3)
2. ตัวชี้วัดช่วงชั้น เป็นเป้าหมายในการพัฒนาผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษา ตอนปลาย (มัธยมศึกษาปีที่ 4 - 6)

มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด มีลักษณะสำคัญที่ควรทำความเข้าใจ เพื่อเชื่อมโยงไปสู่การจัดการเรียนรู้ ดังนี้

2.1 มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด ระบุคุณภาพของผู้เรียนว่า ควรรู้อะไร และทำอะไรได้โดยมีการระบุความรู้ ทักษะ กระบวนการ เจตคติ และค่านิยมไว้ การพิจารณา มาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัดแต่ละตัวให้เข้าใจและชัดเจน ก่อนออกแบบการเรียนรู้ จึงจำเป็นต้องพิจารณาองค์ประกอบอื่นด้วย ได้แก่

2.1.1 มาตรฐานการเรียนรู้ที่เป็นปลายทางของตัวชี้วัดนั้น

2.1.2 ตัวชี้วัดแต่ละตัว ได้ออกแบบเรียงลำดับคุณภาพของผู้เรียน เป็นเส้นพัฒนาการจากระดับง่าย หรือระดับพื้นฐาน และมีความซับซ้อนมากขึ้นเป็นลำดับ จนกระทั่งบรรลุมาตรฐานการเรียนรู้

2.2 มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด สามารถใช้กับผู้เรียนทุกกลุ่มเป้าหมาย และทุกบริบทของประเทศ ทำให้สามารถใช้กับผู้เรียนทุกคน และสามารถกำกับควบคุมคุณภาพ จากหน่วยงานส่วนกลางที่รับผิดชอบการประกันคุณภาพได้อย่างเป็นระบบ มีความสำคัญสำหรับผู้เรียน การนำตัวชี้วัดไปสู่การจัดการเรียนรู้จึงจำเป็นต้องพิจารณานำบริบทต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับ ผู้เรียนผนวกเข้าไปในมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด ซึ่งเป็นหลักการสำคัญของการจัดการเรียนรู้ ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การพิจารณาเพิ่มเติมบริบทเข้าไปในตัวชี้วัดสามารถนำมาจาก 2 ส่วน ดังนี้

2.2.1 ข้อมูลของผู้เรียน การจัดการเรียนรู้ควรคำนึงถึงความถนัด ความสนใจของผู้เรียน ครูผู้สอนจึงจำเป็นต้องมีข้อมูลผู้เรียนอย่างรอบด้าน และเพียงพอ ในการออกแบบให้เหมาะสมกับผู้เรียน และมีการปรับเปลี่ยนการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสม

2.2.2 ข้อมูลบริบทตามสภาพสังคมของผู้เรียน ข้อมูลบริบทของ สถานศึกษา ข้อมูลเกี่ยวกับชุมชน และสังคมของผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียน ได้ข้อมูลเหล่านั้นเป็นสื่อ ในการเรียนรู้ให้บรรลุคุณภาพตามที่มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดกำหนดไว้

3. มาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัดไม่ได้ระบุวิธีหรือกระบวนการจัดการ เรียนรู้ เนื่องจากมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดระบุไว้แต่เพียงคุณภาพของผู้เรียน แสดงเจตนารมณ์ หรือความมุ่งหวังคุณภาพของผู้เรียนที่ต้องการ เปิดโอกาสให้ครูผู้สอนได้ออกแบบการเรียนรู้ เลือก รูปแบบ วิธีการ และเทคนิคการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย เพื่อนำพาผู้เรียน ไปสู่เป้าหมาย ด้วยวิธีที่ แตกต่างกันไป การจัดการเรียนรู้จึงมีลักษณะเป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ ครูผู้สอนจึงควรทำความเข้าใจ ศาสตร์ของการสอนที่มีอยู่อย่างหลากหลาย และเลือกใช้ได้อย่างเหมาะสม ขณะเดียวกันก็มีศิลปะ ในการปรับใช้ให้เหมาะสมกับสภาพผู้เรียน

4. มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดมีทั้งที่มีเนื้อหาสาระ ทักษะกระบวนการ ตัวชี้วัดบางตัว มีเนื้อหาสาระที่ชัดเจน บางตัวเน้นกระบวนการ ในการนำไปออกแบบหน่วยการเรียนรู้ จึงจำเป็นต้องมีการจัดกลุ่มตัวชี้วัดให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ทั้งเนื้อหาสาระ และกระบวนการอย่างสมดุลกัน

1.1.6 สมรรถนะของผู้เรียน

กระทรวงศึกษาธิการ (2551 : 6) ได้กล่าวถึง หลักสูตรแกนกลางการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้ ซึ่งการพัฒนา
ผู้เรียนให้บรรลุมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดคนั้น จะช่วยพัฒนาผู้เรียนให้เกิดสมรรถนะสำคัญ
5 ประการ คือ

1. ความสามารถในการสื่อสาร เป็นความสามารถในการรับและส่งสาร
มีวัฒนธรรมในการใช้ภาษาถ่ายทอดความคิด ความรู้ ความเข้าใจ ความรู้สึก และทัศนคติของตน
เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร และประสบการณ์อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเองและสังคม
รวมทั้งการเจรจาต่อรองเพื่อขจัดและลดปัญหาความขัดแย้งต่าง ๆ การเลือกรับหรือไม่รับข้อมูล
ข่าวสารด้วยเหตุผลและความถูกต้อง ตลอดจนการเลือกใช้วิธีการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ
โดยคำนึงถึงผลกระทบที่มีต่อตนเองและสังคม

2. ความสามารถในการคิด เป็นความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การคิด
สังเคราะห์ การคิดอย่างสร้างสรรค์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการคิดเป็นระบบ เพื่อนำไปสู่
การสร้างองค์ความรู้หรือสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับตนเองและสังคมได้อย่างเหมาะสม

3. ความสามารถในการแก้ปัญหา เป็นความสามารถในการแก้ปัญหา
อุปสรรคต่าง ๆ ที่เผชิญได้อย่างถูกต้อง เหมาะสมบนพื้นฐานของหลักเหตุผล คุณธรรม ข้อมูล
สารสนเทศ เข้าใจความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่าง ๆ ในสังคม แสวงหาความรู้
ประยุกต์ความรู้มาใช้ในการป้องกันและแก้ปัญหาที่มีการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพ โดยคำนึงถึง
ผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อตนเอง สังคมและสิ่งแวดล้อม

4. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิตเป็นความสามารถในการนำ
กระบวนการต่าง ๆ ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง
การทำงาน และการอยู่ร่วมกันในสังคมด้วยการสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล
การจัดการปัญหา และความขัดแย้งต่าง ๆ อย่างเหมาะสม การปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลง
ของสังคมและสภาพแวดล้อม และการรู้จักหลีกเลี่ยงพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ที่ส่งผลกระทบต่อ
ตนเองและผู้อื่น

5. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี เป็นความสามารถในการเลือกและ
ใช้เทคโนโลยีด้านต่าง ๆ มีทักษะกระบวนการทางเทคโนโลยี เพื่อการพัฒนาตนเองและสังคม
ในด้านการเรียนรู้ การสื่อสาร การทำงาน การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ถูกต้อง เหมาะสม และ
มีคุณธรรม

1.1.7 คุณลักษณะอันพึงประสงค์

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข ในฐานะเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ดังนี้

1. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงการเป็นพลเมืองดีของชาติ ชำรงไว้ซึ่งความเป็นชาติไทย สรรพวิชา ยึดมั่นในศาสนา และเคารพเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์
2. ซื่อสัตย์สุจริต หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงการยึดมั่นในความถูกต้อง ประพฤติตรงตามความเป็นจริงต่อตนเอง และผู้อื่นทั้งกาย วาจา ใจ
3. มีวินัย หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงการยึดมั่นในข้อตกลง กฎเกณฑ์ และระเบียบข้อบังคับของครอบครัว โรงเรียนและสังคม
4. ใฝ่เรียนรู้ หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงความตั้งใจ เพียรพยายามในการเรียน แสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน
5. อยู่อย่างพอเพียง หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงการดำเนินชีวิตอย่างพอประมาณ มีเหตุผล รอบคอบ มีคุณธรรม มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี และปรับตัวเพื่ออยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข
6. มุ่งมั่นในการทำงาน หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงความตั้งใจ และรับผิดชอบในการทำหน้าที่การงาน ด้วยความเพียรพยายาม อดทน เพื่อให้งานสำเร็จตามเป้าหมาย
7. รักความเป็นไทย หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงความภาคภูมิใจ เห็นคุณค่า ร่วมอนุรักษ์ สืบทอดภูมิปัญญาไทย ขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปะและวัฒนธรรม ใช้ภาษาไทยในการสื่อสารได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม
8. มีจิตสาธารณะ หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงการมีส่วนร่วมในกิจกรรมหรือสถานการณ์ที่ก่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้อื่น ชุมชนและสังคม ด้วยความเต็มใจ กระตือรือร้น โดยไม่หวังผลตอบแทน

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ เป็นคุณธรรม จริยธรรมที่บูรณาการอยู่ในการจัดการเรียนรู้ตามมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด ทั้งนี้คุณลักษณะเหล่านี้ ได้กำหนดเป็นส่วนหนึ่งของเกณฑ์การจบหลักสูตร ด้วยเหตุนี้ในการจัดการเรียนรู้ จึงต้องพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ควบคู่ไปพร้อมกัน

1.1.8 การจัดการเรียนรู้

การจัดการเรียนรู้เป็นกระบวนการที่สำคัญในการนำหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 คู่มือปฏิบัติ ทั้งนี้การที่ผู้เรียนจะมีคุณภาพ และบรรลุตาม มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัดหรือไม่ ขึ้นอยู่กับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้วยเหตุนี้ครูผู้สอนต้องมีความรู้ ความเข้าใจสิ่งที่กำหนดไว้ในมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน และ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ซึ่งเป็นเป้าหมายการจัดการเรียนรู้ โดยมีหลักการจัดการเรียนรู้ที่เน้น ผู้เรียนเป็นสำคัญ การจัดการเรียนรู้ที่คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล การจัดการเรียนรู้ ที่สอดคล้องกับพัฒนาการทางสมอง และการจัดการเรียนรู้ที่เน้นคุณธรรมจริยธรรม

ในการจัดการเรียนรู้ ครูผู้สอนต้องจัดกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้บรรลุตามเป้าหมายของหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ที่จำเป็นสำหรับผู้เรียนในการเตรียมเข้าสู่โลกอนาคต เช่น กระบวนการสร้างความรู้ กระบวนการคิด กระบวนการ ทางสังคม กระบวนการเผชิญสถานการณ์ และแก้ปัญหา กระบวนการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง กระบวนการปฏิบัติ กระบวนการจัดการ กระบวนการวิจัย กระบวนการเรียนรู้ของตนเอง และ กระบวนการพัฒนาลักษณะนิสัย เป็นต้น อีกทั้งต้องให้ความสำคัญกับการใช้สื่อ การพัฒนาสื่อ การใช้แหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น และการวัดผลประเมินผลอย่างหลากหลายควบคู่กัน เพื่อให้เกิดการพัฒนาผู้เรียนอย่างแท้จริง

1.1.9 การใช้สื่อการเรียนรู้

สื่อการเรียนรู้เป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ ตามความมุ่งหวังของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ครูผู้สอนมีบทบาท สำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนา และเลือกสื่อการเรียนรู้ที่ดี และมีประสิทธิภาพเหมาะสม ตามความแตกต่างของผู้เรียน ด้วยเหตุนี้สถานศึกษาควรให้การส่งเสริมสนับสนุนให้มีการนำสื่อไป ใช้ในการพัฒนาการเรียนรู้ที่ส่งผลต่อผู้เรียนอย่างหลากหลายและเพียงพอ โดยจัดให้มีแหล่งเรียนรู้ ศูนย์สื่อการเรียนรู้ ระบบสารสนเทศและเครือข่ายการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพทั้งในสถานศึกษาและ ชุมชน รวมทั้งการศึกษาค้นคว้าวิจัยและพัฒนาสื่อการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับกระบวนการเรียนรู้ และศักยภาพของผู้เรียน

1.1.10 การวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้

กระทรวงศึกษาธิการ (2551 : 28) ได้กล่าวถึง การวัดผลประเมินผล การเรียนรู้ของผู้เรียนต้องอยู่บนหลักพื้นฐานสองประการคือ เป็นการวัดและประเมินเพื่อพัฒนา ผู้เรียน และเพื่อตัดสินผลการเรียนรู้ การที่จะบรรลุจุดมุ่งหมายแรกได้ จะต้องมีการเก็บรวบรวม ข้อมูลเกี่ยวกับการเรียนรู้ของผู้เรียน ในระหว่างการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง บันทึก วิเคราะห์

แปลความหมายข้อมูล แล้วนำมาใช้ในการส่งเสริมหรือปรับปรุงแก้ไขการเรียนรู้ของผู้เรียนและการสอนของครู การวัดและประเมินผลกับการสอนจึงเป็นเรื่องที่สัมพันธ์กัน หากขาดสิ่งหนึ่งสิ่งใด การเรียนการสอนก็ขาดประสิทธิภาพ การประเมินผลระหว่างการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ เช่นนี้เรียกว่า Formative Assessment เป็นการวัดและประเมินผลที่เกิดขึ้นในห้องเรียนทุกวัน เป็นการประเมินเพื่อให้รู้จุดเด่น จุดที่ต้องปรับปรุง จึงเป็นข้อมูลเพื่อใช้ในการพัฒนา ซึ่งในปัจจุบันงานวิจัยบ่งชี้ว่า ถ้าใช้การประเมินย่อยอย่างถูกวิธี การประเมินย่อยจะเป็นเครื่องมือที่ทรงพลังในการกำหนดเป้าหมายการเรียนการสอน แต่ทั้งนี้ผู้สอนต้องมีทักษะในการใช้วิธีการและเครื่องมือการประเมินที่หลากหลาย เช่น การสังเกต การซักถาม การระดมความคิดเห็นเพื่อให้ได้มิติข้อสรุปของประเด็นที่กำหนด การใช้แฟ้มสะสมงาน การใช้ภาระงานที่เน้นการปฏิบัติ การประเมินความรู้เดิม การให้ผู้เรียนประเมินตนเอง การให้เพื่อนประเมินเพื่อน การใช้เกณฑ์การให้คะแนน (Rubrics) และที่สำคัญการให้ข้อมูลย้อนกลับ โดยผู้สอนต้องสามารถให้คำแนะนำเพื่อเชื่อมโยงความรู้เดิมกับความรู้ใหม่ทำให้การเรียนรู้พอกพูน นอกจากนี้ ยังต้องรู้จักใช้ผลที่ได้จากการประเมินมาวางแผนและทบทวนการสอนของตนอีกด้วย

สำหรับจุดมุ่งหมายที่สองคือ การวัดและประเมินเพื่อตัดสินผลการเรียนรู้ เป็นการประเมินสรุปผลการเรียนรู้ เรียกว่า Summative Assessment เมื่อเรียนจบหน่วยการเรียนรู้หรือจบรายวิชาเพื่อตัดสินให้คะแนน หรือให้ระดับผลการเรียน หรือให้การรับรองความรู้ความสามารถของผู้เรียนว่าผ่านรายวิชาหรือไม่ ควรได้รับการเลื่อนชั้นหรือไม่ หรือสามารถจบหลักสูตรหรือไม่ โดยสถานศึกษามีหน้าที่ในการอนุมัติ และรายงานผลการเรียน งานวิจัยเสนอแนะว่าการประเมินเพื่อตัดสินผลการเรียนที่ดีต้องให้โอกาสผู้เรียนแสดงออก ซึ่งความรู้ความสามารถด้วยวิธีการที่หลากหลาย และพิจารณาตัดสินบนพื้นฐานของเกณฑ์ผลการปฏิบัติมากกว่าใช้เปรียบเทียบระหว่างนักเรียน

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ เป็นการประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียนเพื่อตัดสินผลการเรียน ซึ่งผู้เรียนจะต้องได้รับการพัฒนาและประเมินตามตัวชี้วัด เพื่อให้บรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้ สะท้อนสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน ซึ่งเป็นเป้าหมายหลักในการวัดและประเมินผลการเรียนในทุกระดับ

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้แบ่งออกเป็น 4 ระดับ ประกอบด้วย ระดับชั้นเรียน ระดับสถานศึกษา ระดับเขตพื้นที่การศึกษา และระดับชาติ มีรายละเอียด ดังนี้

1. การประเมินระดับชั้นเรียน เป็นการตรวจสอบว่าผู้เรียนมีพัฒนาการความก้าวหน้าในการเรียนรู้ สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด อันเป็นผลมาจากการจัด

กิจกรรมการเรียนรู้หรือไม่ และมากน้อยเพียงใด มีสิ่งที่จะต้องได้รับการพัฒนาปรับปรุง และส่งเสริมในด้านใด นอกจากนี้ยังเป็นข้อมูลให้ครูผู้สอนใช้ปรับปรุงการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของตน

2. การประเมินระดับสถานศึกษา เป็นการตรวจสอบผลการเรียนของผู้เรียนเป็นรายปี/รายภาค ผลการประเมินการอ่าน คณิตวิเคราะห์และเขียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ซึ่งเป็นการประเมินเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของสถานศึกษา รวมทั้งสามารถนำผลการเรียนของผู้เรียน ในสถานศึกษา เปรียบเทียบกับเกณฑ์ระดับชาติ และระดับเขตพื้นที่การศึกษา

3. การประเมินระดับเขตพื้นที่การศึกษา เป็นการประเมินคุณภาพผู้เรียนในระดับเขตพื้นที่การศึกษาตามมาตรฐานการเรียนรู้ที่หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กำหนด เพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษา

4. การประเมินระดับชาติ เป็นการประเมินคุณภาพผู้เรียนในระดับชาติตามมาตรฐานการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กำหนด ผลจากการประเมินใช้เป็นข้อมูลในการเทียบเคียงคุณภาพการศึกษาในระดับต่าง ๆ เพื่อนำไปใช้ในการวางแผนยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษา ตลอดจนใช้เป็นข้อมูลสนับสนุนการตัดสินใจในระดับนโยบายของประเทศ

สรุปการวัดผลประเมินผลตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เป็นกระบวนการพัฒนาปรับปรุงการเรียนรู้ของผู้เรียน และตัดสินใจว่าผู้เรียนมีความรู้ความสามารถ ทักษะ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ อันเป็นผลมาจากการเรียนการสอนบรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัดในระดับใด สามารถที่จะได้รับการเลื่อนชั้น หรือจบการศึกษาได้หรือไม่

1.1.11 โครงสร้างเวลาเรียน

กระทรวงศึกษาธิการ (2551 : 23-24) ได้กล่าวถึง หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กำหนดกรอบโครงสร้างเวลาเรียน รายละเอียดปรากฏตามตาราง 1 ดังนี้

ตาราง 1 กรอบโครงสร้างเวลาเรียนของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551

กลุ่มสาระการเรียนรู้/กิจกรรม	เวลาเรียน								
	ระดับประถมศึกษา						ระดับมัธยมศึกษา		
	ป.1	ป.2	ป.3	ป.4	ป.5	ป.6	ม.1	ม.2	ม.3
กลุ่มสาระการเรียนรู้									
ภาษาไทย	200	200	200	160	160	160	120	120	120
คณิตศาสตร์	200	200	200	160	160	160	120	120	120
วิทยาศาสตร์	80	80	80	80	80	80	120	120	120
สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม	120	120	120	120	120	120	160	160	160
สุขศึกษาและพลศึกษา	80	80	80	80	80	80	80	80	80
ศิลปะ	80	80	80	80	80	80	80	80	80
การงานอาชีพและเทคโนโลยี	40	40	40	80	80	80	80	80	80
ภาษาต่างประเทศ	40	40	40	80	80	80	120	120	120
รวมเวลาเรียน (พื้นฐาน)	840	840	840	840	840	840	880	880	880
กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	120	120	120	120	120	120	120	120	120
รายวิชา/กิจกรรมที่สถานศึกษาจัดเพิ่มเติม	ปีละ ไม่เกิน 40 ชั่วโมง						ปีละ ไม่เกิน 200 ชั่วโมง		
รวมเวลาเรียนทั้งหมด	ไม่เกิน 1,000 ชั่วโมง/ปี						ไม่เกิน 1,200 ชั่วโมง/ปี		

ที่มา : กระทรวงศึกษาธิการ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (2551 : 23)

การกำหนดโครงสร้างเวลาเรียนพื้นฐานและเพิ่มเติม สถานศึกษาสามารถดำเนินการดังนี้

ระดับประถมศึกษา สามารถปรับเวลาเรียนพื้นฐานของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ได้ตามความเหมาะสม ทั้งนี้ต้องมีเวลาเรียนรวมตามที่กำหนดไว้ในโครงสร้างเวลาเรียนพื้นฐานและผู้เรียนต้องมีคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดที่กำหนด

ระดับมัธยมศึกษา ต้องจัดโครงสร้างเวลาเรียนพื้นฐานให้เป็นไปตามกำหนดและสอดคล้องกับเกณฑ์การจบหลักสูตร สำหรับเวลาเรียนเพิ่มเติมทั้งในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ให้จัดเป็นรายวิชาเพิ่มเติม หรือกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยพิจารณาให้สอดคล้อง

กับความพร้อม จุดเน้นของสถานศึกษาและเกณฑ์การจบหลักสูตร เฉพาะระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 3 สถานศึกษาอาจจัดเป็นเวลาสำหรับสาระการเรียนรู้พื้นฐานในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย และกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่กำหนดไว้ในชั้น ประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีละ 120 ชั่วโมง เป็นเวลาสำหรับปฏิบัติกิจกรรมแนะแนว กิจกรรมนักเรียน และกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ ให้สถานศึกษาจัดสรรเวลาให้ผู้เรียนได้ ปฏิบัติกิจกรรมในระดับประถมศึกษา ป.1- ป.6 รวม 6 ปี จำนวน ชั่วโมง 60 ชั่วโมง ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ม.1 - 3 รวม 3 ปี จำนวน 45 ชั่วโมง

จากการศึกษาแนวการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มีมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัดเป็นเป้าหมายในการพัฒนาผู้เรียน และนำพาผู้เรียนให้เกิดสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ในการจัดการเรียนรู้ครูผู้สอนต้องคำนึงถึงการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล พัฒนาการทางสมอง และเน้นคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่พึงประสงค์ ใช้สื่อการเรียนรู้ แหล่งการเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ศูนย์สื่อการเรียนรู้ ระบบสารสนเทศ เครือข่ายการวัดผล ประเมินผลการเรียนรู้ และผลที่ได้ใช้เป็นข้อมูลเพื่อการพัฒนา ปรับปรุง การจัดการเรียนรู้ให้เกิดคุณภาพสูงสุดต่อผู้เรียน

1.2 สาระการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

สาระที่ 1 การอ่าน

มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน

ตัวชี้วัด

1. อ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรองได้ถูกต้อง
2. อธิบายความหมายของคำ ประโยคและข้อความที่เป็นการบรรยายและการพรรณนา
3. อธิบายความหมายโดยนัย จากเรื่องที่อ่านอย่างหลากหลาย
4. แยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน
5. วิเคราะห์และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านเพื่อนำไปใช้ในการดำเนินชีวิต
6. อ่านงานเขียนเชิงอธิบาย คำสั่ง ข้อแนะนำ และปฏิบัติตาม
7. อ่านหนังสือที่มีคุณค่าตามความสนใจอย่างสม่ำเสมอและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน
8. มีมารยาทในการอ่าน

สาระที่ 2 การเขียน

มาตรฐาน ท 2.1 ใช้กระบวนการเขียน เขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่าง ๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัด

1. คัดลายมือตัวบรรจงเต็มบรรทัด และครึ่งบรรทัด
2. เขียนสื่อสารโดยใช้คำได้ถูกต้องชัดเจน และเหมาะสม
3. เขียนแผนภาพโครงเรื่องและแผนภาพความคิดเพื่อใช้พัฒนางานเขียน
4. เขียนย่อความจากเรื่องที่อ่าน
5. เขียนจดหมายถึงผู้ปกครองและญาติ
6. เขียนแสดงความรู้สึกและความคิดเห็นได้ตรงตามเจตนา
7. กรอกแบบรายการต่าง ๆ
8. เขียนเรื่องตามจินตนาการ
9. มีมารยาทในการเขียน

สาระที่ 3 การฟัง การดู และการพูด

มาตรฐาน ท 3.1 สามารถเลือกฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณ และพูดแสดงความรู้ ความคิดและความรู้สึกในโอกาสต่าง ๆ อย่างมีวิจารณญาณและสร้างสรรค์

ตัวชี้วัด

1. พูดแสดงความรู้ ความคิดเห็น และความรู้สึกจากเรื่องที่ฟังและดู
2. ตั้งคำถามและตอบคำถามเชิงเหตุผลจากเรื่องที่ฟังและดู
3. วิเคราะห์ความน่าเชื่อถือจากเรื่องที่ฟังและดูอย่างมีเหตุผล
4. พูดรายงานเรื่องหรือประเด็นที่ศึกษาค้นคว้าจากการฟัง การดู และการสนทนา
5. มีมารยาทในการฟัง การดู และการพูด

สาระที่ 4 หลักการใช้ภาษาไทย

มาตรฐาน ท 4.1 เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษาและพลังของภาษาภูมิปัญญาทางภาษา และรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ

ตัวชี้วัด

1. ระบุชนิดและหน้าที่ของคำในประโยค
2. จำแนกส่วนประกอบของประโยค
3. เปรียบเทียบภาษาไทยมาตรฐานกับภาษาถิ่น

4. ใช้คำราชาศัพท์
5. บอกคำภาษาต่างประเทศในภาษาไทย
6. แต่งบทร้อยกรอง
7. ใช้สำนวนได้ถูกต้อง

สาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม

มาตรฐาน ท 5.1 เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมไทย
อย่างเห็นคุณค่าและนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

ตัวชี้วัด

1. สรุปเรื่องจากวรรณคดีหรือวรรณกรรมที่อ่าน
2. ระบุความรู้และข้อคิดจากการอ่านวรรณคดีและวรรณกรรมที่สามารถนำไปใช้
ในชีวิตจริง
3. อธิบายคุณค่าของวรรณคดีและวรรณกรรม
4. ท่องจำบทอาขยานตามที่กำหนดและบทร้อยกรองที่มีคุณค่าตามความสนใจ
(สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. 2552 : 7-55)

2. แนวคิดที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ด้านการอ่าน

การอ่านถือเป็นทักษะที่สำคัญมากในยุคปัจจุบันที่เต็มไปด้วยข้อมูล ข่าวสาร แหล่งความรู้ต่าง ๆ ผู้ที่มีความสามารถในด้านการอ่านย่อมเป็นผู้ที่ได้รับประโยชน์ในด้านต่าง ๆ เช่น การศึกษา การหาความรู้ หรือการประกอบอาชีพต่าง ๆ ซึ่งต้องอาศัยประโยชน์จากการอ่านทั้งสิ้น จากการศึกษาตำรา เอกสาร งานวิจัยต่าง ๆ เกี่ยวกับการอ่าน นักการศึกษาได้กล่าวถึงการอ่านไว้ดังนี้

2.1 ความหมายของการอ่าน

จากการศึกษาเอกสาร ตำรา งานวิจัยต่าง ๆ ได้มีนักการศึกษาได้กล่าวถึงความหมายของการอ่านดังนี้

Anderson (1991 : 1) ได้กล่าวว่า การอ่านเป็นกระบวนการในการสร้างความหมายที่เกิดขึ้นระหว่างผู้อ่านกับสิ่งที่อ่าน ความหมายของการอ่านไม่ได้ขึ้นอยู่กับสิ่งที่อ่านเท่านั้น แต่ขึ้นอยู่กับ การแปลความของผู้อ่านแต่ละคน

รัชนก แสงภักดีจิต (2548 : 1) ได้ให้ความหมายของการอ่านไว้ว่า การอ่าน หมายถึง กระบวนการสื่อสารระหว่างผู้อ่านและผู้เขียน ผู้เขียนจะใช้ตัวอักษรเป็นสื่อกลาง

ในการถ่ายทอดประสบการณ์และความคิดต่าง ๆ ของผู้เขียนเอง หลังจากนั้นผู้อ่านจะสามารถเข้าใจความหมายของผู้เขียนจากตัวอักษรที่ปรากฏ

วิลรัตน์ สุนทรโรจน์ (2549 : 95-96) ได้กล่าวถึงความหมายของการอ่านไว้หลายส่วน ดังนี้

1. ส่วนที่เกี่ยวข้องกับลักษณะของกระบวนการ หมายถึง ลำดับขั้นที่เกี่ยวข้องกับการทำความเข้าใจความหมายของคำ กลุ่มคำ ประโยค ข้อความและเรื่องราวข่าวสารที่ผู้อ่านสามารถบอกความหมายได้

2. ส่วนที่เกี่ยวข้องกับจิตวิทยาพัฒนาการ หมายถึง การสอนอ่านเพื่อให้เข้าใจหลักจิตวิทยาพัฒนาการทางภาษาของเด็กแต่ละวัย จัดสื่อการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการและความสนใจของเด็ก

3. ส่วนที่เกี่ยวข้องกับภาษาศาสตร์ หมายถึง การสอนอ่านต้องเข้าใจเสียงฐานที่เกิดของเสียงพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ เข้าใจหลักภาษาและการใช้ภาษา เพื่อนำหลักการเหล่านั้นมาสอนอ่านและเข้าใจความหมายได้ถูกต้อง

4. ส่วนที่เกี่ยวข้องกับจิตวิทยาการศึกษา หมายถึง การนำหลักจิตวิทยามาใช้ทางการศึกษา เช่น ความพร้อมของการอ่าน ความสนใจ แรงจูงใจ การเสริมแรง และทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นพื้นฐานในการพิจารณาในการจัดกิจกรรมการอ่าน

5. ส่วนที่เกี่ยวข้องกับวิชาการศึกษา หมายถึง การรู้จักเลือกวิธีสอนอ่านที่เหมาะสมกับวัยและระดับความสามารถในการอ่านของนักเรียน ทั้งนี้ให้เป็นไปตามขั้นพัฒนาการเพื่อให้นักเรียนประสบความสำเร็จในการอ่าน

6. ส่วนที่เกี่ยวข้องกับจิตวิทยาด้านการจำและการลืม หมายถึง การที่ผู้อ่านสามารถจดจำเรื่องและเก็บไว้ในสมอง ถ้ามีโอกาสเล่าให้ผู้อื่นฟังก็สามารถเล่าได้ถูกต้อง แต่การที่ผู้อ่านจะจำข้อความที่อ่านได้ก็จะต้องเข้าใจความหมายของคำ รู้หน้าที่ของคำ อีกทั้งสามารถแยกพยัญชนะ สระ ตัวสะกด และวรรณยุกต์ออกจากกันได้ อีกประการหนึ่งการที่ผู้อ่านจะจำเรื่องได้มากหรือน้อยนั้นขึ้นอยู่กับความสนใจของผู้อ่านที่มีต่อเรื่องนั้นอีกด้วย

สุรัสวดี อาจถนันท (2549 : 9) ได้กล่าวว่า การอ่านเป็นกระบวนการที่ซับซ้อนและต้องอาศัยการสื่อความหมายระหว่างผู้เขียนและผู้อ่าน โดยการตีความจากตัวอักษรซึ่งเป็นสัญลักษณ์ โดยใช้ทักษะต่าง ๆ ทั้งทางด้านเสียง ภาษาศาสตร์ กลวิธีในการแก้ปัญหาให้ออกมาเป็นความคิด โดยอาศัยประสบการณ์เดิมของผู้อ่าน จึงจะทำให้เกิดความเข้าใจในการอ่าน

กล่าวโดยสรุปได้ว่า การอ่าน คือ การสื่อความหมายระหว่างผู้ส่งสาร คือ ผู้เขียนถึงผู้รับสาร คือ ผู้อ่าน โดยมีสื่อ หรือ สารเป็นตัวกลางในการสื่อความหมาย ผู้อ่านเป็นผู้แปลความและทำความเข้าใจ สรุปความโดยใช้ความคิด ความรู้ ประสบการณ์ที่ตนมีอยู่

2.2 ความสำคัญของการอ่าน

จากการศึกษาเอกสาร ตำรา งานวิจัยต่าง ๆ นักการศึกษาได้กล่าวถึงความสำคัญของการอ่าน ดังนี้

ปานรวี ยงยุทธวิชัย (2548 : 33) ได้กล่าวว่า การอ่านก่อให้เกิดการคิด การคิดวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ มีวิสัยทัศน์ คิดเป็น ทำเป็นและแก้ปัญหาได้ การอ่านมีความสำคัญยิ่งต่อสังคมปัจจุบัน เพราะการอ่านนอกจากจะเป็นการแสวงหาความรู้จากทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียนแล้ว ก็ยังช่วยให้เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลินสามารถทำให้ผู้อ่านเกิดการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์และนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในสถานการณ์ต่าง ๆ ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาอาชีพ และการดำรงอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข

ศุภันธา มั่นเศรษฐวิทย์ (2547 : 7-8) ได้กล่าวว่า การอ่านมีความสำคัญและมีคุณค่าต่อผู้อ่าน การอ่านจะช่วยสร้างความคิด ส่งเสริมและพัฒนาความรู้ช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจสังคมและสภาพแวดล้อมรอบตัว รู้จักรูปแบบของสารประเภทต่าง ๆ ทำให้เกิดทักษะการสรุปข้อมูลและจัดข้อมูลเป็นหมวดหมู่แล้วสรุปออกมาเป็นแนวคิดเพื่อสะดวกต่อการนำไปใช้ประโยชน์

เสาวลักษณ์ ตรงจิตร (2547 : 26) ได้กล่าวว่า การอ่านมีความสำคัญต่อการดำเนินชีวิตของมนุษย์เป็นอย่างมาก เพราะจำเป็นต้องอ่านให้เข้าใจในการติดต่อสื่อสารทำความเข้าใจกับบุคคลอื่นและนำความรู้ประสบการณ์ต่าง ๆ จากเรื่องที่อ่านไปสร้างประโยชน์แก่ตนเองและสังคมได้

ไพพรรณ อินทนิล (2546 : 7) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านไว้ ดังนี้

1. การอ่านเป็นพื้นฐานที่จำเป็นในการดำรงชีวิตในปัจจุบัน องค์การสหประชาชาติได้เสนอให้ประเทศสมาชิกทุกประเทศช่วยรณรงค์ให้ทุกคนในโลกนี้อ่านหนังสือให้ออกทั้งหมดในปี พ.ศ. 2543 เพราะตระหนักในความสำคัญของการอ่าน

2. การอ่านเป็นเครื่องมือสำคัญในการเรียนรู้ การอ่านเป็นรากฐานสำคัญของการศึกษาเพราะทำให้นักเรียน นักศึกษาได้เรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ได้อย่างรวดเร็ว กว้างขวางยิ่งขึ้นเพราะการเรียนวิชาต่าง ๆ ไม่ว่าจะเรียนในห้องเรียน นอกห้องเรียน ล้วนแต่ใช้การอ่านเป็นสื่อในการเรียนรู้ทั้งสิ้น

3. การอ่านเป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาและแก้ปัญหาสังคม การพัฒนาสังคมที่ดีนั้นอุปกรณ์สำคัญคือ “การอ่าน” การอ่านหนังสือจะทำให้เกิดการพัฒนาความคิด สติปัญญา จริยธรรม ศีลธรรมและชาวปัญญาได้เป็นอย่างดี และรู้จักนำความรู้ที่ได้จากการอ่านมาพัฒนาตน สติปัญญา

และจิตใจ ผลที่ตามมาคือทำให้สามารถกระทำให้เกิดประโยชน์ต่อสังคม ต่อส่วนรวม สามารถวินิจฉัยความถูกต้องของเรื่องราวต่าง ๆ ได้อย่างฉับไวทำให้เกิดการพัฒนาคุณภาพชีวิต ผู้อ่านมากย่อมจะมีมุมมองและวิสัยทัศน์กว้างไกล และเป็นคนยืดหยุ่นสามารถปรับตัวให้เข้ากับสังคมและพัฒนาสังคมได้

กล่าวโดยสรุปได้ว่า การอ่านมีความสำคัญต่อการดำเนินชีวิตเพราะเป็นเครื่องมือสำคัญในการเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ช่วยให้เราทราบข้อมูลข่าวสาร ทันทต่อเหตุการณ์ และนำความรู้ที่ได้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์แก่ตนเองและสังคมได้

2.3 ประเภทของการอ่าน

จากการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับประเภทของการอ่าน นักการศึกษาได้กล่าวถึงประเภทของการอ่าน ดังนี้

สมุทฺร เช่นเชาวนิช (2545 : 3) ได้กล่าวว่า การอ่านแบ่งออกได้อย่างคร่าว ๆ เป็น 2 ประเภท คือ

1. การอ่านเพื่อการศึกษา (Work-study type reading) เป็นการอ่านที่ต้องการความเร็วพอประมาณ การอ่านแบบนี้มีจุดมุ่งหมายที่สำคัญ คือ ต้องการครอบคลุมเนื้อหาให้ได้มากที่สุด เก็บใจความสำคัญและรายละเอียดปลีกย่อยต่าง ๆ ให้ได้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้

2. การอ่านเพื่อการพักผ่อนและการบันเทิง (Recreatory reading) เป็นการอ่านเพื่อการรื่นรมย์เป็นส่วนตัวเพื่อพักผ่อนหย่อนใจเป็นส่วนใหญ่ เช่น การอ่านนวนิยาย เรื่องสั้น หรือหนังสือพิมพ์ที่ไม่มีศัพท์เฉพาะมากมายนัก

สุวิทย์ มูลคำ (2547 : 102) ได้ให้ความหมายของการอ่านประเภทอ่านวิเคราะห์ไว้ว่าเป็นการจัดลำดับ การเปรียบเทียบ การจัดหมวดหมู่ แปลความ ตีความ และสามารถประเมินคุณค่าของเรื่องที่อ่านได้

กล่าวโดยสรุปได้ว่า ประเภทของการอ่านแบ่งออกได้เป็นหลายประเภทตามลำดับความยากง่ายและเจตนาธรรมณ์ของการอ่าน การอ่านในระดับง่ายจะเป็นพื้นฐานของการอ่านระดับสูงต่อไป

2.4 ความเข้าใจในการอ่าน

การอ่านเป็นกระบวนการที่ซับซ้อน การอ่านที่ประสบผลสำเร็จคือ สามารถเข้าใจสิ่งที่อ่านจากการศึกษาพบว่า มีนักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของความเข้าใจในการอ่านไว้ดังนี้

Rubin (1993 : 194 อ้างถึงใน นเรศ เปลี้นคำ. 2551 : 32) ได้กล่าวว่า การอ่านเพื่อความเข้าใจต้องอาศัยความรู้ปัญญาช่วยในการทำความเข้าใจ ผู้อ่านที่มีเชาว์ปัญญาดีก็สามารถอ่าน

เพื่อความเข้าใจได้ดีเช่นกัน และชาวปัญญานี้ก็คือ ประสบการณ์เฉพาะตัวของแต่ละคนที่สามารถคิดในระดับสูงได้ การอ่านเพื่อความเข้าใจยังประกอบด้วยความสามารถหลัก 2 ประการ คือ ความสามารถในการเข้าใจความหมายของคำ และความสามารถในการทำความเข้าใจภาษา ถ้าปราศจากความสามารถทั้งสองแล้วการอ่านเพื่อความเข้าใจก็ไม่สามารถเกิดขึ้นได้

สมุทฺร เซ็นเซาวิช (2545 : 73) ได้ให้ทัศนะว่า ความเข้าใจในการอ่าน คือ ความสามารถที่จะอนุมานข้อสนเทศหรือความหมายอันพึงประสงค์จากสิ่งที่อ่าน ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุดเท่าที่จะทำได้ ความเข้าใจในการอ่านมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับการศึกษา และประสบการณ์ด้านต่าง ๆ ของแต่ละบุคคล และถือเป็นองค์ประกอบที่สำคัญยิ่งของการอ่าน ถ้าอ่านแล้วไม่เกิดความเข้าใจใด ๆ เลย ก็อาจจะกล่าวได้ว่าการอ่านที่แท้จริงยังไม่เกิดขึ้น เป็นเพียงแต่การเห็นตัวหนังสือปรากฏอยู่บนหน้ากระดาษเท่านั้น

กล่าวโดยสรุปได้ว่า ความเข้าใจในการอ่านเป็นความสามารถในการทำ ความเข้าใจทั้งในระดับตัวอักษร และระดับความหมาย โดยการตีความจะอาศัยการเชื่อมโยงระหว่างเนื้อเรื่องที่อ่านกับความรู้หรือประสบการณ์เดิมของผู้อ่านทำให้เกิดความรู้ใหม่ ความเข้าใจ เป็นพื้นฐานที่จะนำไปสู่ความสามารถทางการอ่าน ทำให้การอ่านประสบความสำเร็จ และทำให้ผู้อ่านสามารถนำความรู้ อันเกิดจากความเข้าใจในการอ่านนั้นไปพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเองและสังคมได้

2.5 ระดับความเข้าใจในการอ่าน

ความเข้าใจในการอ่านสามารถแบ่งได้หลายระดับ เริ่มตั้งแต่ระดับความเข้าใจตามตัวอักษรไปจนถึงระดับที่ต้องอาศัยการวิเคราะห์ วิจัย โดยได้มีนักการศึกษาแบ่งระดับความเข้าใจในการอ่านไว้หลายท่าน ดังนี้

Burmeister (1974 : 147-149) ได้แบ่งระดับที่ความเข้าใจในการอ่านโดยอาศัยแนวคิดพื้นฐานจาก แซนด์ส (Sandas) ซึ่งดัดแปลงมาจาก Bloom's Taxonomy ออกเป็น 7 ระดับ คือ

1. ระดับความจำ คือ การจำ หรือเข้าใจเกี่ยวกับข้อเท็จจริง วันที่ คำจำกัดความใจความสำคัญของเรื่อง และลำดับเหตุการณ์ของเรื่อง

2. ระดับการแปลความที่จะเป็นการนำข้อความหรือสิ่งที่เข้าใจไปแปลเป็นรูปอื่น ๆ เช่น การแปลภาษาหนึ่งเป็นอีกภาษาหนึ่ง การถอดความ การนำใจความสำคัญของเรื่องไปแปลเป็นแผนภูมิหรือแผนที่ และในทำนองเดียวกัน อาจแปลแผนที่หรือแผนภูมิเป็นข้อความ การนำเรื่องสั้นไปทำเป็นละคร หรือการนำละครไปทำเป็นเรื่องสั้น รวมทั้งการปฏิบัติตามคำสั่งด้วย

3. ระดับการตีความหมายคือ การเข้าใจและมองเห็นความสัมพันธ์ของสิ่งที่ผู้เขียนไม่ได้บอกไว้ เช่น หาเหตุเมื่อกำหนดผลออกมา ให้คาดการณ์ว่าอะไรจะเกิดขึ้นต่อไปข้างหน้า และการจับใจความของเรื่องที่คุณเขียนมาได้บอกไว้

4. ระดับการประยุกต์ใช้เป็นการเข้าใจหรือมองเห็นหลักการแล้วจะนำหลักการไปประยุกต์ใช้จนประสบผลสำเร็จ

5. ระดับการวิเคราะห์ คือ การเข้าใจ และรู้ในแง่ของการตรวจตราส่วนย่อยที่ประกอบเข้าในส่วนเต็ม เช่น การวิเคราะห์โฆษณาชวนเชื่อ และการแยกแยะ การวิเคราะห์บทประพันธ์ การรู้ถึงการให้เหตุผลที่ผิด ๆ ของนักเรียนมีจุดมุ่งหมายใดในการเขียนและใช้เทคนิคการเขียนอย่างไรเป็นต้น

6. ระดับการสังเคราะห์ คือความสามารถในการนำความคิดที่เห็นได้จากแหล่งต่าง ๆ มาผสมผสานเรียบเรียงขึ้นใหม่

7. ระดับการประเมินผล เป็นการวางเกณฑ์แล้วตัดสินสิ่งที่อ่าน โดยอาศัยหลักเกณฑ์ที่ตั้งไว้เป็นบรรทัดฐาน เช่น เรื่องราวที่อ่านมีลักษณะอย่างไร แสดงความคิดเห็นจินตนาการและความเชื่อในเรื่องที่อ่าน เป็นต้น

Smith (1973 : 160) ได้แบ่งระดับความเข้าใจในการอ่านเป็น 3 ระดับ คือ

1. ระดับความเข้าใจตามตัวอักษร ถือเป็นความเข้าใจขั้นพื้นฐาน คือ เป็นการแปลความหมายตัวอักษรที่ปรากฏ ผู้อ่านสามารถเข้าใจเรื่องราวได้ เพราะผู้เขียนได้เขียนแสดงไว้อย่างชัดเจน

2. ระดับความเข้าใจขั้นตีความเป็นการอ่านที่สูงกว่าระดับที่ 1 ผู้อ่านจะต้องเข้าใจความหมายของข้อความที่อ่านได้ลึกซึ้งกว่าระดับที่ 1 ผู้อ่านต้องใช้การแปลความหรือตีความซึ่งผู้เขียนได้กล่าวไว้โดยตรง หากแต่เป็นความหมายที่แฝงในเรื่อง

3. ระดับความเข้าใจขั้นวิเคราะห์ วิเคราะห์เป็นระดับการอ่านที่ผู้อ่านต้องมีพื้นฐานความสามารถเข้าใจความหมายระดับที่ 1 และที่ 2 อยู่ก่อนแล้ว ในระดับความเข้าใจขั้นวิเคราะห์ในขั้นนี้ผู้อ่านจะต้องใช้ความคิดของตนมาช่วยวิเคราะห์ตัดสิน และประเมินค่า สิ่งที่อ่านด้านคุณภาพ คุณค่าและความถูกต้อง

สมุทร เชนเชวนิช (2549 : 73) ได้แบ่งความเข้าใจออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. ความเข้าใจแบบทันที (receptive comprehension) เป็นความเข้าใจที่ต้องอาศัยการรู้ความหมายของคำศัพท์ต่าง ๆ ที่ผู้เขียนใช้เป็นส่วนใหญ ต้องรู้คำศัพท์ต่าง ๆ มากพอจะต้องเข้าใจความหมายที่สำคัญ ๆ ของสำนวนและประโยคต่าง ๆ ที่ผู้เขียนใช้ ขณะที่อ่านต้องมีสมาธิแน่วแน่ จึงจะเข้าใจสิ่งที่อ่านได้โดยตลอด

2. ความเข้าใจแบบไตร่ตรอง (reflective comprehension) คือ ความเข้าใจที่ต้องอาศัยความรู้และทักษะความสนใจหลาย ๆ ด้านเป็นหลักใหญ่ เพื่อนำมาใช้เป็นเครื่องมือช่วยทำความเข้าใจต่าง ๆ ได้ถูกต้องตามจุดมุ่งหมาย (purposes) ของผู้เขียนว่าต้องการจะให้ความเพลิดเพลิน อธิบาย ชี้แจง สั่งสอน หรือชักจูง นอกจากนี้ยังสามารถพินิจพิจารณาและไตร่ตรองหาข้อมูลสรุป (conclusion) ตามความคิดที่ผู้เขียนต้องการ ความเข้าใจแบบนี้ ต้องฟังเหตุผลและอาศัยการเปรียบเทียบระหว่างประสบการณ์ต่าง ๆ หรือสิ่งที่เคยพบเห็นมาแล้วในชีวิตเป็นสำคัญ

กล่าวโดยสรุปได้ว่า ระดับความเข้าใจในการอ่านแบ่งกว้าง ๆ ออกเป็น 2 ระดับ คือ ระดับที่ 1 ความเข้าใจเรื่อง เป็นการอ่านจับใจความสำคัญจากเรื่องทีอ่านได้ และ ระดับที่ 2 การไตร่ตรอง เป็นการอ่านโดยใช้ความทักษะการคิดและเหตุผล

2.6 องค์ประกอบของความเข้าใจในการอ่าน

จากการศึกษาพบว่า มีนักการศึกษาหลายท่าน ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของความเข้าใจในการอ่าน ดังนี้

J. Charles Alderson and others (1984 : 92-93 อ้างถึงใน สุภาลักษณ์ นครศรี. 2540 : 18-19) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของความเข้าใจในการอ่านว่า

1. การอ่านนั้นขึ้นอยู่กับความรู้เดิม (Reading Depends on Background Knowledge) ตามปกติแล้วความรู้เดิมของผู้อ่านมีอิทธิพลต่อการตีความหมายสิ่งทีอ่าน ผู้อ่านที่มีความรู้เกี่ยวกับหัวข้อที่อ่านมากจะเข้าใจเรื่องทีอ่านได้ง่ายกว่าคนที่อ่านเรื่องนั้นเป็นครั้งแรก

2. การอ่านต้องการแรงจูงใจ (Reading Requires Motivation) ผู้อ่านต้องสร้างทัศนคติทางบวกต่อเรื่องทีอ่าน ทัศนคติเป็นสิ่งที่มอิทธิพลต่อพฤติกรรม เช่น ผู้อ่านทีต้องอ่านสิ่งทียาก เช่น ปรชญาอาจใช้วิธีอภิปรายหัวข้อทีอ่านร่วมกับเพื่อน นำข้อมูลทีอ่านมาเชื่อมโยงข้อมูลทีได้จากการบรรยายในห้องเรียน เมื่อผู้อ่านเกิดทัศนคติทางบวกต่อสิ่งทีอ่านก็จะเกิดแรงจูงใจทำใหพยายามทีจะเข้าใจสิ่งทีอ่าน

3. การอ่านเป็นทักษะทีพัฒนาอย่างต่อเนื่อง (Reading is a Continuously Developing skill) ทักษะการอ่านเป็นทักษะทีต้องพัฒนาตลอดชีวิตเริ่มจากเด็กจนโต แม้เมื่อได้รับการศึกษาในระดับสูงก็ยังคงพัฒนาต่อไป

4. การอ่านต้องใช้กลวิธี (Reading must be Strategic) ผู้อ่านแต่ละคนต้องวางแผนในการอ่านซึ่งงานวิจัยทีศึกษาเกี่ยวกับผู้อ่านในระดับมหาวิทยาลัย พบว่า ผู้อ่านทีได้รับประโยชน์จากการเรียนรู้ทีจะใช้กลวิธีในการอ่านเฉพาะผู้อ่านทีมีการวางแผนจะทำใหค้นพบกลวิธีทีดีทีสุดทีเหมาะกับตน

Roger T. Lenon (1972 : 26 อ้างถึงใน อุไร ยาพิมาย. 2550 : 151) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของการอ่านที่จะทำการวัดได้อย่างน่าเชื่อถือ ดังนี้

1. ความรู้เกี่ยวกับคำโดยทั่ว ๆ ไป หมายถึง ความรู้เกี่ยวกับคำ ได้แก่ ความกว้าง ความลึกและขอบเขตของคำศัพท์ ซึ่งอาจกล่าวได้ว่า ความรู้เกี่ยวกับคำอย่างกว้างขวางหรือชำนาญในการใช้คำเป็นสิ่งสำคัญประการแรกที่จะนำไปสู่การบรรลุถึงความสามารถระดับสูงของทักษะการอ่านทุกชนิด

2. ความเข้าใจเรื่องราวที่ปรากฏอย่างชัดเจน ซึ่งรวมทักษะอื่น ๆ ด้วย เช่น การรู้ตำแหน่งของข้อความที่กล่าวถึงอย่างเจาะจง การเข้าใจความหมายตามตัวอักษรและความสามารถในการติดตามเรื่องที่อ่านตามลำดับ ซึ่งอาจกล่าวได้ว่า แบบสอนอ่านที่ยอมรับกันเป็นจำนวนมากจะวัดความสามารถในการอ่านด้านนี้มากกว่าด้านอื่น ๆ

3. ความเข้าใจความหมายที่แฝงอยู่ รวมถึงความมีเหตุผลในการอ่าน ความสามารถในการให้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน ตลอดจนความสามารถเดาเหตุการณ์เกี่ยวกับผลที่ตามมา การเข้าใจความหมายของคำจากเนื้อเรื่อง เข้าใจการจัดลำดับของเรื่องที่อ่าน ทราบถึงความคิดสำคัญและการจัดลำดับของความคิด เข้าใจความหมายที่แฝงอยู่ของข้อความที่อ่าน โดยการได้ข้อสรุปหรือหลักเกณฑ์จากเรื่องที่อ่าน อย่างไรก็ตามทักษะที่สามนี้มีความสัมพันธ์กับทักษะในการเข้าใจความหมายที่ปรากฏอย่างชัดเจน เพราะการที่จะได้ความหมายของเรื่องที่อ่านนั้นผู้อ่านต้องเข้าใจความหมายตามตัวอักษรหรือความหมายที่ปรากฏให้เห็นอย่างชัดเจนก่อน

4. ความซาบซึ้ง หมายถึง ความสามารถในการทราบถึงความตั้งใจหรือจุดมุ่งหมายของผู้เขียน การทราบถึงอารมณ์หรือแนวรสของเรื่อง ความสามารถในการเข้าใจกลไกทางวรรณคดีที่ทำให้ผู้เขียนบรรลุถึงจุดมุ่งหมาย

สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2540 : 5-8) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของการอ่านที่สำคัญมี 3 ประการ สรุปได้ ดังนี้

1. องค์ประกอบทางด้านสังคม หมายถึง สิ่งแวดล้อมรอบตัวนักเรียน ในการสอนครูจำเป็นต้องคำนึงถึงสภาพทางสังคมพื้นฐานและที่มาเกี่ยวกับทางครอบครัวของนักเรียน วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี ศาสนาที่นับถือ การจัดอุปกรณ์การสอนและวิธีการสอนที่สอดคล้องกับพื้นฐานทางสังคม เป็นสิ่งจำเป็นช่วยนักเรียนให้เข้าใจและมีพัฒนาการในการอ่าน

2. องค์ประกอบทางด้านความพร้อม หมายถึง ความพร้อมด้านร่างกาย อารมณ์ และสติปัญญาที่สามารถเริ่มต้นอ่านได้ Edmund B. Huey นักการศึกษาที่มีชื่อทางการอ่านและเป็นที่ยอมรับทั่วโลกได้แสดงทรรศนะไว้ว่าความพร้อมในการอ่านมิได้อยู่ที่การฝึกหัด แต่ขึ้นอยู่กับ

ความพร้อมของอวัยวะที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน ได้แก่ ตา หู ปาก และสมอง ส่วนความรู้และความเข้าใจเรื่องที่อ่านก็เป็นแรงจูงใจนำไปสู่การอ่านเรื่องอื่น ๆ เพื่อให้ผู้อ่านมีทักษะทางภาษา

3. องค์ประกอบทางด้านโรงเรียน ได้แก่ การจัดบรรยากาศ การจัดกิจกรรมให้ตอบสนองกับความต้องการของนักเรียน การปลูกฝังทัศนคติที่ดีต่อการอ่านและรักการอ่าน เห็นความสำคัญของการอ่าน เกิดความภาคภูมิใจในความสำเร็จ เห็นพัฒนาการในการอ่านของตนเอง ผู้บริหารให้การสนับสนุน

กล่าวโดยสรุปได้ว่า การอ่านไม่ใช่แต่เพียงอ่านได้ แปลคำศัพท์ได้ หรือรู้โครงสร้างของประโยคเท่านั้น แต่ผู้อ่านจำเป็นจะต้องเข้าใจเรื่องหรือข้อความที่ตัดมาเป็นตอน ๆ ให้อ่านนั้นมีความสัมพันธ์กัน และควรที่จะสามารถสรุปหรือให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านได้ หรืออาจกล่าวได้ว่าการอ่านกับความเข้าใจมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกันจนมิอาจแยกออกจากกันได้ และในการสอนอ่านเพื่อความเข้าใจทุกครั้งผู้สอนต้องคำนึงถึงองค์ประกอบต่าง ๆ ทั้งความพร้อมทางด้านร่างกาย จิตใจ ระดับสติปัญญา และสร้างแรงจูงใจให้เกิดแก่ผู้เรียนด้วย

2.7 การวัดและประเมินผลความเข้าใจในการอ่าน

จากการศึกษาเอกสาร ตำรา งานวิจัยต่าง ๆ ได้มีนักวิชาการหลายท่านได้เสนอแนวทางในการวัดและประเมินผลความเข้าใจในการอ่านไว้ ดังนี้

สุภัทรา อักษรานุเคราะห์ (2542 : 55-56 อ้างถึงใน กันตา สุขกระจำง. 2550 : 59-62) ได้กล่าวถึงการวัดและประเมินผลความเข้าใจในการอ่านไว้ว่า การประเมินผลทำได้โดยให้ผู้เรียนอ่านแล้วแสดงความเข้าใจเรื่องที่อ่าน โดยใช้ทักษะการฟัง พูด หรือเขียนได้ เช่น

1. ให้หาความหมายของคำศัพท์
2. ให้บอกเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างประโยค
3. ให้หาความหมายจากประโยคที่กำหนดให้
4. ให้ตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน โดยใช้คำถามแบบมีคำตอบให้เลือก
5. ให้เรียงลำดับเรื่องที่อ่านให้ถูกต้อง
6. ให้เติมคำลงในช่องว่างโดยใช้วิธีโคลซ (Cloze Test)
7. ให้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน
8. ให้ตั้งชื่อเรื่องเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน

อัจฉรา วงศ์โสธร (2538 : 154-155) ได้กล่าวถึงเกณฑ์การประเมินทักษะการอ่านว่าสามารถพิจารณาได้เป็น 2 ลักษณะ ได้แก่ เกณฑ์ที่กำหนดตามส่วนประกอบของภาษาแบบแยกย่อยและเกณฑ์ที่กำหนดตามความสามารถรวมในการรับสาร ดังนี้

1. ความสามารถทางภาษาที่เป็นเกณฑ์แบบย่อย ได้แก่

1.1 ความรู้ในด้านศัพท์ หมายถึง ความสามารถในการเข้าใจคำศัพท์และสำนวนต่าง ๆ

1.2 ความรู้ในด้านไวยากรณ์ หมายถึง ความสามารถในการใช้ความรู้ด้านไวยากรณ์ในการทำความเข้าใจเกี่ยวกับคำสรรพนาม ความเชื่อมโยงของเนื้อความ เช่น การใช้คำสันธาน คำบุพบทที่กำหนดหน้าที่ของภาษาว่าเป็นการขอร้อง เชื้อเชิญ หรือขออนุญาต เป็นต้น

2. ความสามารถทางการอ่านที่เป็นเกณฑ์แบบรวม ได้แก่

2.1 ความสามารถในการเรียบเรียงความ หมายถึง ความสามารถในการทำความเข้าใจบทอ่าน และสามารถตอบคำถามที่ให้เรียบเรียงถ้อยคำใหม่ โดยให้ได้ใจความเดิมหรือสามารถตอบคำถาม แบบเลือกตอบ และแบบเรียงลำดับข้อความได้

2.2 ความสามารถในการอ่านข้อมูลที่เป็นรายละเอียด หมายถึง ความสามารถในการโยงรายละเอียดที่เกี่ยวข้องเข้ากับใจความสำคัญของเรื่องได้ว่าเป็นรายละเอียดสนับสนุนหรือเป็นรายละเอียดที่ขัดแย้งกันเพื่อให้ข้อมูลตรงกันข้าม ตลอดจนทำความเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างรายละเอียดต่าง ๆ

2.3 ความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ หมายถึง ความสามารถในการระบุแก่นเรื่อง หัวเรื่อง และใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้

2.4 ความสามารถในการวิเคราะห์และประเมินความสัมพันธ์ของเนื้อความและสุนทรียศาสตร์ของการใช้ภาษา หมายถึง ความสามารถในการใช้ความรู้ด้านศัพท์ ไวยากรณ์ ความเข้าใจสิ่งที่อ่านและความรู้เกี่ยวกับรูปแบบลีลาภาษาที่ใช้ในบทอ่านที่เป็นตัวกระตุ้น วิเคราะห์ ประเมิน และสรุปบทอ่านได้ว่า เป็นสารประเภทใด ใช้ลีลาภาษาแบบทางการหรือไม่ เข้าใจเจตนาทัศนคติของผู้เขียนที่แฝงอยู่ สามารถวิพากษ์วิจารณ์ถึงเหตุและผลที่เกิดขึ้นได้ ตลอดจนสามารถประเมินบทอ่านได้ว่ามีความชัดเจนเข้าสู่ประเด็นอย่างไรไม่อ้อมค้อมและใช้ภาษาได้กระชับไม่เยิ่นเย้อ ความสามารถในระดับนี้เป็นระดับสูงซึ่งต้องอาศัยความรู้ในระดับต้น ๆ เป็นพื้นฐาน

กล่าวโดยสรุปได้ว่า การวัดผลและประเมินผลในการอ่านนั้นสามารถทำได้อย่างหลากหลายวิธีทั้งการประเมินความสามารถทางภาษาที่เป็นระดับย่อย เช่น การอ่านออกเสียง คำศัพท์ หรือความสามารถทางภาษาที่เป็นแบบรวม เช่น การทำความเข้าใจ การวิเคราะห์ หรือความซาบซึ้ง เป็นต้น ซึ่งผู้สอนควรเลือกใช้วิธีในการประเมินให้ครอบคลุมทุกด้าน ทั้งด้านโครงสร้างทางภาษาและความสามารถในการจับใจความ การคิดวิเคราะห์ และควรประเมินอย่างสม่ำเสมอเพื่อให้ทราบความก้าวหน้าในการอ่านของผู้เรียน

3. แนวคิดที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ด้านการเขียน

3.1 ความหมายของการเขียน

การเขียนเป็นเครื่องมือถ่ายทอดทางวัฒนธรรมที่สำคัญมาก เพราะเป็นการเขียนหลักฐานที่ช่วยให้คนรุ่นหลังทราบความเป็นมาของอดีตจนถึงปัจจุบัน การเขียนจึงเป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งที่ช่วยให้โลกเจริญก้าวหน้า ได้มีนักการศึกษาให้ความหมายของการเขียนไว้ ดังนี้

นันทมนัส คำเอก (2551 : 13) ได้ให้ความหมายว่า การเขียน หมายถึง กระบวนการในการนำเสนอความคิดอย่างเป็นระบบโดยใช้ตัวอักษรเป็นสื่อกลางเพื่อให้สามารถสื่อความหมายเป็นที่เข้าใจตรงกันระหว่างผู้เขียนและผู้อ่าน

ราชบัณฑิตยสถาน (2546 : 203) ให้ความหมายว่า การเขียน หมายถึง จัดให้เป็นตัวหนังสือหรือตัวเลข จัดให้เป็นเส้นหรือรูปต่าง ๆ วาดตัวหนังสือ

รุ่งเพชร ต.ศิริวานิช (2550 : 10) ได้ให้ความหมายว่า การเขียน หมายถึง ความสามารถในการใช้กระบวนการคิดของผู้เขียนในการถ่ายทอดความรู้เป็นความคิดที่มีการเรียบเรียง ลำดับความเหมาะสมโดยใช้ความรู้ด้านเนื้อหา การเรียบเรียงเรื่องราว คำศัพท์ และการใช้ภาษาในการสื่อความหมายให้ผู้อ่านเข้าใจตรงตามวัตถุประสงค์ของผู้เขียน

สวัสดิ์ สุขโสม (2551 : 17) ได้ให้ความหมายของการเขียน คือ การแสดงออกซึ่งความรู้ ความเข้าใจ ความคิดเห็น ความรู้สึก ความต้องการ เจตคติและหรือประสบการณ์ โดยใช้ภาษาเขียนหรือสัญลักษณ์อย่างใดอย่างหนึ่งเป็นเครื่องมือสื่อสิ่งดังกล่าวออกมาให้อ่านทราบตามที่ผู้เขียนต้องการ

สุภัทรา ราชายนต์ (2551 : 12) ได้ให้ความหมายว่า การเขียนคือ การถ่ายทอดความคิด ความรู้สึก และประสบการณ์ของผู้เขียนออกมาเป็นตัวอักษร คำและประโยค โดยอาศัยความรู้ทางภาษาในการพิจารณาความเหมาะสม ความถูกต้อง และลีลา เพื่อให้ผู้รับสารได้รับข้อมูลที่ตรงกับจุดประสงค์ของผู้เขียนอย่างแท้จริง

กล่าวโดยสรุปได้ว่า การเขียน หมายถึง การถ่ายทอดความคิด ความรู้สึกและประสบการณ์ โดยใช้ตัวอักษรเป็นสื่อกลางให้ผู้อ่านเข้าใจตรงตามที่ผู้เขียนสื่อความ

3.2 ความสำคัญของการเขียน

การเขียนนับว่าเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งในการใช้สื่อความหมายอย่างมนุษย์ ซึ่งมีนักการศึกษาได้อธิบายความสำคัญของการเขียนไว้ ดังนี้

วรรณิ โสภประยูร (2544 : 140-141) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการเขียนไว้ดังนี้

1. เป็นเครื่องมือสื่อสารอย่างหนึ่งของมนุษย์ที่ผู้เขียนต้องการถ่ายทอดความคิด ความเข้าใจ และประสบการณ์ของตนเองออกเสนอผู้อ่าน
2. เป็นการเก็บบันทึกรวบรวมข้อมูลที่น่าสนใจและเป็นประโยชน์ซึ่งตนเองมี ประสบการณ์มาก่อน
3. เป็นการระบายอารมณ์อย่างหนึ่ง เกี่ยวกับเรื่องและผู้เขียนเกิดความรู้สึกประทับใจ ในประสบการณ์ที่ผ่านมา
4. เป็นเครื่องมือถ่ายทอดมรดกทางวัฒนธรรม เช่น ถ่ายทอดจากสมัยหนึ่งไปสู่ อีกสมัยหนึ่ง หรือจากชาติหนึ่งไปสู่อีกชาติหนึ่ง
5. เป็นเครื่องมือพัฒนาสติปัญญาของบุคคล เนื่องจากการเรียนรู้เกือบทุกอย่าง ต้องอาศัยการเขียนเป็นเครื่องมือสำหรับบันทึกสิ่งที่ได้ฟังหรืออ่าน
6. เป็นการสนองความต้องการของมนุษย์ตามความประสงค์ที่มนุษย์แต่ละคน ต้องการ เช่น เพื่อต้องการทำให้รู้เรื่องราว ทำให้รัก ทำให้โกรธ
7. เป็นการแสดงออกซึ่งภูมิปัญญาของผู้เขียน ทำให้รู้ถึงความสามารถของผู้เขียน วรรณกรรมหรืองานเขียนอื่น ๆ
8. เป็นอาชีพอย่างหนึ่งที่ได้รับการยกย่องว่ามีเกียรติและเพิ่มฐานะทางเศรษฐกิจ ให้สูงขึ้นได้
9. เป็นการพัฒนาความสามารถและบุคลิกส่วนบุคคลให้มีความเชื่อมั่นในตนเอง ในการแสดงความรู้สึกและแนวคิด
10. เป็นการพัฒนาความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ทั้งต่อตนเองและสังคม

เสนีย์ วิลาวรรณ (2544 : 156-159) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการเขียนไว้ว่า การเขียนเป็นวิธีการสื่อสารที่สำคัญในการถ่ายทอดความรู้ ความคิด และประสบการณ์ เพื่อสื่อไปยัง ผู้รับ ได้อย่างกว้างไกล นอกจากนั้นการเขียนยังมีคุณค่าในการบันทึกเป็นข้อมูลหลักฐานให้ศึกษา ได้ยาวนาน

กล่าวโดยสรุปได้ว่า การเขียนมีความสำคัญในฐานะของเครื่องมือสื่อสาร เครื่องมือถ่ายทอดมรดกทางวัฒนธรรม เครื่องมือพัฒนาสติปัญญาและความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ รวมทั้งใช้สนองความต้องการของมนุษย์ในการเก็บบันทึกข้อมูลและระบายอารมณ์

3.3 ขั้นตอนการเขียน

การเขียนสะกดคำมีความสำคัญและมีความจำเป็นที่ผู้สอนจะต้องฝึกฝนให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ซึ่งถือว่าเป็นทักษะทางภาษาที่ต้องอาศัยการฝึกฝนอย่างสม่ำเสมอ และจะต้องพยายามจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ด้วยการจัดรูปแบบที่แตกต่างกัน เพื่อสร้างความสนใจของนักเรียนให้เกิดความตั้งใจในการเรียน และพยายามฝึกฝนให้ดียิ่งขึ้น ดังมีนักการศึกษาได้ให้แนวทางในการสอนเขียนไว้ ดังนี้

ฐะปะนีย์ นาครทรรพ (2545 : 55-56) ได้กล่าวถึงวิธีการเขียน ดังนี้

1. ก่อนสอนครูควรพูดจูงใจให้นักเรียนเห็นความสำคัญของการเขียนหนังสือให้ถูกต้องชัดเจนว่าการเขียนหนังสือถูกต้องชัดเจนเป็นการแสดงว่าผู้เขียนมีการศึกษาดี ใครอ่านข้อความนั้น ๆ ก็เข้าใจง่าย ไม่มีการเข้าใจผิดและควรอธิบายให้เข้าใจประโยชน์ที่จะได้จากการเขียนแต่ละประเภท

2. พยายามสอนการเขียนให้สัมพันธ์กับการฟัง การพูดและการอ่าน วิธีจะสอนให้สัมพันธ์กับทักษะอื่น ๆ นั่นก็คือ ก่อนที่จะเขียนสิ่งใด ควรเริ่มต้นให้รู้จักการฟังเสียก่อนแล้วจึงเขียน เช่น ให้ฟังคำถามแล้วเขียนตอบให้ตรงคำถาม เก็บสิ่งใดจากการบรรยายไปเขียนหรืออภิปรายกันในเรื่องที่เขียนจนแน่ใจว่านักเรียนมีความรู้ และคิดที่จะเขียนเกี่ยวกับสิ่งนั้น ๆ เสียก่อนแล้วจึงเขียน บางครั้งครูอาจกำหนดให้นักเรียน ไปอ่าน หรือค้นคว้าเพิ่มเติมจากหนังสือในห้องสมุดมาเขียนก็ได้

3. กรณีที่นักเรียนเขียนหนังสือหรือสะกดผิดพลาดหลายครั้ง ครูควรหาอุบายให้นักเรียนเกิดความรู้สึกเต็มใจที่จะแก้ไขข้อบกพร่องผิดพลาดของตน ดีกว่าทำโทษให้แก่แล้วแก้อีกจนนักเรียนเบื่อหน่าย ซึ่งไม่ทำให้เกิดผลดีแต่อย่างใด วิธีแก้ อาจทำได้โดยรวบรวมคำที่นักเรียนมักสะกดผิดเสมอ ๆ เขียนบนกระดานดำหรือเขียนใส่บัตรคำ นำไปปิดไว้บนป้ายประกาศของชั้นครูมอบหมายหน้าที่ให้เด็กช่วยกันเขียนบัตรคำก็ได้ เมื่อรวบรวมคำที่ผิดไว้ให้ดูมาก ๆ แล้วควรทดสอบเสียบ้างเป็นระยะหรืออาจให้นักเรียนทำสถิติการเขียนคำถูกต้องของแต่ละครั้งของตนเองไว้ก็ได้ ในบางครั้งอาจให้แข่งขันสะกดคำถูกบ้างก็ได้ ทั้งที่เป็นการช่วยให้นักเรียนรู้จักระวังตัวมิให้เขียนผิด

4. การจัดกิจกรรมต่าง ๆ เช่น ให้ทำหนังสือเขียนประจำชั้น หรือประกวดเขียนนิทานหรือเขียนเรื่องจริงที่ได้ประสบมาด้วยตนเอง ก็เป็นการส่งเสริมทักษะการเขียนของนักเรียนได้เหมือนกัน

5. การสอนวิชาต่าง ๆ อาจมีโอกาที่จะฝึกทักษะการเขียนได้เสมอ ครูที่สอนภาษาไทย ควรจะได้รับการปรึกษาหารือกับครูที่สอนวิชาอื่น ๆ สำหรับทักษะการเขียนก็ได้ เช่น สังคมศึกษา วิทยาศาสตร์ อาจจะทำให้เขียนเรียงความหรือรายงานในเนื้อหาวิชานั้นก็ได้

อัจฉรา ชิวพันธ์ (2556 : 66-67) ได้กล่าวถึง แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เกี่ยวกับการเขียน ดังนี้

1. ฝึกให้นักเรียนสนใจศึกษาหาข้อมูลมาไว้ใช้เขียนด้วยการอ่าน ศึกษาค้นคว้า เพื่อเป็นวัตถุดิบที่จะนำมาใช้เขียนและพัฒนาความคิดให้กว้างไกล

2. ฝึกให้ใช้ภาษาเขียนได้ถูกต้องกับกาลเทศะ และบุคคล เพื่อเร้าความรู้สึกของผู้อ่านด้วยอรรถรสของภาษาที่นำมาใช้

3. ฝึกให้นักเรียนมีวัฒนธรรมในการเขียน เขียนด้วยความประณีต เรียบร้อย ง่ายแก่การสื่อสาร ไม่ก้าวล่วงเกินผู้อื่น แต่ควรส่งเสริมให้สอดคล้องคุณธรรมในงานเขียน

4. จัดหาบรรยากาศที่ส่งเสริมและเอื้อต่อการเขียน

5. เอาใจใส่ในการตรวจแก้ไขการเขียนของนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ ทำให้เกิดความแม่นยำและเข้าใจแจ่มชัดขึ้น

6. หาเทคนิควิธีการใหม่ ๆ มาใช้ในการจัดการเรียนรู้การเขียน

7. จัดกิจกรรมการเขียนในรูปแบบที่หลากหลาย

8. ฝึกทักษะการเขียนอย่างต่อเนื่อง เขียนจากรูปธรรมไปสู่นามธรรม

9. สร้างความภาคภูมิใจในงานเขียนให้แก่นักเรียน ด้วยการให้รางวัลเสริมด้วยวิธีการต่าง ๆ

นอกจากนี้ อภินันท์ สิริรัตนจิตต์ (2549 : 33) ได้กล่าวถึง จุดมุ่งหมายของการสอนเขียนว่า

1. เพื่อเขียนถ่ายทอดความคิดเห็นให้ผู้อ่านทราบและเข้าใจจุดประสงค์

2. เพื่อเขียนถ่ายทอดความรู้สึกให้ผู้อ่านทราบและเข้าใจจุดประสงค์

3. ให้สามารถเขียนถ่ายทอดความต้องการให้ผู้อ่านทราบ

4. เพื่อเขียนถ่ายทอดจินตนาการให้ผู้อ่านทราบ

กล่าวโดยสรุปได้ว่า การสอนเขียนจากสิ่งใกล้ตัวไปหาสิ่งไกลตัว จากง่ายไปหายาก จากรูปธรรมไปหานามธรรม นอกจากนั้นสร้างสิ่งจูงใจโดยจัดหาบรรยากาศให้เป็นกันเอง อิสระ ไม่อยู่ในกรอบ มีรางวัลเสริมหลาย ๆ ด้าน สื่อมีความน่าสนใจและเหมาะสมกับวัยของนักเรียน

4. หนังสือส่งเสริมการอ่าน

4.1 ความหมายของหนังสือส่งเสริมการอ่าน

นักวิชาการ นักการศึกษาและนักเขียนหนังสือสำหรับเด็กหลายท่าน ได้ให้คำจำกัดความของคำว่าหนังสือส่งเสริมการอ่านไว้ ดังนี้

จุฑามาศ ชัยสงคราม (2552 : 21) ได้กล่าวไว้ว่า หนังสือส่งเสริมการอ่านหมายถึง หนังสือเสริมประสบการณ์เป็นหนังสือที่กระทรวงศึกษาธิการอนุญาตให้ใช้ในโรงเรียนแต่ไม่ได้กำหนดให้เป็นหนังสือเรียนช่วยให้นักเรียนศึกษาหาความรู้ด้วยตนเองเกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน เกิดความซาบซึ้งในคุณค่าของภาษาเสริมสร้างทักษะและนิสัยรักการอ่านช่วยเพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจในสิ่งที่เรียนรู้ตามหลักสูตรหนังสือเสริมประสบการณ์

ถวัลย์ มาศจรัสและพรพรด เจนสุวรรณ (2547 : 4) ได้กล่าวไว้ว่า หนังสือส่งเสริมการอ่านเป็นหนังสือที่จัดทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์มุ่งไปในทางส่งเสริมให้ผู้อ่านเกิดทักษะในการอ่านและนิสัยรักการอ่านยิ่งขึ้น อาจเป็นหนังสือสารคดี นวนิยาย นิทานที่มีลักษณะไม่จำกัดต่อวัฒนธรรม ประเพณีและศีลธรรมอันดีงาม ให้ความรู้ มีคติและมีสาระประโยชน์

รังสิมันต์ นิมรัักษ์ (2550 : 8) ได้กล่าวไว้ว่า หนังสือส่งเสริมการอ่านหมายถึง หนังสือที่เขียนมาเพื่อส่งเสริมให้เด็กมีนิสัยรักการอ่านนั่นเอง รูปแบบของหนังสือส่งเสริมการอ่าน อาจเป็นนิทาน นวนิยาย เรื่องสั้น หรือวรรณกรรมเยาวชนก็ได้ ทั้งนี้ต้องมีคติแง่คิดจากเรื่อง รูปเล่มต้องสวยงาม มีภาพประกอบ อาจเขียนในรูปของร้อยแก้วและร้อยกรองก็ได้ แต่เนื้อหาต้องไม่ขัดต่อประเพณีและวัฒนธรรมอันดีงามของสังคม

กล่าวโดยสรุปได้ว่า หนังสือส่งเสริมการอ่าน คือ หนังสือที่เขียนขึ้นมาเพื่อส่งเสริมให้เด็กมีนิสัยรักการอ่าน รูปแบบหนังสือส่งเสริมการอ่านอาจเป็นนิทาน นวนิยาย สารคดี เรื่องสั้น วรรณกรรมเยาวชนก็ได้ ทั้งนี้ต้องมีคติแง่คิดจากเรื่อง รูปเล่มต้องสวยงาม มีภาพประกอบ จะเขียนในรูปของร้อยกรองหรือร้อยแก้วก็ได้ แต่เนื้อเรื่องต้องไม่ขัดต่อประเพณีและวัฒนธรรมอันดีงามของสังคม

4.2 องค์ประกอบของหนังสือส่งเสริมการอ่าน

รังสิมันต์ นิมรัักษ์ (2550 : 11-14) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของการเขียนหนังสือส่งเสริมการอ่านว่า การเขียนหนังสือส่งเสริมการอ่านที่ดีจะต้องมีองค์ประกอบด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. แนวคิดของเรื่อง เป็นประเด็นหลักของเรื่อง เช่นจะเขียนในด้านความกล้าหาญ ความกตัญญู ความรัก ความเสียสละ การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม การต่อต้านยาเสพติด ความเมตตา

กรุณา ความสามัคคี การใช้ปัญญาในการแก้ปัญหา การอนุรักษ์ประเพณี วัฒนธรรม เป็นต้น โดยตั้งเป้าหมายหลักเอาไว้ว่า จะนำเสนอปัญหาอย่างไรและแก้ปัญหาอย่างไร

2. โครงเรื่อง หมายถึงเรื่องที่คุณเขียนแต่งขึ้นให้เป็นเรื่องราวโดยยึดเอาแก่นของเรื่องเป็นหลักในการสร้างโครงเรื่อง เพื่อให้สอดคล้องกันเป็นเอกภาพ ในการสร้างโครงเรื่องผู้เขียนต้องเสนอปัญหาและวิธีแก้ปัญหาโดยใช้ตัวละครทำหน้าที่ดำเนินเรื่อง

3. ฉาก คือสถานที่ที่คุณเขียนสร้างขึ้นในเรื่อง เพื่อให้ผู้อ่านมองเห็นภาพและเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นตามท้องเรื่อง เป็นสถานที่ที่ตัวละครแต่ละตัวได้แสดงบทบาทของตน ฉากนับเป็นส่วนหนึ่งของเรื่อง การสร้างฉากต้องกลมกลืนกับเนื้อเรื่องและตัวละคร

4. บทสนทนา คือคำพูดโต้ตอบระหว่างตัวละครในเรื่อง เป็นองค์ประกอบที่ทำให้เนื้อเรื่องสมบูรณ์ บทสนทนาที่ดีต้องกระชับ ตรงเป้า ทำให้ผู้อ่านรู้เรื่องราวของเรื่องจากบทสนทนาได้ด้วย

5. การเปิดเรื่อง คือการเริ่มต้นฉากแรกของเรื่องเพื่อเร่งเร้าให้ผู้อ่านติดตามเรื่องที่คุณเขียนต่อไป หากเปิดเรื่องดียอมทำให้ผู้อ่านอยากจะทำในฉากต่อไป

6. การดำเนินเรื่องคือการกำหนดให้ตัวละครแสดงบทบาทของตนไปตามเรื่องราวที่กำหนดให้ทีละบททีละตอนเพื่อบอกเรื่องราวแก่ผู้อ่าน

7. การปิดเรื่อง คือการคลายปมปัญหาข้อสงสัยทั้งหมดหรือจะทิ้งข้อสงสัยนั้นให้ผู้อ่านคิดต่อไปก็ได้

8. ท่วงทำนองการเขียน คือลีลาการใช้ถ้อยคำสำนวน แสดงออกถึงเจตคติ ความคิดความชัดเจนชีวิต ซึ่งมีทั้งการเขียนแบบเรียบ ๆ กระชับ รัดกุม เขียนแบบเข้มข้น การเขียนแบบมีความประจักษ์ภาพ เขียนแบบสละสลวยและการเขียนแบบสูงส่ง ใช้ศัพท์สูงแฝงแนวคิดปรัชญาลึกซึ้ง

9. ตัวละคร ทำหน้าที่สื่ออารมณ์ความรู้สึกนึกคิดและให้ความเพลิดเพลินแก่ผู้อ่าน ซึ่งควรมีตัวหลักอยู่สามตัว คือตัวเอก ตัวขัดแย้งและตัวประกอบ

10. คติจากเรื่อง ควรมีเพียงอย่างเดียวไม่ซับซ้อน ให้เห็นสาระตามแนวคิดของเรื่อง

11. สำนวนภาษา การเขียนหนังสือส่งเสริมการอ่านสามารถใช้ได้ทั้งร้อยแก้วและร้อยกรองโดยการเขียนควรคำนึงถึงวัยของเด็กเป็นสิ่งสำคัญ สำนวนต้องไพเราะ สละสลวยใช้คำง่ายเข้าใจง่าย

กล่าวโดยสรุปได้ว่า การเขียนหนังสือส่งเสริมการอ่านต้องมีแนวคิดของเรื่อง โครงเรื่อง ฉาก บทสนทนาการเปิดเรื่อง การดำเนินเรื่อง ตัวละคร คติจากเรื่อง จำนวนภาษา เป็นเรื่องขนาดสั้นและต้องเขียนตรงตามความสนใจของเด็กแต่ละวัย

4.3 การเขียนหนังสือส่งเสริมการอ่าน

การเขียนหนังสือส่งเสริมการอ่าน ต้องมีขั้นตอนการเขียนที่ชัดเจน วางแผนอย่างรัดกุม เพราะจะทำให้การเขียนสำเร็จได้โดยง่าย การเขียนหนังสือสักเล่มหนึ่งก็เหมือนการสร้างบ้าน หากมีการวางแผนที่ดีสร้างตามขั้นตอน บ้านย่อมสำเร็จและสวยงาม แต่หากขาดการวางแผนที่ดี สร้างบ้านผิดขั้นตอน ไม่มีแบบแปลนโครงสร้างก่อน ถึงสร้างเสร็จก็ไม่สวยงาม ดังนั้นการเขียนหนังสือที่มีการวางแผน จึงเป็นเสมือนการเดินทางที่มีจุดหมาย แต่ในทางตรงกันข้ามการเขียนหนังสือที่ไม่มีการวางแผนก็เป็นเสมือนการเดินทางที่ไร้จุดหมายเช่นกัน

จินตนา ไบกาชุย (2542 : 48-53) ได้แนะนำขั้นตอนในการเขียนหนังสือส่งเสริมการอ่านไว้ 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1

1. ตั้งเป้าหมายในการเขียนให้ชัดเจนว่าจะเขียนในรูปแบบใด นิทาน นิยาย สารคดี เรื่องสั้น หรือวรรณกรรมเยาวชน ฯลฯ โดยจะเน้นความบันเทิงหรือสาระความรู้ พร้อมคติสอนใจอะไรแก่นักเรียน

2. แนวคิดของเรื่อง ต้องกำหนดชัดเจนและควรมีเพียงแนวคิดเดียว ไม่ควรมีหลายแนวคิดเพราะจะทำให้เรื่องที่เขียนขาดเอกภาพ

3. เขียนโครงเรื่องไว้คร่าว ๆว่าจะเปิดเรื่องอย่างไร ตอนกลางของเรื่องจะเขียนอย่างไร ตอนปิดเรื่องจะปิดอย่างไร ต้องกำหนดจุดสุดยอดของเรื่อง การคลี่คลายปัญหาเพื่อนำไปสู่การจบเรื่องให้ดี

4. เขียนโครงเรื่องย่อ ๆ ลงกระดาษ ทบทวนดูว่าลงตัวหรือไม่

5. กำหนดวิธีการเปิดเรื่อง ดำเนินเรื่อง และการจบเรื่องอย่างละเอียด ทบทวนดูจนกว่าจะพอใจ

6. สร้างตัวละครให้ชัดเจนว่ามีบุคลิกภาพอย่างไร อายุเท่าไร รูปร่าง นิสัย ใจคอ เป็นอย่างไร เป็นต้น

7. กำหนดฉากในเรื่องให้ชัดเจนว่าจะใช้สถานที่ใด เรื่องราวเกิดขึ้นสมัยใด

8. ทบทวนโครงเรื่องให้ถูกใจแล้วลองนำไปเล่าให้เด็กฟัง เพื่อทดสอบดูว่าเด็กสนุกกับการฟังหรือไม่

9. ทบทวนดูว่าแนวคิดของเรื่อง พรรคนะ หรือคุณธรรม กำหนดไว้ครบถ้วนชัดเจนหรือไม่ แทรกไว้อย่างแนบเนียนหรือไม่ แล้วปรับปรุงให้สมบูรณ์

10. ตำรวจโครงเรื่องว่าดีหรือไม่ ตัวละครเอก ดำเนินเรื่องราวรื่นหรือไม่ เนื้อเรื่องมีเอกภาพ มีเหตุมีผลหรือไม่

11. กำหนดความยาวของเรื่องว่าจะใช้จำนวนกี่หน้า

ขั้นที่ 2

1. ลงมือเขียนตามลำดับขั้นตอนที่กำหนดไว้โดยละเอียด แล้วตั้งชื่อเรื่อง

2. ทบทวนดูว่าชื่อเรื่องเหมาะสมกับเนื้อเรื่องหรือไม่ น่าสนใจหรือไม่ การดำเนินเรื่องสัมพันธ์ต่อเนื่องกันหรือไม่ แนวคิดของเรื่องชัดเจนหรือไม่ จูงใจคนอ่านได้หรือไม่ ปัญหาของตัวละครได้รับการแก้ไขอย่างสมเหตุสมผลหรือไม่ สนุกเร้าใจหรือไม่ สำนวนภาษาที่ตัวละครใช้เหมาะกับวัยและสถานะของตัวละครหรือไม่ บทสนทนา เหตุการณ์ มากเกินความจำเป็นหรือไม่ เกี่ยวข้องกับเนื้อเรื่องหรือไม่ ต้องทบทวนให้ดี และปรับปรุงแก้ไข

3. เมื่อเขียนเสร็จให้เก็บไว้ระยะหนึ่งแล้วนำมาอ่านดูใหม่เพื่อหาข้อบกพร่องแก้ไขจนพอใจ แล้วนำไปให้เด็ก ๆ อ่านดูว่าเด็กเข้าใจหรือไม่ ชอบหรือไม่ เข้าใจสิ่งที่ผู้เขียนต้องการสื่อหรือไม่ ปรับปรุงจนพอใจอีกครั้ง

ขั้นที่ 3

1. ทบทวนเรื่องที่เขียนอีกครั้งหนึ่งเพื่อดูสำนวนภาษาและความเป็นเอกภาพของเรื่อง

2. ลงมือเขียนหรือพิมพ์ต้นฉบับ

3. ถ้าต้นฉบับเป็นหนังสือการ์ตูน ต้องจัดทำเป็นบทสคริปต์ละคร มีคำพูดได้ตอบและคำบรรยายเรื่อง จัดภาพคร่าว ๆ ให้เหมาะสมกับคำบรรยายและบทสนทนา

4. ถ้าต้นฉบับเป็นหนังสือภาพของเด็กก่อนวัยเรียนหรือหนังสือสำหรับเด็กระดับประถมศึกษา ซึ่งมีภาพประกอบทุกหน้าควรจัดทำต้นฉบับจำลอง กำหนดเนื้อเรื่อง เลขหน้า และภาพอย่างหยาบ ๆ ลงในหน้ากระดาษให้ได้สัดส่วน หรือหากวาดภาพไม่ได้ให้เขียนเนื้อเรื่องแล้วเว้นที่สำหรับวาดภาพไว้สำหรับผู้วาดภาพประกอบ

5. อ่านทบทวนต้นฉบับเป็นครั้งสุดท้ายเพื่อดูความถูกต้องเรียบร้อย โดยเฉพาะตัวละคร

6. จัดส่งต้นฉบับให้แก่บรรณาธิการเพื่อจัดทำภาพประกอบ

กล่าวโดยสรุปได้ว่า การเขียนหนังสือส่งเสริมการอ่านนั้น ผู้เขียนควรวางแผนอย่างละเอียด ตั้งแต่การวางโครงเรื่อง การเขียนเรื่อง ภาพประกอบตลอดจนถึงการจัดทำรูปเล่มให้เหมาะสมกับผู้อ่านตามความสนใจของเด็กแต่ละช่วงวัย

4.4 การจัดทำรูปเล่มหนังสือส่งเสริมการอ่าน

รังสิมันต์ นิมิตรักษ์ (2550 : 25-29) ได้กล่าวถึงขั้นตอนการจัดทำรูปเล่มหนังสือไว้ดังนี้

- 4.4.1 จัดพิมพ์ต้นฉบับ มีข้อปฏิบัติเกี่ยวกับในการจัดพิมพ์ต้นฉบับ คือ
  - 4.4.1.1 พิมพ์คำถูกต้องตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน วรรคตอนถูกต้อง
  - 4.4.1.2 ไม่มีการฉีกคำระหว่างบรรทัด
  - 4.4.1.3 เนื้อเรื่องควรพิมพ์ไว้ส่วนล่างของกระดาษ แต่ไม่เสมอไป
  - 4.4.1.4 ตัวพิมพ์ควรเป็นตัวมาตรฐาน เช่น อังสนา เป็นต้น
  - 4.4.1.5 ก่อนพิมพ์ต้องตั้งค่าน้ำกระดาษ (บน/ล่าง/หน้า/หลัง) ให้ได้มาตรฐาน เพื่อความสวยงามของต้นฉบับที่พิมพ์และการเข้าเล่มด้วย ทั้งนี้การตั้งค่าน้ำกระดาษต้องคำนึงถึงรูปเล่มขนาดของเล่ม ตลอดถึงการพิมพ์หน้าเดียวหรือสองหน้าด้วย
  - 4.4.1.6 ขนาดตัวหนังสือที่ใช้
  - 4.4.1.7 เนื้อที่กระดาษด้านบนที่ว่างอยู่ เว้นไว้สำหรับวาดภาพประกอบ
- 4.4.2 ถ่ายต้นฉบับออกจากคอมพิวเตอร์ เมื่อนำต้นฉบับเรื่องออกจากคอมพิวเตอร์ กระดาษจะมีอยู่ 2 ส่วน คือ
  - 4.4.2.1 ส่วนบน จะเป็นเนื้อที่ว่างซึ่งเป็นเนื้อที่ส่วนมาก
  - 4.4.2.2 ส่วนล่าง เป็นเนื้อเรื่องซึ่งเป็นเนื้อที่ส่วนน้อย ตามสัดส่วนของเด็กแต่ละวัย ตรวจสอบต้นฉบับที่ถ่ายออกจากคอมพิวเตอร์อีกครั้งหนึ่งว่ามีข้อบกพร่องหรือไม่ เช่น คำผิด ฉีกคำ ฯลฯ หากผิดพลาดให้รีบแก้ไข ถ้าถูกต้องแล้วเตรียมนำไปวาดภาพประกอบต่อไป
- 4.4.3 วาดภาพประกอบ การวาดภาพประกอบมีแนวปฏิบัติอยู่ 2 ขั้นตอน คือ
  - 4.4.3.1 วาดภาพประกอบด้วยตนเอง
  - 4.4.3.2 ให้ช่างศิลป์วาดภาพประกอบให้ หากเลือกแนวปฏิบัติที่ 2 ต้องเขียนข้อความกำกับไว้ให้ชัดเจนว่าในหน้านั้น ๆ เราต้องการภาพอย่างไร เพื่อให้ภาพกับเนื้อเรื่องมีความสัมพันธ์กัน

4.4.4 ระบายสีภาพ

4.4.4.1 ตรวจสอบคุณภาพประกอบแต่ละหน้าว่ามีความสัมพันธ์สอดคล้องกับเนื้อเรื่องหรือไม่

4.4.4.2 ให้ช่างศิลป์ระบายสีภาพ หรือให้นักเรียน ได้มีส่วนร่วมในการสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่าน โดยการช่วยกันระบายสี ซึ่งควรให้ช่างศิลป์เป็นต้นแบบสักหนึ่งเล่มก่อน

4.4.5 จัดทำส่วนประกอบของหนังสือ

เมื่อระบายสีเสร็จสมบูรณ์แล้ว ต้องจัดทำส่วนประกอบอื่นของหนังสือ ดังนี้

- ปกนอก (ปกหน้า)
- ปกใน
- คำนำ
- คำนิยาม คำชี้แจง (ถ้ามี)
- คำอธิบายศัพท์ท้ายบท
- คำรับรองของผู้บริหาร โรงเรียน
- บรรณานุกรม
- ปกหลัง

4.4.6 เข้าเล่ม

ในการเข้าเล่มต้องเรียงลำดับให้ถูกต้อง ดังนี้

- ปกนอก (ควรใช้กระดาษปกมาตรฐาน แข็งแรง ไม่ขาดง่าย)
- ปกใน
- คำนำ
- คำนิยาม คำชี้แจง (ถ้ามี)
- เนื้อเรื่อง
- คำอธิบายศัพท์ท้ายบท
- คำรับรองของผู้บริหาร โรงเรียน
- บรรณานุกรม
- ปกหลัง

กล่าวโดยสรุปได้ว่า ในการสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่านที่ดีนั้น ขนาดของหนังสือต้องเหมาะสมกับวัยของเด็กในการหยิบถือได้สะดวกเปิดอ่านได้ง่าย มีรูปเล่มสะอาดตา

ดึงดูดความสนใจและสวยงาม เพราะจะทำให้หนังสือที่จัดทำขึ้นนั้นน่าอ่าน ชวนติดตาม ตลอดจน
 จูงใจให้เด็กอยากอ่าน เป็นการสร้างนิสัยรักการอ่านมากยิ่งขึ้น

5. บัญชีคำพื้นฐานที่ใช้ในการเรียนการสอนภาษาไทย ระดับชั้นประถมศึกษา

กรมวิชาการได้ดำเนินการศึกษาคำพื้นฐานที่ใช้ในการเรียนการสอนภาษาไทยระดับ
 ประถมศึกษา ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2531 วัตถุประสงค์สำคัญของการศึกษาคำครั้งนี้คือ เพื่อรวบรวมคำและ
 กำหนดบัญชีคำให้นักเรียนเรียนในแต่ละระดับชั้น ผลของการศึกษาคำครั้งนี้ จะเป็นการเตรียมการ
 เพื่อพัฒนาหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอนภาษาไทยในช่วงต่อไป (สำนักวิชาการและมาตรฐาน
 การศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. 2531 : 1-6)

บัญชีคำพื้นฐานที่ใช้ในการเรียนการสอนภาษาไทย เป็นผลจากการศึกษาคำพูดของ
 นักเรียนระดับประถมศึกษา ซึ่งมีวิธีการศึกษาและรายละเอียดต่าง ๆ ดังนี้

5.1 วิธีดำเนินการศึกษา

กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา มี 2 กลุ่ม คือ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ใน
 การรวบรวมคำพูดและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดสอบความสามารถในการอ่านและเขียน

5.1.1 การกำหนดบัญชีคำพื้นฐานชั้นเด็กเล็ก นำคำที่มีความถี่ 100 ขึ้นไปจนถึงคำ
 ที่มีความถี่สูงสุด มาพิจารณาคัดเลือกคำให้นักเรียนเรียนในลักษณะคำคุ้นตา (Sight Words)
 เกณฑ์การพิจารณาคัดเลือกมี 3 ลักษณะ คือ คำที่เป็นรูปธรรมสามารถแสดงเป็นภาพได้ คำที่แสดง
 กิริยาอาการให้เป็นที่เข้าใจได้อย่างเด่นชัด และคำที่นักเรียนใช้บ่อยแต่ไม่สามารถแสดงเป็นภาพ
 หรือกิริยาอาการได้

5.1.2 การกำหนดบัญชีคำพื้นฐานชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 นำบัญชีคำที่ไปทดสอบ
 ค่าความยาก (P) มาแล้ว และได้คำที่มีค่าความยากในระดับต่าง ๆ นำมาพิจารณาจัดคำตามเกณฑ์
 โครงสร้างของคำทางภาษาศาสตร์ โดยใช้เกณฑ์ ดังนี้

คำเดี่ยวง่าย โครงสร้างของคำ ประกอบด้วย

พสส + ว = พยัญชนะต้น + สระเสียงยาว + วรรณยุกต์

พสสพ + ว = พยัญชนะต้น + สระเสียงยาว + พยัญชนะสะกด +
 วรรณยุกต์

พส + ว = พยัญชนะต้น + สระเสียงสั้น + วรรณยุกต์

พสพ + ว = พยัญชนะต้น + สระเสียงสั้น + พยัญชนะสะกด +
 วรรณยุกต์ (เริ่มจากสระมีรูปไปจนถึงสระลรูป)

พพสส + ว = พยัญชนะต้นควบกล้ำ + สระเสียงยาว + วรรณยุกต์
คำเดี่ยวยาก โครงสร้างของคำ ประกอบด้วย

พพสพ + ว = พยัญชนะต้นควบกล้ำ + สระเสียงยาว + พยัญชนะสะกด +
วรรณยุกต์

พพสพ + ว = พยัญชนะต้นควบกล้ำ + สระเสียงสั้น + พยัญชนะสะกด +
วรรณยุกต์ (เริ่มจากสระมีรูปไปจนถึงสระลรูป)

พ (พ) สสพพ + ว = พยัญชนะต้น หรือ พยัญชนะต้นควบกล้ำ +
สระเสียงยาว + พยัญชนะสะกด + พยัญชนะสะกด + วรรณยุกต์

พ (พ) สพพพ + ว = พยัญชนะต้น หรือ พยัญชนะต้นควบกล้ำ +
สระเสียงสั้น + พยัญชนะสะกด + พยัญชนะสะกด + พยัญชนะสะกด + วรรณยุกต์

พ (พ) สพพพ + ว = พยัญชนะต้น หรือ พยัญชนะต้นควบกล้ำ + สระเสียงสั้น +
พยัญชนะสะกด + พยัญชนะสะกด + พยัญชนะสะกด + วรรณยุกต์

พ (พ) สสพพ + ว = พยัญชนะต้น หรือ พยัญชนะควบกล้ำ + สระเสียงยาว +
พยัญชนะสะกด + พยัญชนะสะกด + พยัญชนะสะกด + วรรณยุกต์

คำประสมง่าย โครงสร้างของคำประกอบด้วย การนำคำเดี่ยวง่ายมาประสม
กันตั้งแต่ 2 คำ ขึ้นไป ทำให้เกิดความหมายใหม่

คำประสมยาก โครงสร้างของคำประกอบด้วยการนำคำเดี่ยวยากมาประสมกัน
หรือนำคำเดี่ยวง่ายและคำเดี่ยวยากมาประสมกันตั้งแต่ 2 คำ ขึ้นไป ทำให้เกิดความหมายใหม่
เมื่อจัดคำตามเกณฑ์ โครงสร้างทางภาษาศาสตร์ แล้วจัดบัญชีคำตามลำดับชั้นการเรียนรู้
โดยกำหนดให้ใช้คำเดี่ยวง่ายทั้งหมด กำหนดเป็นบัญชีคำที่เรียนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

5.1.3 การกำหนดบัญชีคำพื้นฐานชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 นำบัญชีคำที่ไปทดสอบ
ค่าความยาก (P) มาแล้ว และได้คำที่มีค่าความยากในระดับต่าง ๆ มาพิจารณาจัดทำตามเกณฑ์
โครงสร้างของคำทางภาษาศาสตร์ โดยใช้เกณฑ์เช่นเดียวกับข้อ 5.1.2 แล้วจัดบัญชีคำตามลำดับชั้น
การเรียนรู้ โดยกำหนดให้ใช้คำเดี่ยวง่าย คำเดี่ยวยาก และคำประสมง่ายในบัญชีคำชั้นนี้ รวมทั้ง
คำเดี่ยวยาก และคำประสมยาก จากบัญชีคำในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้จัดไว้ตามข้อ 5.1.2
เป็นบัญชีคำพื้นฐานประถมศึกษาปีที่ 2

5.1.4 การกำหนดบัญชีคำพื้นฐานชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 นำบัญชีคำที่ไปทดสอบ
ค่าความยาก (P) มาแล้ว และได้คำที่มีค่าความยากในระดับต่าง ๆ มาพิจารณาจัดทำตามเกณฑ์
โครงสร้างของคำทางภาษาศาสตร์เช่นเดียวกับข้อ 5.1.2 แล้วจัดบัญชีคำตามลำดับชั้นการเรียนรู้

โดยกำหนดให้ใช้คำเดี่ยวง่าย คำประสมง่าย คำเดี่ยวยาก และคำประสมยากในบัญชีคำชั้นนี้ รวมทั้งคำประสมยากจากบัญชีคำในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และ 2 เป็นบัญชีคำพื้นฐานชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

5.2 รายละเอียดของบัญชีคำแต่ละชั้น

1. บัญชีคำชั้นเด็กเล็ก มีจำนวน 242 คำ จำแนกเป็นคำนาม จำนวน 175 คำ จัดประเภท ของคำได้ 12 หมวด คือ หมวดที่เกี่ยวกับตำแหน่ง + อาชีพ มี 15 คำ เครื่องมือ มี 14 คำ อวัยวะ มี 22 คำ เครื่องแต่งกาย – เครื่องนอน มี 11 คำ ดอกไม้มี 4 คำ ผลไม้มี 18 คำ และสถานที่มี 12 คำ คำกริยา คำเชื่อม และคำอื่น ๆ สิ่งของ มี 27 คำ พาหนะ มี 4 คำ และสถานที่ มี 12 คำ คำกริยา คำเชื่อม และคำอื่น ๆ อีก 61 คำ

2. บัญชีคำพื้นฐานชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีจำนวนทั้งสิ้น 708 คำ มีลักษณะเป็นคำเดี่ยวง่ายทั้งหมด

3. บัญชีคำพื้นฐานชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีจำนวนทั้งสิ้น 1,098 คำ เป็นคำเดี่ยวง่าย จำนวน 357 คำ คำประสมง่าย จำนวน 415 คำ และคำเดี่ยวยาก จำนวน 327 คำ

4. บัญชีคำพื้นฐานชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีจำนวนทั้งสิ้น 1,210 คำ เป็นคำเดี่ยวง่าย จำนวน 340 คำ คำประสมง่าย จำนวน 288 คำ คำเดี่ยวยากจำนวน 168 คำ และคำประสมยาก จำนวน 414 คำ

5. บัญชีคำพื้นฐานชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีจำนวนทั้งสิ้น 1,270 คำ

6. บัญชีคำพื้นฐานชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีจำนวนทั้งสิ้น 1,049 คำ (ภาคผนวก ฉ หน้า 176 - 186)

7. บัญชีคำพื้นฐานชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีจำนวนทั้งสิ้น 952 คำ

5.3 ประโยชน์ของบัญชีคำพื้นฐาน

1. ใช้ในการพัฒนาหลักสูตรภาษาไทย ในแง่ของการกำหนดเนื้อหา คือ การกำหนดคำที่ใช้ในการเรียนการสอนภาษาไทยแต่ละระดับชั้น

2. ใช้ในการพัฒนาหนังสือเรียน แบบฝึกหัด และหนังสือเสริมประสบการณ์ต่าง ๆ โดยการนำคำไปใช้แต่งหนังสือและฝึกฝนทักษะ

3. ใช้ในการจัดทำและพัฒนาสื่อการเรียนการสอนภาษาไทยที่จำเป็น เช่น บัตรคำ แผนภูมิเสริมประสบการณ์ การสร้างเรื่องราวในการแสดงหุ่น การเล่นเกมแบบบทบาทสมมติ ฯลฯ

5.4 ข้อเสนอแนะในการนำบัญชีคำพื้นฐานไปใช้

1. บัญชีคำพื้นฐานในชั้นเด็กเล็ก หรือบัญชีคำคูนตาซึ่งมีจำนวนคำทั้งสิ้น 242 คำนั้น เป็นคำที่เด็กเล็กใช้พูดในชีวิตประจำวันที่มีความถี่สูง การนำคำคูนตาไปสอนอ่านควรคัดเลือก

คำที่ใช้บ่อยในท้องถิ่น และในสถานการณ์ต่าง ๆ การกำหนดจำนวนคำไม่ควรมากเกินไป ควรอยู่ระหว่าง 100 – 150 คำ สำหรับการสอนอ่านคำคุ้นตานั้น ไม่จำเป็นต้องให้นักเรียนอ่านแบบแจกลูก และสะกดคำหรือผันให้อ่านเป็นคำและเข้าใจความหมายของคำนั้น ๆ

2. บัญชีคำพื้นฐานในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 ซึ่งมีจำนวนคำทั้งสิ้น 3,016 คำ เป็นคำที่ทดสอบความยากง่ายในการอ่านและการเขียนมาแล้ว โดยคัดเลือกจากจำนวนคำของบัญชีคำแต่ละชั้น ซึ่งนักเรียนใช้พูดในชีวิตประจำวันที่มีความถี่สูง ดังนั้นคำเหล่านี้จึงเป็นคำที่ควรเรียนในชั้นต่าง ๆ ตามที่กำหนด แต่การพิจารณานำคำไปใช้ในแต่ละชั้นควรพิจารณาคัดเลือกอีกครั้งหนึ่ง โดยพิจารณาคำที่จำเป็นต้องใช้ในท้องถิ่นนั้น ๆ และตามสถานการณ์ต่าง ๆ รวมทั้งพิจารณากำหนดจำนวนคำให้เหมาะสม

3. คำที่กำหนดใช้ในบัญชีคำพื้นฐานแต่ละชั้นไม่ควรถือเป็นหลักตายตัวมากนัก ควรปรับปรุงได้ตามความเหมาะสม คำในบัญชีคำชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 อาจปรับมาใช้ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ได้ ทั้งนี้ควรพิจารณาค่าความยากของการอ่านและการเขียนด้วย เพื่อให้การใช้คำเหมาะสมกับวัยและตามลำดับขั้นการเรียนรู้ของนักเรียน สำหรับคำบางคำที่ยากมากแต่มีความจำเป็นต้องใช้ในระดับชั้นนั้น ๆ ก็อาจนำมาใช้ได้ แต่ควรจะได้ชี้แจงให้ผู้สอนทราบว่า เป็นคำที่ยากสำหรับชั้นนั้น ๆ พร้อมทั้งเสนอแนะวิธีสอนไว้เป็นพิเศษด้วย

4. เขตการศึกษาแต่ละเขตหรือจังหวัดต่าง ๆ ควรนำคำบัญชีคำพื้นฐาน ในระดับชั้นต่าง ๆ ไปทดสอบค่าความยากของการอ่านและเขียน เพื่อจัดทำบัญชีคำอ่านและคำเขียน ในเขตการศึกษา หรือจังหวัดของตน และนำไปใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

5. การนำคำจากบัญชีคำพื้นฐานเหล่านี้ไปใช้ในการสร้างสื่อการเรียนการสอนในกลุ่มประสบการณ์ต่าง ๆ นอกจากจะใช้คำจากบัญชีคำพื้นฐานแล้ว ควรพิจารณานำคำที่ใช้เฉพาะกลุ่มประสบการณ์นั้น ๆ มาใช้ประกอบด้วย

6. หลักการ แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับการใช้คำถามตามแนวคิดของบลูม (Bloom)

หลักการ แนวคิดและทฤษฎี เกี่ยวกับการใช้คำถามตามแนวคิดของบลูม (Bloom) ผู้ศึกษาขอเสนอ ดังนี้

6.1 หลักการและแนวคิด เกี่ยวกับเทคนิคการใช้คำถาม (Questioning method)

6.1.1 ความสำคัญของการใช้คำถาม

ภพ เลาหไพบูลย์ (2542 : 207-208) ได้กล่าวว่า การใช้คำถามเป็นเทคนิคการสอนที่มีประสิทธิภาพ ในการเรียนการสอนที่มุ่งให้ผู้เรียนสามารถหาความรู้ แก้ปัญหาและสรุปแนวคิดหลักได้ด้วยตนเอง และไม่ว่าครูจะสอนด้วยวิธีใด การใช้คำถามก็ยังมีบทบาทสำคัญในการจัดการเรียนรู้ทุกครั้ง

วันทา สุขโสม (2551 : 47) ได้ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับข้อควรคำนึงและพึงระวังในการใช้คำถาม ดังนี้

1. ถามคำถามทีละคำถาม ไม่ควรถามหลายคำถามติดต่อกัน
2. คำถามแต่ละคำถาม ไม่ควรมีประเด็นมากเกินไป
3. คำถามควรชัดเจน ถ้าคำถามกว้างเกินไป ผู้เรียนตอบไม่ตรงประเด็น ควรปรับคำถามให้เฉพาะเจาะจงมากขึ้น
4. คำถามไม่ควรยาวเกินไป ผู้เรียนหรือผู้ตอบจะจำประเด็นไม่ได้ หรืออาจจะหลงประเด็นไปได้
5. ควรใช้น้ำเสียงและท่าทางที่เหมาะสมประกอบการถาม
6. เมื่อถามคำถามแล้วควรให้เวลาผู้เรียนคิด (Wait time) พอสมควร จากการวิจัยของ Cruickshank (1995 : 346 อ้างถึงใน วันทา สุขโสม. 2551 : 47) พบว่า ถ้าผู้สอนให้เวลาแก่ผู้เรียนคิดประมาณ 3-5 นาที ผู้เรียนจะสามารถตอบคำถามได้ยาวขึ้นและมีคุณภาพมากขึ้น
7. ไม่ควรทวนคำถาม และไม่ควรทวนคำตอบของผู้เรียนบ่อย ๆ
8. ผู้สอนควรให้คำชมแก่ผู้เรียนบ้าง แต่ไม่บ่อยเกินไป ควรเป็นไปตามความต้องการของผู้เรียนแต่ละคน และควรพยายามค่อย ๆ เปลี่ยนการเสริมแรงจากภายนอกไปสู่การเสริมแรงภายใน
9. หลีกเลี่ยงการชมประเภท ดี – แต่
10. การชมต้องมีฐานจากความเป็นจริง และความจริงใจ
11. ถามผู้เรียนและให้โอกาสผู้เรียนในการตอบอย่างทั่วถึง ให้ความเสมอภาคแก่ผู้เรียนทั้งชายและหญิง ทั้งเก่งและอ่อน ทั้งที่สนใจและไม่สนใจ
12. เมื่อถามคำถามแล้ว ผู้สอนควรเรียกให้ผู้เรียนตอบเป็นรายบุคคล ไม่ควรให้ผู้เรียนตอบพร้อมกัน
13. เมื่อถามแล้วไม่มีผู้ใดตอบได้ ควรตั้งคำถามใหม่ โดยใช้คำถามที่ง่ายขึ้น หรืออธิบายขยายความ หรือให้แนวทางในการตอบ การใช้คำถามเป็นเทคนิคอย่างหนึ่งที่จะช่วยให้นักเรียนค้นหาแนวคิดได้ คำถามมีหลายประเภท คำถามบางประเภทกระตุ้นให้นักเรียนคิด

บางคำถามปลุกให้ตื่น หรือเร้าให้นักเรียนเกิดความสนใจ เพื่ออ่านสารตามที่ครูได้แนะนำหรือมอบหมาย

6.1.2 ประเภทของคำถาม

การใช้คำถามสามารถแบ่งออกได้หลายประเภท ขึ้นอยู่กับหลักเกณฑ์ที่ใช้ในการแบ่งประเภท ซึ่งนักการศึกษาได้แบ่งประเภทการใช้คำถามออกเป็น 3 ประเภท ดังนี้

1. คำถามเพื่อหาคำตอบพื้นฐาน คำถามประเภทนี้เป็นข้อมูลที่ได้จากการอ่าน ดังนั้นคำถามประเภทนี้มักจะถามเกี่ยวกับความจำ ความเข้าใจ การนำไปใช้ คำตอบจึงมักจะเกี่ยวกับความจริงที่ปรากฏในสารที่อ่าน

2. คำถามเพื่อคิดวิจารณ์ญาณ คำถามประเภทนี้มักต้องการคำตอบ โดยใช้นิพจน์หรือการอ่าน

3. คำถามเพื่อคิดสร้างสรรค์ คำถามประเภทนี้ต้องการคำตอบที่เป็นไปในทางการพัฒนาเพื่อสร้างสรรค์ในสิ่งที่ดีงาม ทำให้จิตใจมีความสุข คำถามจึงมักเปิดกว้างให้ผู้ตอบสามารถตอบได้อย่างเสรี ไม่กำหนดตายตัว

กรมวิชาการ (2541 : 56-59) ได้แบ่งประเภทของคำถามออกเป็น 8 ประเภท ดังนี้

1. คำถามเพื่อค้นหาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่ง เช่น มีเหตุการณ์อะไรบ้าง

2. คำถามเพื่อให้เกิดความคิดได้หลากหลาย เช่น จะนำไปใช้ทำอะไรได้บ้าง

3. คำถามเพื่อตรวจสอบว่าเป็นความคิดที่ถูกต้องทาง เช่น เกิดประโยชน์อะไร

4. คำถามเพื่อหาความคิดที่เป็นเหตุเป็นผล เช่น ทำไมจึงทำอย่างนั้น

5. คำถามเพื่อหาความคิดลึกซึ้ง เช่น สิ่งที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กันอย่างไร

6. คำถามเพื่อหาความคิดที่กว้างไกล เช่น เรื่องนี้มีความหมายอย่างไร

7. คำถามเพื่อให้เกิดความคิดที่ชัดเจน เช่น เรื่องนี้มีความหมายอย่างไร

8. คำถามเพื่อให้เกิดความคิดอย่างละเอียด เช่น เรื่องนี้มีรายละเอียดอะไร

ที่สำคัญ

6.1.3 เทคนิคการใช้คำถามในการเรียนการสอน

การใช้คำถามเป็นเทคนิคอย่างหนึ่งที่ช่วยให้นักเรียนค้นหาแนวคิดได้ คำถามมีหลายประเภท คำถามบางประเภทกระตุ้นให้นักเรียนคิด บางคำถามปลุกให้ตื่น หรือเร้าให้นักเรียนเกิดความสนใจ เพื่ออ่านสารตามที่ครูได้แนะนำหรือมอบหมาย นักการศึกษาได้กล่าวถึงเทคนิคการใช้คำถามในการเรียนการสอน ดังนี้

สุวิทย์ มูลคำ (2547 : 74) ได้กล่าวถึง การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบใช้คำถามว่าเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่มุ่งพัฒนากระบวนการคิดของผู้เรียน โดยผู้สอนจะป้อนคำถามในลักษณะต่าง ๆ ที่เป็นคำถามที่ดี สามารถพัฒนาความคิดของผู้เรียน ถามเพื่อให้ผู้เรียนใช้ความคิดเชิงเหตุผล วิเคราะห์ สังเคราะห์หรือการประเมินค่าเพื่อจะตอบคำถามเหล่านั้น ศาสตราจารย์ Curtuis แห่งมหาวิทยาลัยมิชิแกน สหรัฐอเมริกา ได้จำแนกคำถามออกเป็น 12 แบบ ซึ่งเป็นลักษณะคำถามที่ใช้เพื่อจุดมุ่งหมายต่าง ๆ กันพอสรุปได้ ดังนี้

1. ถามเพื่อเปรียบเทียบ เพื่อให้ผู้ตอบคิดเปรียบเทียบความเหมือนกับความต่างซึ่งจะต้องคิดอย่างรอบคอบเสียก่อนจึงจะตอบได้ เช่น สภาพภูมิประเทศของข้าวโลกเหนือและข้าวโลกใต้เหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไร

2. ถามเพื่อการตัดสินใจ ผู้ตอบจะต้องจำแนกและตัดสินใจให้แน่นอน เช่น คนไทยที่ประดิษฐ์ฟันเทียมขึ้น คือ ม.ร.ว. เทพฤทธิ์ เทวกุล ใช่หรือไม่

3. ถามเพื่อการนำความรู้ไปใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ เป็นการถามเพื่อการแก้ไขสถานการณ์ต่าง ๆ โดยอาศัยความรู้หรือประสบการณ์ที่มีอยู่แล้ว เช่น เมื่อเราหลงป่าเราจะหาทางออกจากป่าได้อย่างไรจึงจะปลอดภัยที่สุด

4. ถามเพื่อการจำแนก เพื่อต้องการให้ผู้ตอบคิดจำแนกหรือจัดหมวดหมู่หรือจัดพวกใหม่โดยอาศัยการเปรียบเทียบในด้านความแตกต่าง ความเหมือน ความสัมพันธ์และการจัดกลุ่มใหม่ เช่น ส้มคำ ประกอบด้วยสารอาหารหมู่ใดบ้าง

5. ถามความสัมพันธ์ระหว่างเหตุผล เป็นคำถามที่ทำให้ผู้ตอบสังเกตปรากฏการณ์ว่า เกิดขึ้นได้อย่างไร ผลที่เกิดขึ้นเป็นอย่างไร เช่น ฝนตกกับลูกเห็บ มีความสัมพันธ์กันอย่างไร

6. ถามเพื่อให้ทราบความมุ่งหมาย เป็นการถามที่ทำให้ผู้ตอบบอกความมุ่งหมายของเนื้อเรื่อง เช่น หนังสือเรื่องพระมหาชนก เนื้อเรื่องทั้งหมดมีจุดมุ่งหมายสำคัญอะไรบ้าง

7. ถามเพื่อให้เกิดความคิดวิจารณ์ เป็นการถามเพื่อให้ผู้ตอบคิดในเรื่องความสมบูรณ์ความถูกต้อง ซึ่งก่อนจะตอบนั้นผู้ตอบต้องใคร่ครวญเสียก่อน เช่น เรื่องการจัดงานกีฬาที่ผ่านมา มีอะไรที่เป็นบทเรียนที่ต้องคำนึงถึง อะไรบ้างที่คิดว่าดี และอะไรที่ยังบกพร่องอยู่ควรแก้ไข

8. ถามเพื่อให้แสดงความคิดเห็น เพื่อให้ผู้ตอบเกิดการสรุปผล ตัดสินใจโดยอาศัยข้อมูล ความจริง หลักการเป็นเกณฑ์ เช่น ฟุตบอลไม้ที่อุดมสมบูรณ์ของประเทศชาติกลายเป็นสภาพป่าที่ทรุดโทรมในปัจจุบัน คงเหลือฟุตบอลไม้รวมทั้งป่าชายเลนที่อุดมสมบูรณ์

อีกเพียงไม่ถึงร้อยละ 20 ของผืนดินทั้งหมด ท่านคิดว่า อีก 10 ปีข้างหน้าประเทศของเราจะมีสภาพเป็นอย่างไร

9. ถามเพื่อเกิดการอภิปราย เป็นการถามเพื่อให้ได้มีการถกเถียง การพินิจพิจารณาการตัดสินใจในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง เช่น ท่านคิดว่าควรสอนเพศศึกษาในโรงเรียนหรือไม่ เพราะเหตุใด

10. ถามเพื่อให้กำหนดนิยามหรือคำอธิบาย เป็นคำถามเพื่อให้สรุปความคิดรวบยอดหรือความหมาย คำนิยาม คำอธิบายในแต่ละคำหรือวลี เพื่อให้เรื่องราวนั้นกระจ่างขึ้น เช่น โปรดอธิบายคำว่า จักรเย็บผ้าโดยย่อ

11. ถามเพื่อให้สังเกต คำถามชนิดนี้ต้องการให้หาคำตอบโดยวิธีการสังเกต เช่น ในปีนี้เพื่อน ๆ ของเราเดินทางมาโรงเรียน โดยวิธีใดมากที่สุด

12. ถามเพื่อยั่วให้เกิดคำถามใหม่ ๆ อีก ระหว่างที่ผู้เรียนกำลังคิด กำลังอ่าน หรือกำลังปฏิบัติงานอยู่ ผู้สอนอาจถามถึงงานที่เขากำลังคิด กำลังทำว่าพบปัญหาอะไรหรือไม่ เช่น ขณะที่นักเรียนกำลังทดลองเรื่องการทำปุ๋ยชีวภาพ มีข้อสงสัยอะไรบ้างหรือไม่

กล่าวโดยสรุปได้ว่า เทคนิคการตั้งคำถามเพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้มีความสำคัญและจำเป็นต่อการพัฒนาความคิดของนักเรียนอย่างยิ่ง การรู้จักใช้เทคนิคในการตั้งคำถามจะทำให้เด็กมีความรู้ แก้ปัญหาและสรุปแนวคิดหลักได้ด้วยตนเอง

6.2 การจัดจุดมุ่งหมายทางการศึกษาตามระดับความรู้

วันทา สุข โสม (2551 : 41) ได้กล่าวว่า บลูม (Bloom) ได้ทำการจัดจุดมุ่งหมายทางการศึกษาไว้ 3 ด้าน คือ ด้านพุทธิพิสัย ด้านจิตพิสัยและด้านทักษะพิสัย ซึ่งในด้านพุทธิพิสัย (Cognitive domain) นั้น บลูมได้จัดระดับจุดมุ่งหมายตามระดับความรู้จากต่ำไปสูงไว้ 6 ระดับ คือ ระดับความรู้ ความจำ ความเข้าใจ การนำไปใช้ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์และการประเมินค่า ซึ่งผู้สอนสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการตั้งคำถาม เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการคิดในระดับที่สูงขึ้นไปเรื่อย ๆ เช่น เมื่อถามคำถามแล้วพบว่า ผู้เรียนมีความรู้ในเรื่องใดเรื่องหนึ่งแล้ว ผู้สอนควรตั้งคำถามในระดับที่สูงขึ้น คือระดับความเข้าใจหรือถ้าผู้เรียนมีความเข้าใจแล้ว ผู้สอนก็ควรตั้งคำถามในระดับที่สูงขึ้นไปอีก คือระดับการนำไปใช้การที่ผู้สอนจะสามารถตั้งคำถามเพื่อกระตุ้นความคิดของผู้เรียนตามจุดมุ่งหมายทางด้านพุทธิพิสัยของ บลูม (Bloom) ให้สูงขึ้นนั้น ผู้สอนจำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจของระดับความรู้ทั้ง 6 ประการ เข้าใจลักษณะของความรู้แต่ละระดับ และพฤติกรรมที่แสดงออกถึงความรู้ นั้น ดังนี้

1. การเรียนรู้ในระดับความรู้ ความจำ (Knowledge)

การเรียนรู้ในระดับนี้ เป็นการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสามารถตอบได้ว่า สิ่งที่ได้เรียนรู้ มีสาระอะไรบ้าง ซึ่งการที่สามารถตอบได้นั้น ได้มาจากการจดจำเป็นสำคัญ ดังนั้น คำถามที่ใช้ในการทดสอบการเรียนรู้ในระดับนี้ จึงมักเป็นคำถามที่ถามถึงข้อมูล สาระ รายละเอียดของสิ่งที่เรียนรู้และให้ผู้เรียนแสดงพฤติกรรมที่บ่งชี้ว่าตนมีความรู้ความจำในเรื่องนั้น ๆ พฤติกรรมที่บ่งชี้ถึงการเรียนรู้ในระดับความรู้ความจำ ได้แก่ บอกเล่า ชี้ ระบุ จำแนก ท่อง รวบรวม ประมวล จัดลำดับ ให้ความหมาย ให้คำนิยาม เลือก เนื้อหา ได้แก่ ศัพท์ หมวดหมู่ รายละเอียด บุคคล เหตุการณ์ สถานที่ เวลา วิธีการ กระบวนการ ความสัมพันธ์ สาเหตุ ผลักการ ทฤษฎี องค์ประกอบ กฎเกณฑ์ ระบบ ระเบียบ แบบแผน โครงสร้าง สัญลักษณ์ คุณลักษณะ

ตัวอย่าง คำถามระดับความรู้ ความจำ

1. กลอน 8 คืออะไร
2. สัมผัสนอกคืออะไร
3. สัมผัสในคืออะไร
4. ยกตัวอย่างกลอน 8 ที่จำได้มา 2 บท

2. การเรียนรู้ในระดับความเข้าใจ (Comprehension)

การเรียนรู้ในระดับนี้ เป็นการเรียนรู้ที่ผู้เรียนเข้าใจความหมาย ความสัมพันธ์ และโครงสร้างของสิ่งที่เรียนและสามารถอธิบายสิ่งที่เรียนรู้นั้นได้ด้วยคำพูดของตนเอง ผู้เรียนที่เข้าใจในเรื่องใดเรื่องหนึ่งหลังจากได้ความรู้ในเรื่องนั้นมาแล้ว จะสามารถแสดงออกได้หลายทาง เช่น สามารถตีความได้ แปลความได้ เปรียบเทียบได้ บอกความแตกต่างได้ คำถามในระดับนี้จึงมักเป็นคำถามที่ช่วยให้ผู้เรียนแสดงพฤติกรรมที่บ่งชี้ถึงการเรียนรู้ในระดับความเข้าใจ ได้แก่ อธิบาย โดยใช้คำพูด เปรียบเทียบ แปลความหมาย ตีความหมาย สรุปย่อ บอกใจความสำคัญ ขยายความ ลงความเห็น แสดงความคิดเห็น คาดการณ์ คาดคะเน ทำนาย กะประมาณ เนื้อหาหรือสิ่งที่ถามถึง ได้แก่ ศัพท์ ความหมาย คำนิยาม สิ่งที่เป็นนามธรรม ผลที่จะเกิดขึ้น ผลกระทบ วิธีการ กระบวนการ ทฤษฎี หลักการ แบบแผน โครงสร้าง ความสัมพันธ์ เหตุการณ์ สถานการณ์

ตัวอย่าง คำถามระดับความเข้าใจ

1. จากตัวอย่างที่ให้นี้ กลอนบทไหนเป็นกลอน 8
2. กลอนแตกต่างจากกลอน 4 อย่างไร
3. จงบรรยายความไพเราะของกลอน 8
4. ถ้านักเรียนต้องอธิบายให้เด็กที่ไม่รู้จักกลอน 8 นักเรียนจะอธิบายอย่างไร

3. การเรียนรู้ในระดับการนำไปใช้ (Application)

การเรียนรู้ในระดับนี้ เป็นการเรียนรู้ในระดับที่ผู้เรียนสามารถนำข้อมูล ความรู้ และความเข้าใจที่ได้เรียนมาไปใช้ในการหาคำตอบและแก้ปัญหาในสถานการณ์ต่าง ๆ ดังนั้น คำถามในระดับนี้จึงมักประกอบด้วยสถานการณ์ที่ผู้เรียนจะต้องดึงความรู้ ความเข้าใจ มาใช้ในการตอบ โดยพฤติกรรมที่บ่งชี้ถึงการเรียนรู้ในระดับการนำความรู้ไปใช้ ได้แก่ ประยุกต์ ปรับปรุง แก้ปัญหา เลือกรับ จัด ทำ ปฏิบัติ แสดง สาธิต ผลิตรีายหา สิ่งที่ต้องการถึง กฎ หลักการ ทฤษฎี ปรากฏการณ์ สิ่งที่เป็นนามธรรม วิธีการ กระบวนการ ปัญหา ข้อสรุป ข้อเท็จจริง

ตัวอย่าง คำถามระดับการนำไปใช้

1. กลอน 8 จำนวน 2 บทที่มีปัญหาเกี่ยวกับการสัมผัสอะไรบ้าง
2. จงปรับปรุงกลอนแปดที่ให้นี้ให้ดีขึ้น
3. บทกลอนที่ให้นี้ยังไม่สมบูรณ์ จงเติมคำที่เหมาะสมลงในช่องว่างให้สมบูรณ์

และถูกต้องตามหลักกลอน 8

4. กลอนบทนี้ มีลักษณะที่ผิดหลักกลอน 8 อยู่กี่แห่ง ตรงไหนบ้าง

4. การเรียนรู้ในระดับการวิเคราะห์ (Analysis)

การเรียนรู้ในระดับนี้ เป็นการเรียนรู้ในระดับที่ผู้เรียนต้องใช้การคิดอย่างมีวิจารณญาณและการคิดที่ลึกซึ้งขึ้น เนื่องจากไม่สามารถหาคำตอบได้จากข้อมูลที่มีอยู่โดยตรง ผู้เรียนต้องใช้ความคิดหาคำตอบจากการแยกแยะข้อมูลและหาความสัมพันธ์ของข้อมูลที่แยกแยะนั้น หรืออีกนัยหนึ่งคือการเรียนรู้ในระดับที่ผู้เรียนสามารถจับได้ว่าอะไรเป็นสาเหตุ เหตุผล หรือจงใจที่อยู่เบื้องหลังปรากฏการณ์ใดปรากฏการณ์หนึ่ง การวิเคราะห์โดยทั่วไปมี 2 ลักษณะ คือ

4.1 การวิเคราะห์จากข้อมูลที่มีอยู่เพื่อให้ได้ข้อสรุปและหลักการที่สามารถนำไปใช้ในสถานการณ์อื่น ๆ ได้

4.2 การวิเคราะห์ข้อสรุป ข้ออ้างอิง หรือหลักการต่าง ๆ เพื่อหาหลักฐานที่สามารถสนับสนุนหรือปฏิบัติข้อความนั้น พฤติกรรมที่บ่งชี้ถึงการเรียนรู้ในระดับวิเคราะห์ ได้แก่ จำแนกแยกแยะหาเหตุและผล หาความสัมพันธ์ หาข้อสรุป หาหลักการ หาข้ออ้างอิง หาหลักฐาน ตรวจสอบ จัดกลุ่ม ระบุ ชี้เนื้อหา สิ่งที่ต้องการถึงข้อมูล ข้อความ เรื่องราว เหตุการณ์ เหตุผล องค์ประกอบ ความคิดเห็น สมมติฐาน ข้อยุติ ความมุ่งหมาย รูปแบบ ระบบ โครงสร้าง วิธีการ กระบวนการ

ตัวอย่างคำถามระดับการวิเคราะห์

1. กลอนของสุนทรภู่นี้ ได้รับอิทธิพลจากอะไรบ้าง
2. กลอนของสุนทรภู่บทนี้ต้องการบอกความจริงอะไรแก่ผู้อ่าน
3. อะไรเป็นแรงจูงใจให้สุนทรภู่แต่งกลอนเรื่องพระอภัยมณี

4. ทำไมสุนทรภู่จึงได้รับการยกย่องให้เป็นกวีเอกของโลก

5. นักเรียนมีข้อมูลหรือหลักฐานอะไรที่สนับสนุนให้สุนทรภู่เป็นกวีเอก

ของโลก

5. การเรียนรู้ระดับการสังเคราะห์ (Synthesis)

การเรียนรู้ในระดับนี้เป็น การเรียนรู้ที่อยู่ในระดับที่ผู้เรียนสามารถคิดประดิษฐ์สิ่งใหม่ขึ้นมา ซึ่งอาจอยู่ในรูปของสิ่งประดิษฐ์ ความคิด หรือ ภาษา ทำนายสถานการณ์ในอนาคตได้ คิดวิธีการแก้ปัญหาได้ แต่แตกต่างจากการแก้ปัญหาในขั้นนี้ อาจมีคำตอบได้หลายคำตอบ พฤติกรรมที่สามารถบ่งชี้การเรียนรู้ในระดับนี้ ได้แก่ เขียนบรรยาย อธิบาย เล่า บอก เรียบเรียง สร้าง จัด ประดิษฐ์ แต่ง คัดแปลง ปรับ แก้ไข ทำใหม่ ออกแบบปฏิบัติ คิดริเริ่ม ตั้งสมมติฐาน ตั้งจุดมุ่งหมาย ทำนาย แจกแจงรายละเอียด จัดหมวดหมู่สถานการณ์ วิธีแก้ปัญหา เนื้อหาสิ่งที่ถามถึงได้แก่ ความคิดการศึกษาค้นคว้า แผนงานสมมติฐาน จุดมุ่งหมาย ทฤษฎี หลักการ โครงสร้าง รูปแบบ แบบแผน ส่วนประกอบความสัมพันธ์ แผนภาพ แผนภูมิ ผังกราฟิก

ตัวอย่างคำถามระดับการสังเคราะห์

1. จงแต่งกลอนแปดขึ้นมา 1 บท

2. ถ้าสุนทรภู่มีอายุยืนถึง 100 ปี ไม่ถูกประหารไปเสียก่อน นักเรียนคิดว่าจะมี

อะไรเกิดขึ้น

3. ถ้าสุนทรภู่มีชีวิตอยู่ในยุคนี้ นักเรียนคิดว่า สุนทรภู่จะแต่งกลอนเรื่องอะไร มีแนวดำเนินเรื่องอย่างไร

4. จงให้ชื่อที่เหมาะสมและน่าสนใจแก่บทร้อยกรองต่อไปนี้

5. ถ้าสุนทรภู่เป็นศรีปราชญ์ บทโคลงของศรีปราชญ์จะมีลักษณะเปลี่ยนไป

หรือไม่อย่างไร

6. การเรียนรู้ในระดับการประเมินค่า (Evaluation)

การเรียนรู้ในระดับนี้ เป็นการเรียนรู้ในระดับที่ผู้เรียนต้องใช้การตัดสินใจคุณค่า ซึ่งก็มีความหมายว่า ผู้เรียนจะต้องสามารถตั้งเกณฑ์ในการประเมินหรือตัดสินคุณค่าต่าง ๆ ได้ และแสดงความคิดเห็นในเรื่องนั้นได้ ดังพฤติกรรมที่บ่งชี้ได้แก่ วิพากษ์วิจารณ์ ตัดสิน ประเมินค่า ตีค่า สรุปล เปรียบเทียบ จัดอันดับ กำหนดเกณฑ์ กำหนดมาตรฐาน ตัดสินใจ แสดงความคิดเห็น ให้เหตุผล บอกหลักฐาน เนื้อหาสิ่งที่ถามถึง ได้แก่ ข้อมูล ข้อเท็จจริง การกระทำ ความคิดเห็น ความถูกต้อง ความแม่นยำ มาตรฐาน เกณฑ์ หลักการ ทฤษฎี คุณภาพ ประสิทธิภาพ ความเชื่อมั่น ความคลาดเคลื่อน อคติ วิธีการ ประโยชน์ ค่านิยม

ตัวอย่างคำถามระดับการประเมินค่า

1. กลอน 8 จำนวน 3 บทต่อไปนี้เป็นบทไหนดีที่สุด เพราะเหตุใด
  2. กลอน 8 บทนี้ควรปรับปรุงอย่างไรจึงจะดีขึ้น
  3. ถ้านักเรียนได้รับมอบหมายให้คัดเลือกกลอนของสุนทรภู่บางตอนจากเรื่อง พระอภัยมณี มาให้นักเรียนในโรงเรียนต่าง ๆ ศึกษา นักเรียนจะเลือกกลอนบทใด เพราะอะไร
  4. ผู้เรียนมีวิธีการใดบ้างที่จะบอกว่าบุคคลนี้ดีบุคคลนั้นไม่ดี
- กล่าวโดยสรุปได้ว่า การใช้คำถามตามแนวคิดของบลูม (Bloom) 6 ระดับ ได้แก่ ความจำ ความเข้าใจ การนำไปใช้ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ การประเมินค่า คำถามระดับ 1-3 เป็นระดับคำถาม ขั้นต่ำหรือง่าย ระดับคำถาม 4 - 6 จัดเป็นคำถามขั้นสูงหรือระดับยาก ครูผู้สอน จะต้องฝึกถามในระดับขั้นต่ำก่อนจึงฝึกถามในระดับขั้นสูงขึ้นไป

7. แผนการจัดการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้ เป็นหัวใจสำคัญของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แก่ผู้เรียน อันจะก่อให้เกิดการพัฒนาการด้านความรู้ ทักษะกระบวนการ และเจตคติที่ดี และมีพฤติกรรมตาม จุดมุ่งหมายของหลักสูตรอย่างสมบูรณ์ ซึ่งมีคำนิยามเกี่ยวกับแผนการเรียนรู้ ดังนี้

7.1 ความหมายของแผนการจัดการเรียนรู้

ระวีวรรณ ศรีศรีรามครัน (2552 : 189) ได้กล่าวว่า ในการวางแผนการจัดกิจกรรม การเรียนรู้ให้แก่แก่นักเรียนนั้น สิ่งสำคัญที่ผู้สอน (อาจารย์แนะแนว) จะต้องพิจารณาก็คือ การเรียนรู้ การวางแผนกิจกรรมการเรียนรู้ที่ดี จะสามารถทำให้ผู้สอนสามารถควบคุมชั้นเรียน และทำให้ กิจกรรมในชั้นเรียนดำเนินไปด้วยดี

วิกานดา จักรอิสราพงษ์ (2553 : 21) ได้ให้ความหมายของแผนการจัดการเรียนรู้ ไว้ดังนี้ แผนการจัดการเรียนรู้ คือ การนำวิชาหรือกลุ่มประสบการณ์ที่จะต้องทำการสอนตลอด ภาคเรียนมาสร้างเป็นแผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การใช้สื่อ อุปกรณ์การสอน และการวัดผลประเมินผล โดยจัดเนื้อหาสาระและจุดประสงค์การเรียนรู้ย่อยๆ ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ หรือจุดเน้นของหลักสูตร สภาพของผู้เรียน ความพร้อมของโรงเรียนในด้านวัสดุอุปกรณ์ และตรงกับชีวิตจริงในห้องเรียน

สุวิทย์ มูลคำและคณะ (2549 : 58) ได้กล่าวว่า แผนการจัดการเรียนรู้ คือ แผนการเตรียมการสอนหรือการกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ไว้ล่วงหน้าอย่างเป็นระบบและจัดทำ ไว้เป็นลายลักษณ์อักษร โดยมีการรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ มากำหนดกิจกรรมการเรียนการสอน

เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ โดยเริ่มจากวัตถุประสงค์ว่าจะให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงด้านใด (สติปัญญา/เจตคติ/ทักษะ) จะจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิธีใด ใช้สื่อการสอนหรือแหล่งเรียนรู้ใด และจะประเมินผลอย่างไร

อากรณ์ ใจเที่ยง (2550 : 205) ได้กล่าวว่า แผนการจัดการเรียนรู้ คือ แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การใช้สื่อการสอน การวัดผลประเมินผลให้สอดคล้องกับเนื้อหาและจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

กล่าวโดยสรุปได้ว่า แผนการจัดการเรียนรู้ หมายถึง แนวทางยุทธศาสตร์ หรือเข็มทิศที่จะนำผู้เรียนไปสู่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ผู้สอนคาดหวังไว้และตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรที่กำหนดไว้อย่างเป็นลายลักษณ์อักษร การจัดการเรียนรู้เป็นกระบวนการที่เกิดจากการวิเคราะห์ การสังเคราะห์หรือการบูรณาการที่กำหนดขึ้นอย่างเป็นระบบมีขั้นตอน โดยคำนึงถึงสภาพและธรรมชาติของสาระการเรียนรู้ ความพร้อมของผู้เรียน ความแตกต่างของผู้เรียน จุดประสงค์การเรียนรู้ และการวัดผลประเมินผล ดังนั้น การจะพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุวัตถุประสงค์จึงจำเป็นต้องมีการวางแผนการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสม

7.2 ความสำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้เป็นเครื่องมือสำคัญ สำหรับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ให้บรรลุตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร การวางแผนการจัดการเรียนรู้ของครูเป็นหัวใจของการนำผู้เรียนไปสู่จุดหมายปลายทางที่กำหนดว่าจะต้องเลือกใช้กิจกรรมกระบวนการเรียนรู้ลักษณะใด จึงสามารถทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ตรงตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ความสำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้มีนักวิชาการได้กล่าวไว้ ดังนี้

วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์ (2549 : 298) ได้กล่าวถึงความสำคัญของแผนการเรียนรู้ว่า แผนการเรียนรู้เปรียบได้กับพิมพ์เขียวของวิศวกรหรือสถาปนิกที่ใช้เป็นหลักในการควบคุมงานก่อสร้าง วิศวกรหรือสถาปนิกจะขาดพิมพ์เขียวไม่ได้ฉันใด ผู้เป็นครูก็ขาดแผนการเรียนรู้ไม่ได้ฉันนั้น ยิ่งผู้สอนได้ทำแผนการเรียนรู้ด้วยตนเอง ก็ยิ่งประโยชน์ให้แก่ตนเองมากเพียงนั้น

สุวิทย์ มูลคำ และคณะ (2549 : 58) ได้ให้ความสำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้ไว้ดังนี้

1. ทำให้เกิดการวางแผนการเรียนรู้ที่ดี วิธีเรียนที่ดี ที่เกิดจากการผสมผสานความรู้และจิตวิทยาการศึกษา
2. ช่วยให้ผู้สอนมีคู่มือการจัดการเรียนรู้ ที่ทำไว้ล่วงหน้าด้วยตนเอง และทำให้ครูมีความมั่นใจในการจัดการเรียนรู้ได้ตามเป้าหมาย

3. ช่วยให้ผู้สอนทราบว่า การสอนของตนได้เดินไปในทิศทางใด หรือทราบว่า จะสอนอะไร ด้วยวิธีใด สอนทำไม สอนอย่างไร จะใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้อะไร และจะวัดผล ประเมินผลอย่างไร

4. ส่งเสริมให้ผู้สอนไปศึกษาหาความรู้ ทั้งเรื่องหลักสูตรวิธีการจัดการเรียนรู้ จะจัดหาและใช้สื่อแหล่งการเรียนรู้ ตลอดจนการวัดและประเมินผล

5. ใช้เป็นคู่มือสำหรับครูที่มาสอน (จัดการเรียนรู้) แทนได้

6. แผนการจัดการเรียนรู้ที่นำไปใช้และพัฒนาแล้วจะเกิดประโยชน์ต่อวงการศึกษ

7. เป็นผลงานทางวิชาการที่แสดงถึงความชำนาญและความเชี่ยวชาญของ ครูผู้สอนสำหรับประกอบการประเมินเพื่อขอเลื่อนตำแหน่งและวิทยฐานะครูให้สูงขึ้น

อาภรณ์ ใจเที่ยง (2550 : 206) ได้กล่าวว่า แผนการจัดการเรียนรู้ จะก่อให้เกิดผลดี คือ ทำให้การวางแผน วิธีสอน วิธีเรียนมีความหมายยิ่งขึ้น เพราะเป็นการจัดทำอย่างมีหลักการที่ ถูกต้อง ช่วยให้ผู้มีคู่มือการเรียนรู้ที่ทำได้ด้วยตนเอง ทำให้เกิดความสะดวกในการจัดการเรียนรู้ ทำให้สอนได้ครบถ้วน ตรงตามหลักสูตร และสอนได้ทันเวลา แผนการจัดการเรียนรู้จัดเป็นผลงาน ทางวิชาการที่สามารถเผยแพร่เป็นตัวอย่างได้ ช่วยให้ความสะดวกแก่ครูผู้สอนแทน ในกรณีที่ผู้สอน ไม่สามารถเข้าสอนได้

กล่าวโดยสรุปได้ว่า แผนการจัดการเรียนรู้มีความสำคัญ ครูผู้สอนจะต้องตระหนัก ในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ ทำให้การสอนมีประสิทธิภาพ ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สูงขึ้น เรียนรู้ด้วยความสุข พร้อมทั้งให้ผู้สอนแทนสามารถสอนได้ครบถ้วน มั่นใจ มีประสิทธิภาพ

7.3 องค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้

กระทรวงศึกษาธิการ (2553 : 65) ได้เสนอแนวทางการจัดทำหน่วย/แผนการ จัดการเรียนรู้ โดยวิธีการวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด ดังนี้

มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

1. ชื่อหน่วยการเรียนรู้
2. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด
3. สาระการเรียนรู้
4. ชิ้นงาน/ภาระงาน/แบบฝึก
5. ประเมินผล
6. กิจกรรมการเรียนรู้
7. กำหนดเวลา

วิกานดา จักรอิสราพงศ์ (2553 : 23) ได้กล่าวว่า แผนการจัดการเรียนรู้เป็นการจัดทำรายละเอียดการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยนำเอากิจกรรมเนื้อหาและจุดประสงค์แต่ละตอนจากการวางแผนการจัดการเรียนรู้มาเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ตามแบบที่กำหนดโดยทั่วไป ซึ่งนิยมให้มีส่วนประกอบและแนวการเขียนรายละเอียดของส่วนประกอบ ดังต่อไปนี้

1. ชื่อแผนการจัดการเรียนรู้ เขียนชื่อรายวิชา ชั้นเรียน เรื่องและเรื่องย่อย หรือหน่วยความรู้หรือหน่วยย่อย จำนวนชั่วโมง อาจจะมีเพิ่มเติมชื่อผู้สอนและวันเวลาที่สอนด้วย

2. สารสำคัญ เขียนบทสรุปที่แสดงให้เห็นว่าเนื้อหาที่สอนกับจุดประสงค์ หรือสิ่งที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียนมีความสัมพันธ์กันอย่างไร บางตำราเรียกบทสรุปนี้ว่า ความคิดรวบยอด

3. จุดประสงค์ เขียนสิ่งที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียนเมื่อจบกิจกรรมการเรียนการสอน นิยมเขียนจุดประสงค์ที่วิเคราะห์ได้จากคำอธิบายรายวิชา และหาความสัมพันธ์กับเนื้อหาและกิจกรรมไว้แล้ว ในการวางแผนการจัดการเรียนรู้หรือจัดทำกำหนดการสอน และเพิ่มเติมหรือแยกย่อยเป็นจุดประสงค์การเรียนรู้ที่คาดหวัง

4. เนื้อหา เขียนชื่อเรื่องที่ต้องการให้เรียนรู้ และอาจจะเพิ่มเติมเรื่องย่อยหรือข้อสรุปของเรื่องด้วยก็ได้

5. กิจกรรมการเรียนการสอน เขียนขั้นตอนการจัดกิจกรรมให้เกิดการเรียนรู้ที่แสดงให้เห็นบทบาทของผู้สอน บทบาทของผู้เรียน และการใช้สื่อหรือเครื่องมือประกอบการจัดกิจกรรม นิยมแสดงให้เห็น ขั้นนำ ขั้นสอน ขั้นสรุป ลักษณะของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน จะเป็นขั้นตอนของกระบวนการเรียนรู้ จึงมีข้อพิจารณาว่า แผนการจัดการเรียนรู้ที่ดีควรเป็นแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นกระบวนการ

6. สื่อการเรียนการสอน เขียนชื่อหรือเครื่องมือที่ใช้ประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ทั้งชื่อของผู้สอนหรือของผู้เรียนทุกรายการ

7. การวัดผลประเมินผล เขียนชื่อวิธีการ และเครื่องมือที่ใช้ในการตรวจสอบเก็บข้อมูลแนวทางการประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนทุกขั้นตอน หรือทุกประเภทที่ใช้ในการสอนหรือแผนการจัดการเรียนรู้นั้น ๆ

8. บันทึกผลการตรวจสอบและข้อเสนอแนะของผู้บริหาร เป็นส่วนของผู้บริหาร หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายให้ทำการตรวจสอบแผนการจัดการเรียนรู้ จะเขียนบันทึกความเห็นผลการตรวจหรือข้อเสนอแนะที่จะให้ผู้สอนนำไปใช้ในการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้นั้น ๆ

9. บันทึกผลหลังการสอน เป็นส่วนที่ผู้สอนบันทึกข้อมูลต่าง ๆ จากการจัดการเรียนการสอนเมื่อเสร็จสิ้นการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ อาจบันทึกความสำเร็จ ปัญหา ผลการเรียน

ที่ควรแก้ไขปรับปรุงเรื่อง que ควรเพิ่มเติมในการจัดการเรียนรู้ถัดไปหรืออื่น ๆ ที่เป็นประโยชน์ในการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้

กล่าวโดยสรุปได้ว่า องค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย หัวข้อแผนการจัดการเรียนรู้ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง สาระการเรียนรู้ จุดประสงค์การเรียนรู้ กระบวนการจัดการเรียนรู้ สื่อหรือแหล่งการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล และบันทึกหลังสอน

7.4 ขั้นตอนการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้

กระทรวงศึกษาธิการ (2551 : 20) ได้กล่าวถึงขั้นตอนในการทำแผนการจัดการเรียนรู้ว่าในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้นั้น ผู้ศึกษาจะต้องมีการวิเคราะห์หลักสูตรสถานศึกษาให้เข้าใจถึงมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด สมรรถนะของผู้เรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์และสาระการเรียนรู้ การวัดและการประเมินผลเพื่อที่ผู้เรียนจะได้พัฒนาเต็มศักยภาพและบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนด

วิกานดา จักรอิศราพงศ์ (2553 : 31) ได้กล่าวถึงขั้นตอนการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ไว้ ดังนี้

ขั้นที่ 1 การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ เป็นการกำหนดสิ่งที่ต้องการให้ผู้เรียนมีหรือบรรลุ ซึ่งมีทั้งความรู้ ทักษะและเจตคติจุดประสงค์การเรียนรู้จะไดมาจากจุดหมายของหลักสูตร จุดประสงค์ของวิชาหรือกลุ่มประสบการณ์ และจุดประสงค์การเรียนรู้ จะต้องเขียนให้ครอบคลุมพฤติกรรมทั้ง 3 ด้านและเขียนในเชิงพฤติกรรม จุดประสงค์สามารถจำแนกได้ 3 ด้าน ดังนี้คือ

1. พุทธิพิสัย (Cognitive) คือ จุดประสงค์การเรียนรู้ที่เน้นความสามารถทางสมอง (HEAD) หรือความรู้ในเนื้อหาวิชาหรือในทฤษฎี
2. ทักษะ (Skill) คือ จุดประสงค์การเรียนรู้ที่เน้นการปฏิบัติที่ต้องลงมือทำ (HAND)
3. จิตพิสัย (Affective) คือ จุดประสงค์การเรียนรู้ที่เน้นคุณธรรม เจตคติหรือความรู้สึกในจิตใจ (HEART)

จุดประสงค์การเรียนรู้ แบ่งเป็น 2 ระดับ คือ

1. จุดประสงค์ปลายทาง คือ จุดประสงค์ที่เป็นเป้าหมายสำคัญที่มุ่งหวังให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนในการเรียนแต่ละเรื่อง หรือแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้
2. จุดประสงค์นำทาง คือ จุดประสงค์ที่วิเคราะห์แตกออกจากจุดประสงค์ปลายทางเป็นจุดประสงค์ย่อย โดยกำหนดพฤติกรรมสำคัญที่คาดหวังให้เกิดกับผู้เรียน เพื่อให้เกิด

การเรียนรู้อย่างเป็นขั้นตอนจากจุดย่อยไปจนถึงจุดใหญ่ปลายทาง ในการสอนจึงควรจัดกิจกรรม การเรียนการสอนให้บรรลุจุดประสงค์ปลายทาง

ขั้นที่ 2 การกำหนดแนวทางการจัดการเรียนการสอน เป็นการพิจารณาว่าการเรียน การสอนในแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นจุดเน้นหรือสาระสำคัญอะไร จะต้องสอนเนื้อหาใดจึงจะ ครอบคลุมครบถ้วนจะเลือกใช้เทคนิคหรือวิธีสอนใดในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนจึงจะทำให้ ผู้เรียนบรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้ และจะใช้สื่อการเรียนการสอนใดจึงจะสอดคล้องเหมาะสมกับ กิจกรรมการเรียนการสอน ประกอบด้วย

1. การเขียนสาระสำคัญ สาระสำคัญ หมายถึง ความคิดรวบยอดเกี่ยวกับเนื้อหา หลักการ วิธีการที่ต้องการจะให้ผู้เรียนได้รับหลังการเรียนรู้เรื่องนั้น ๆ แล้ว ทั้งในด้านความรู้ ความสามารถ เจตคติ สาระสำคัญจะเป็นข้อความที่เขียนในลักษณะสรุปเนื้อหา เป้าหมายอย่างสั้น ๆ จะเขียนเป็นความเรียงหรือเป็นข้อ ๆ ก็ได้

2. เนื้อหา คือ รายละเอียดของเรื่องที่ใช้ในการเรียนการสอนให้บรรลุตาม จุดประสงค์การเรียนรู้ ซึ่งประกอบด้วย ทฤษฎี หลักการ วิธีการ และแนวปฏิบัติ การจะเขียนเนื้อหา สาระในการสอนแต่ละจุดประสงค์ หรือแต่ละเรื่องได้นั้น ครูผู้สอนจะต้องศึกษาหาความรู้ จากเอกสาร ตำราเรียน หนังสือ คู่มือครู และแหล่งต่าง ๆ นำมาพิจารณาใช้ประกอบให้เหมาะกับวัย และระดับของผู้เรียน ทั้งในด้านของความยากง่ายและความถูกต้องเหมาะสม การเขียนเนื้อหาสาระ ในแผนการจัดการเรียนรู้ครูจะเขียนเนื้อหาสาระรายละเอียดทั้งหมดไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้ ตามหัวข้อที่อยู่ในแผนการจัดการเรียนรู้ก็ได้ แต่หากรายละเอียดของเนื้อหาไม่มากควรเอาเฉพาะ หัวข้อเรื่องเนื้อหานั้นไว้ ส่วนรายละเอียดให้นำไปไว้ในส่วนท้ายแผนการจัดการเรียนรู้หรือ นำส่วนที่เป็นเนื้อหาสาระของทุกแผนการจัดการเรียนรู้แยกไว้อีกเล่มหนึ่งต่างหากเป็นเอกสาร ประกอบการสอนก็ได้

3. กิจกรรมการเรียนการสอน คือ สภาพการเรียนรู้ที่กำหนดขึ้นเพื่อนำผู้เรียนไปสู่ เป้าหมายหรือจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนด กิจกรรมการเรียนการสอนควรมีลักษณะดังนี้

- 3.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้และเนื้อหา
- 3.2 ฝึกกระบวนการที่สำคัญให้กับผู้เรียน
- 3.3 เหมาะสมกับธรรมชาติและวัยของผู้เรียน
- 3.4 เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

4. สื่อการเรียนการสอน หมายถึง สิ่งที่เป็นพาหนะ หรือสื่อที่จะช่วยให้ผู้เรียน มีความรู้ ทักษะ และเจตคติบรรลุผลตามจุดประสงค์การเรียนการสอนและตามจุดหมายของ

หลักสูตรได้ดียิ่งขึ้นหรือเร็วยิ่งขึ้น จากการศึกษาพบว่า สื่อประเภทต่าง ๆ มีประสิทธิผลช่วยให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ในระดับที่แตกต่างกัน

ขั้นที่ 3 การกำหนดวิธีวัดและประเมินผล การวัดและการประเมินผล จัดเป็นกิจกรรมสำคัญที่สอดคล้องกับทุกขั้นตอนของกระบวนการจัดการเรียนการสอน เริ่มตั้งแต่ ก่อนการเรียนการสอนจะเป็นการประเมินเพื่อตรวจสอบความรู้พื้นฐานของผู้เรียนระหว่างการเรียนการสอนจะเป็นการประเมินเพื่อปรับปรุงผลการเรียน และให้ผู้เรียนทราบผลการเรียนของตนเป็นระยะ ๆ และเมื่อสิ้นสุดการเรียนการสอนในแต่ละรายวิชา/ภาคเรียน จะเป็นการประเมินเพื่อตัดสินผลการเรียน เพื่อตรวจสอบให้แน่ชัดว่าผู้เรียนบรรลุจุดประสงค์ตามที่กำหนดไว้

กล่าวโดยสรุปได้ว่า ขั้นตอนการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ ผู้สอนจะต้องดำเนินการตามลำดับ ดังนี้ คือ ศึกษาหลักสูตร วิเคราะห์ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง สาระการเรียนรู้ กระบวนการจัดการเรียนรู้ กระบวนการวัดและประเมินผล แหล่งการเรียนรู้ ทุกกระบวนการให้สอดคล้องกับสภาพนักเรียน

8. การหาประสิทธิภาพของนวัตกรรม

8.1 ความหมายของการทดสอบประสิทธิภาพ

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2556 : 7) ได้กล่าวถึงการทดสอบประสิทธิภาพหมายถึง การนำสื่อหรือชุดการสอนไปทดสอบด้วยกระบวนการสองขั้นตอน คือ การทดสอบประสิทธิภาพใช้เบื้องต้น (Try Out) และทดสอบประสิทธิภาพสอนจริง (Trial Run) เพื่อหาคุณภาพของสื่อตามขั้นตอนที่กำหนดใน 3 ประเด็น คือ การทำให้ผู้เรียนมีความรู้เพิ่มขึ้น การช่วยให้ผู้เรียนผ่านกระบวนการเรียนและทำแบบประเมินสุดท้ายได้ดีและการทำให้ผู้เรียนมีความพึงพอใจ นำผลที่ได้มาปรับปรุงแก้ไขก่อนที่จะผลิต ออกมาเผยแพร่เป็นจำนวนมาก

8.2 ความจำเป็นที่จะต้องหาประสิทธิภาพ

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2556 : 8) ได้กล่าวถึงการทดสอบประสิทธิภาพของสื่อหรือชุดการสอนมีความจำเป็นด้วยเหตุผล 3 ประการ คือ

1. สำหรับหน่วยงานผลิตสื่อหรือชุดการสอน การทดสอบประสิทธิภาพช่วยประกันคุณภาพของสื่อหรือชุดการสอนว่าอยู่ในขั้นสูง เหมาะสมที่จะลงทุนผลิตออกมาเป็นจำนวนมาก หากไม่มีการทดสอบประสิทธิภาพเสียก่อนแล้วเมื่อผลิตออกมาใช้ประโยชน์ไม่ได้ก็ต้องผลิตหรือทำขึ้นใหม่เป็นการสิ้นเปลืองทั้งเวลา แรงงานและเงินทอง

2. สำหรับผู้ใช้สื่อหรือชุดการสอน สื่อหรือชุดการสอนที่ผ่านการทดสอบประสิทธิภาพจะทำหน้าที่เป็นเครื่องมือช่วยสอนได้ดีในการสร้างสภาพการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามที่มุ่งหวัง บางครั้งชุดการสอนต้องช่วยครูสอน บางครั้งต้องสอนแทนครู (อาทิในโรงเรียนครูคนเดียว) ดังนั้น ก่อนนำสื่อหรือชุดการสอนไปใช้ ครูจึงควรมั่นใจว่าชุดการสอนนั้นมีประสิทธิภาพในการช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนจริง การทดสอบประสิทธิภาพตามลำดับขั้นจะช่วยให้เราได้สื่อหรือชุดการสอนที่มีคุณค่าทางการสอนจริงตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

3. สำหรับผู้ผลิตสื่อหรือชุดการสอน การทดสอบประสิทธิภาพจะทำให้ผู้ผลิตมั่นใจได้ว่าเนื้อหาสาระที่บรรจุลงในสื่อหรือชุดการสอนมีความเหมาะสม ง่ายต่อการเข้าใจ อันจะช่วยให้ผู้ผลิตมีความชำนาญสูงขึ้น เป็นการประหยัดแรงสมอง แรงงาน เวลาและเงินทองในการเตรียมต้นแบบ

8.3 การกำหนดเกณฑ์ประสิทธิภาพ

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2556 : 8) ได้กล่าวถึงเกณฑ์ประสิทธิภาพ หมายถึง ระดับประสิทธิภาพของสื่อหรือชุดการสอนที่จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม เป็นระดับที่ผู้ผลิตสื่อหรือชุดการสอนจะพึงพอใจว่า หากสื่อหรือชุดการสอนมีประสิทธิภาพถึงระดับนั้นแล้ว สื่อหรือชุดการสอนนั้นก็มีคุณค่าที่จะนำไปสอนนักเรียนและคุ้มแก่การลงทุนผลิตออกมาเป็นจำนวนมาก

การกำหนดเกณฑ์ประสิทธิภาพกระทำได้ โดยการประเมินผลพฤติกรรมของนักเรียน 2 ประเภท คือ พฤติกรรมต่อเนื่อง (กระบวนการ) และพฤติกรรมขั้นสุดท้าย (ผลลัพธ์) โดยกำหนดค่าประสิทธิภาพเป็น E_1 (ประสิทธิภาพของกระบวนการ) E_2 (ประสิทธิภาพของผลลัพธ์)

8.3.1 ประเมินพฤติกรรมต่อเนื่อง (Transition Behavior) คือ การประเมินผลต่อเนื่องซึ่งประกอบด้วยพฤติกรรมย่อยหลาย ๆ พฤติกรรม เรียกว่า “กระบวนการ” (Process) ของนักเรียนที่สังเกตจากการประกอบกิจกรรมกลุ่ม (รายงานของกลุ่ม) และรายงานบุคคล ได้แก่ งานที่มอบหมายและกิจกรรมอื่นใดที่ผู้สอนกำหนดไว้

8.3.2 ประเมินพฤติกรรมขั้นสุดท้าย (Terminal Behavior) คือ ประเมินผลลัพธ์ (Product) ของนักเรียน โดยพิจารณาจากการสอบหลังเรียน และการสอบไล่

ประสิทธิภาพของชุดการเรียนจะกำหนดเป็นเกณฑ์ที่ผู้สอนคาดหมายว่า นักเรียนจะเปลี่ยนเป็นที่พึงพอใจ โดยกำหนดให้เป็นเปอร์เซ็นต์ของผลเฉลี่ยของคะแนนการทำงานและการประกอบกิจกรรมของนักเรียนทั้งหมดต่อเปอร์เซ็นต์ของผลการสอบหลังเรียนของนักเรียนทั้งหมด นั่นคือ E_1/E_2 คือ ประสิทธิภาพของกระบวนการ/ประสิทธิภาพของผลลัพธ์

การกำหนดเกณฑ์ E_1/E_2 ให้มีค่าเท่าใดนั้น ให้ผู้สอนเป็นผู้พิจารณาตามความพอใจ โดยพิจารณาพิสัยการเรียนรู้ที่จำแนกเป็นวิทย์พิสัย (Cognitive Domain) จิตพิสัย (Affective Domain) และทักษะพิสัย (Skill Domain) ในขอบข่ายวิทย์พิสัย (เดิมเรียกว่าพุทธิพิสัย) เนื้อหาที่เป็นความรู้ ความจำมักจะตั้งไว้สูงสุดแล้วลดต่ำลงมากคือ 90/90 85/85 80/80

8.4 วิธีการคำนวณหาประสิทธิภาพ

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2556 : 10) ได้กล่าวถึงวิธีการคำนวณหาประสิทธิภาพ โดยใช้สูตร ดังนี้

8.4.1 การคำนวณหาประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_1)

$$E_1 = \frac{\sum X}{A} \times 100$$

เมื่อ	E_1	แทน	ประสิทธิภาพของกระบวนการ
	$\sum X$	แทน	คะแนนรวมของแบบฝึกปฏิบัติกิจกรรมหรืองานที่ทำระหว่างเรียนทั้งที่เป็นกิจกรรมในห้องเรียน นอกห้องเรียนหรือออนไลน์
	A	แทน	คะแนนเต็มของแบบฝึกปฏิบัติทุกชิ้นรวมกัน
	N	แทน	จำนวนผู้เรียน

8.4.2 การคำนวณหาประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E_2)

$$E_2 = \frac{\sum F}{B} \times 100$$

เมื่อ	E_2	แทน	ประสิทธิภาพของผลลัพธ์
	$\sum F$	แทน	คะแนนรวมของผลลัพธ์ของการประเมินหลังเรียน
	B	แทน	คะแนนเต็มของการประเมินสุดท้ายของแต่ละหน่วย ประกอบด้วยผลการสอบหลังเรียนและคะแนนจากการประเมินงานสุดท้าย
	N	แทน	จำนวนผู้เรียน

8.5 ขั้นตอนการทดสอบประสิทธิภาพ

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2556 : 11-12) ได้กล่าวถึงขั้นตอนการทดสอบประสิทธิภาพ ดังนี้

ก. การทดสอบประสิทธิภาพแบบเดี่ยว (1:1) เป็นการทดสอบประสิทธิภาพที่ผู้สอน 1 คน ทดสอบประสิทธิภาพสื่อหรือชุดการสอนกับผู้เรียน 1-3 คน โดยใช้เด็กอ่อน ปานกลาง

และเด็กเก่ง ระหว่างทดสอบประสิทธิภาพให้จับเวลาในการประกอบกิจกรรม สังเกตพฤติกรรมของผู้เรียนว่า หงุดหงิด ทำหน้าฉงน หรือทำท่าทางไม่เข้าใจหรือไม่ ประเมินการเรียนจากกระบวนการคือกิจกรรมหรือภารกิจและงานที่มอบให้ทำและทดสอบหลังเรียน นำคะแนนมาคำนวณหาประสิทธิภาพ หากไม่ถึงเกณฑ์ต้องปรับปรุงเนื้อหาสาระกิจกรรมระหว่างเรียนและแบบทดสอบหลังเรียนให้ดีขึ้น โดยปกติคะแนนที่ได้จากการทดสอบประสิทธิภาพแบบเดี่ยวนี้อาจได้คะแนนต่ำกว่าเกณฑ์มาก แต่ไม่ต้องวิตกเมื่อปรับปรุงแล้วจะสูงขึ้นมาก ก่อนนำไปทดสอบประสิทธิภาพแบบกลุ่ม ทั้งนี้ E_1/E_2 ที่ได้จะมีค่าประมาณ 60/60

ข. การทดสอบประสิทธิภาพแบบกลุ่ม (1:10) เป็นการทดสอบประสิทธิภาพที่ผู้สอน 1 คนทดสอบประสิทธิภาพสื่อหรือชุดการสอนกับผู้เรียน 6-10 คน (ละผู้เรียนที่เก่งปานกลางกับอ่อน) ระหว่างทดสอบประสิทธิภาพให้จับเวลาในการประกอบกิจกรรม สังเกตพฤติกรรมของผู้เรียนว่า หงุดหงิดทำหน้าฉงน หรือทำท่าทางไม่เข้าใจหรือไม่ หลังจากทดสอบประสิทธิภาพให้ประเมินการเรียนจากกระบวนการ คือกิจกรรมหรือภารกิจและงานที่มอบให้ทำและประเมินผลลัพธ์คือการทดสอบหลังเรียนและงานสุดท้ายที่มอบให้นักเรียนทำส่งก่อนสอบประจำหน่วย ให้นำคะแนนมาคำนวณหาประสิทธิภาพหากไม่ถึงเกณฑ์ต้องปรับปรุงเนื้อหาสาระกิจกรรมระหว่างเรียนและแบบทดสอบหลังเรียนให้ดีขึ้นคำนวณหาประสิทธิภาพแล้วปรับปรุงในคราวนี้คะแนนของผู้เรียนจะเพิ่มขึ้นอีกเกือบเท่าเกณฑ์ โดยเฉลี่ยจะห่างจากเกณฑ์ประมาณ 10% นั่นคือ E_1/E_2 ที่ได้จะมีค่าประมาณ 70/70

ค. การทดสอบประสิทธิภาพภาคสนาม (1:100) เป็นการทดสอบประสิทธิภาพที่ผู้สอน 1 คนทดสอบประสิทธิภาพสื่อหรือชุดการสอนกับผู้เรียนทั้งชั้น ระหว่างทดสอบประสิทธิภาพให้จับเวลาในการประกอบกิจกรรม สังเกตพฤติกรรมของผู้เรียนว่า หงุดหงิด ทำหน้าฉงน หรือทำท่าทางไม่เข้าใจหรือไม่ หลังจากทดสอบประสิทธิภาพภาคสนามแล้วให้ประเมินการเรียนจากกระบวนการ คือกิจกรรมหรือภารกิจและงานที่มอบให้ทำและทดสอบหลังเรียนนำคะแนนมาคำนวณหาประสิทธิภาพ หากไม่ถึงเกณฑ์ต้องปรับปรุงเนื้อหาสาระ กิจกรรมระหว่างเรียนและแบบทดสอบหลังเรียนให้ดีขึ้น แล้วนำไปทดสอบประสิทธิภาพภาคสนามซ้ำกับนักเรียนต่างกลุ่ม อาจทดสอบประสิทธิภาพ 2-3 ครั้ง จนได้ค่าประสิทธิภาพถึงเกณฑ์ขั้นต่ำ ปกติไม่น่าจะทดสอบประสิทธิภาพเกินสามครั้ง ด้วยเหตุนี้ขั้นทดสอบประสิทธิภาพภาคสนามจึงแทนด้วย 1:100

ผลลัพธ์ที่ได้จากการทดสอบประสิทธิภาพภาคสนามควรใกล้เคียงกัน เกณฑ์ที่ตั้งไว้ หากต่ำกว่าเกณฑ์ไม่เกิน 2.5% ก็ให้ยอมรับว่า สื่อหรือชุดการสอนมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้

หากค่าที่ได้ต่ำกว่าเกณฑ์มากกว่า -2.5 ให้ปรับปรุงและทดสอบประสิทธิภาพภาคสนามซ้ำจนกว่าจะถึงเกณฑ์ จะหยุดปรับปรุงแล้วสรุปว่าชุดการสอนไม่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้หรือจะลดเกณฑ์ลงเพราะ “ถอดใจ” หรือยอมแพ้ไม่ได้

หากสูงกว่าเกณฑ์ไม่เกิน $+2.5$ ก็ยอมรับว่า สื่อหรือชุดการสอนมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ หากค่าที่ได้สูงกว่าเกณฑ์เกิน $+2.5$ ให้ปรับเกณฑ์ขึ้นไปอีกหนึ่งขั้น เช่น ตั้งไว้ $80/80$ ก็ให้ปรับขึ้นเป็น $85/85$ หรือ $90/90$ ตามค่าประสิทธิภาพที่ทดสอบประสิทธิภาพได้

8.6 การยอมรับประสิทธิภาพ

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2556 : 18) ได้กล่าวว่า เมื่อทดสอบประสิทธิภาพสื่อหรือชุดการสอนภาคสนามแล้วเทียบค่า E_1/E_2 ที่หาได้จากสื่อหรือชุดการสอนกับ E_1/E_2 ที่ตั้งเกณฑ์ไว้ เพื่อดูว่าเราจะยอมรับประสิทธิภาพหรือไม่ การยอมรับประสิทธิภาพให้ถือค่าความแปรปรวน $25-5\%$ นั่นคือประสิทธิภาพของสื่อหรือชุดการสอนไม่ควรต่ำกว่าเกณฑ์เกิน 5% แต่โดยปกติเราจะกำหนดไว้ 2.5% อาทิเรที่ตั้งเกณฑ์ประสิทธิภาพไว้ $90/90$ เมื่อทดสอบประสิทธิภาพแบบ $1:100$ แล้ว สื่อหรือชุดการสอนนั้นมีประสิทธิผล $87.5/87.5$ เราก็สามารถยอมรับได้ว่าสื่อหรือชุดการสอน นั้นมีประสิทธิภาพ

การยอมรับประสิทธิภาพของสื่อหรือชุดการสอนมี 3 ระดับ คือ (1) สูงกว่าเกณฑ์ (2) เท่าเกณฑ์ (3) ต่ำกว่าเกณฑ์ แต่ยอมรับว่ามีประสิทธิภาพ

กล่าวโดยสรุปได้ว่า การหาประสิทธิภาพของนวัตกรรม คือ การหาคุณภาพของสื่อหรือชุดการสอนที่มีขั้นตอน คือ การทดสอบประสิทธิภาพแบบเดี่ยว แบบกลุ่มและแบบภาคสนาม เพื่อให้ได้ค่าประสิทธิภาพของกระบวนการและประสิทธิภาพของผลลัพธ์ ซึ่งเป็นข้อสรุปได้ว่าสื่อหรือชุดการสอนนั้นมีประสิทธิภาพที่ยอมรับได้หรือไม่ ควรนำไปใช้หรือปรับปรุงคุณภาพต่อไป

9. เอกสารเกี่ยวกับความพึงพอใจ

ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบเน้นนักเรียนเป็นสำคัญนั้น การสร้างความรู้สึที่ดีเพื่อให้นักเรียนมีต่อการเรียนหรือกิจกรรมที่ปฏิบัติในเชิงบวกเป็นหน้าที่ของครูผู้สอน เพราะหากนักเรียนมีความรู้สึกที่ดีต่อการเรียนจะส่งผลให้เกิดการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพของนักเรียนแต่ละบุคคลได้อย่างมีประสิทธิภาพ

9.1 ความหมายเกี่ยวกับความพึงพอใจ

จงดี กากแก้ว (2551: 78) ได้กล่าวดังนี้ ความพึงพอใจมาจากความคาดหวังและการเปรียบเทียบความพึงพอใจ หมายถึง ผลรวมของความรู้สึกชอบของบุคลากรอันเกิดจากทัศนคติที่มีต่อคุณภาพและสภาพของหน่วยงาน ได้แก่ การจัดองค์กร การจัดระบบงาน การดำเนินงาน สภาพแวดล้อมของการทำงาน ประสิทธิภาพของหน่วยงาน ตลอดจนการบริหารงานบุคคล ซึ่งคุณภาพและสภาพของหน่วยงานดังกล่าวมีผลกระทบต่อความต้องการของบุคคลและผลต่อความพึงพอใจของบุคคลนั้น

ณัฐดิฐ อิศระเสนีย์ (2549 : 33) ได้สรุปความหมายของความพึงพอใจไว้ว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกหรือเจตคติที่ดีต่อการทำงานนั้น เช่น ความรู้สึกชอบ ภูมิใจ สุขใจ เต็มใจและยินดีจะมีผลให้เกิดความพึงพอใจในการทำงานมีการเสียดล่อทิศร่างกายแรงใจและสติปัญญาให้แก่งานอย่างแท้จริง

บุญธรรม กิจปริดาบริสุทธิ (2549 : 189) ได้กล่าวว่า ความพึงพอใจเป็นสภาพความรู้สึกที่มีความสุขสดชื่น เป็นภาวะทางอารมณ์เชิงบวกที่บุคคลแสดงออกเมื่อได้รับผลสำเร็จ ทั้งปริมาณและคุณภาพตามจุดมุ่งหมายตามความต้องการ ความพึงพอใจจึงเป็นผลของความต้องการที่ได้รับการตอบสนองโดยมีการจูงใจ (Motivation) หรือสิ่งจูงใจ (Motivators) เป็นตัวเหตุ

ประสาท อิศรปริดา (2547 : 300) ได้ให้ความหมายของความพึงพอใจว่า หมายถึงพลังที่เกิดจากพลังทางจิต ซึ่งเป็นภาวะภายในที่กระตุ้นพฤติกรรมเพื่อให้บรรลุจุดประสงค์หรือเป้าหมายที่ต้องการ

ศิวัช พุบินทร์ (2550 : 9) ได้สรุปความหมายของความพึงพอใจไว้ว่าความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกของบุคคลที่มีต่องานในทางบวกเป็นความสุขของบุคคลที่เกิดจากการปฏิบัติงาน และได้ผลตอบแทน คือ ผลที่เป็นความพึงพอใจที่ทำให้เกิดความกระตือรือร้น มีความมุ่งมั่นที่จะทำงานมีขวัญและกำลังใจ สิ่งเหล่านี้จะมีผลต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการทำงานรวมทั้งการส่งผลต่อความสำเร็จและเป็นไปตามเป้าหมายขององค์กร

สุภารัตน์ จินประโคน (2547: 38) ได้กล่าวว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกหรือทัศนคติที่ดีของบุคคลที่มีต่อสิ่งที่ปฏิบัติ และทำให้บุคคลมีพฤติกรรมต่อสิ่งนั้นในทางบวก

กล่าวโดยสรุปได้ว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกมีความสุขเมื่อได้รับผลสำเร็จตามความมุ่งหมาย ความต้องการหรือแรงจูงใจในการร่วมมือปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ และต้องการดำเนินกิจกรรมนั้น ๆ จนบรรลุผลสำเร็จ

9.2 การวัดความพึงพอใจ

การวัดความพึงพอใจที่มีต่อกิจกรรมการเรียนรู้จะเกิดผลได้หรือไม่นั้น จะต้องพิจารณาถึงหลาย ๆ ด้าน ซึ่งประกอบด้วย ระดับความรู้สึกของผู้เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ในมิติต่าง ๆ ของแต่ละบุคคล มีนักการศึกษาได้กล่าวถึงแบบวัดความพึงพอใจ ไว้ดังนี้

กรมวิชาการ (2545 : 61) กล่าวว่า แบบวัดเจตคติของลิเคิร์ต (Likert) ซึ่งเป็นมาตราวัด 5 ชั้น โดยการกำหนดค่าระดับ เช่น เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งหรือในลักษณะอื่น ๆ ที่มี 5 ระดับ โดยแต่ละขั้นตอนเป็นการบอกรายการประเมินของข้อความต่าง ๆ ที่ได้กำหนดให้ผู้ตอบแสดงความคิดเห็นออกมา ซึ่งมีขั้นตอนการสร้างดังนี้

1. รวบรวมข้อความที่ต้องการให้แสดงความคิดเห็น
  2. กำหนดประเด็นและสร้างคำถาม โดยการใช้ภาษาที่ชัดเจนไม่กำกวม
  3. ตรวจสอบข้อความในคำถาม ให้สอดคล้องกับแนวทางการตอบ เช่น เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยหรือชอบ เป็นต้น
  4. นำแบบวัดที่สร้างไปทดลองขึ้นต้น เพื่อดูความชัดเจนของข้อความ
  5. กำหนดค่าของน้ำหนักคะแนนตัวเลือกในแต่ละข้อ เช่น 5-1 หรือ 4-0 เป็นต้น
- การวัดความพึงพอใจ โดยการกำหนดค่าระดับแต่ละขั้นเป็นการบอกรายการประเมินข้อความต่าง ๆ ที่กำหนดให้ผู้ตอบแสดงความคิดเห็นออกมา

บุญธรรม กิจปริดาปริสุทธิ (2549 : 181) ได้กล่าวว่า ในการวัดความพึงพอใจ เราสามารถวัดได้โดยใช้เครื่องมือที่เรียกว่า แบบวัด คำว่าแบบวัดนี้เป็นคำกลางใช้แทนความหมายของเครื่องมือรวบรวมข้อมูลทั่วไป ทั้งแบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ แบบประเมินค่า แบบทดสอบ วัดความรู้ วัดความถนัดและวัดพฤติกรรม ดังนั้นในการวัดความพึงพอใจเราจึงสามารถสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจของผู้ตอบได้โดยอาศัยแนวคิด ทฤษฎีสันับสนุน แบบวัดความพึงพอใจจึงจะมีคุณภาพสามารถวัดได้ตรงกับความจริงของผู้วิจัย การวัดความพึงพอใจสามารถกระทำได้หลายวิธี

1. การใช้แบบสอบถาม โดยผู้สอบถามจะออกแบบสอบถามเพื่อต้องการทราบความคิดเห็นซึ่งสามารถทำได้ในลักษณะที่กำหนดคำตอบให้เลือก หรือตอบคำถามอิสระ คำถามดังกล่าวอาจถามความพึงพอใจในด้านต่าง ๆ เช่น การบริหาร การควบคุมงานเงื่อนไขต่าง ๆ เป็นต้น
2. การสัมภาษณ์ เป็นวิธีวัดความพึงพอใจทางตรงทางหนึ่ง ซึ่งต้องอาศัยเทคนิคและวิธีการที่ดีจึงจะทำให้ได้ข้อมูลที่เป็นจริงได้

3. การสังเกต เป็นวิธีการวัดความพึงพอใจโดยสังเกตพฤติกรรมของบุคคล เป้าหมายไม่ว่าจะแสดงออกจากการพูด กิริยาท่าทาง วิธีนี้จะต้องอาศัยการกระทำอย่างจริงจัง และการสังเกตอย่างมีระเบียบแบบแผน

สมนึก ภัททิยธนี (2549 : 41) มาตรการส่วนประมาณค่าเป็นเครื่องมือที่ครูใช้ประเมินนักเรียนและนักเรียนใช้ในการประเมินหรือพิจารณาตนเองหรือสิ่งอื่น ๆ ใช้ทั้งในการประเมิน การปฏิบัติกิจกรรมทักษะต่าง ๆ และพฤติกรรมด้านจิตพิสัย เช่น เจตคติ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ความสนใจ มุ่งให้ผู้ตอบประเมินข้อความที่ถามออกมาเป็นระดับเพียงคำตอบเดียวจากมาตราส่วน ประมาณค่าที่มีระดับความเข้มตั้งแต่ 3 ระดับขึ้นไป

กล่าวโดยสรุปได้ว่า จะเห็นได้ว่าการวัดความพึงพอใจนั้นเป็นการวัดที่ต้องการจะรู้สภาพความรู้สึกหรือทัศนคติของผู้ที่เกี่ยวข้อง เครื่องมือที่จะใช้วัดมีหลายลักษณะแต่ที่นิยมได้แก่ แบบสัมภาษณ์และแบบสอบถาม การเลือกใช้แบบใดควรพิจารณาที่วัตถุประสงค์การวัดเป็นหลัก แล้วดูว่าแบบใดจะได้ผลตรงตามที่ต้องการหรือตรงตามวัตถุประสงค์หรือไม่ เพื่อส่งผลให้การวัดนั้นมีประสิทธิภาพเชื่อถือได้

9.3 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับความพึงพอใจ

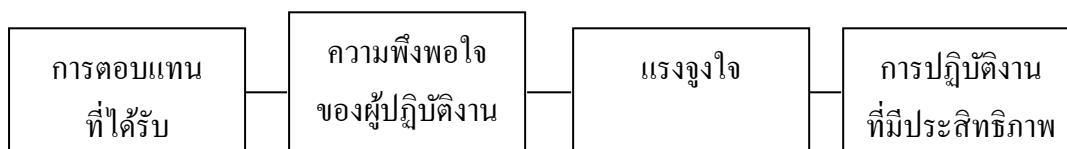
ในการปฏิบัติงานใด ๆ ก็ตาม การที่ผู้ปฏิบัติงานจะเกิดความพึงพอใจต่อการทำงานนั้น มากหรือน้อยขึ้นอยู่กับสิ่งจูงใจในงานที่มีอยู่ การสร้างสิ่งจูงใจหรือแรงกระตุ้นให้เกิดกับผู้ปฏิบัติงานจึงเป็นสิ่งจำเป็นเพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ มีนักการศึกษาในสาขาต่าง ๆ ทำการศึกษาค้นคว้าและตั้งทฤษฎีเกี่ยวกับการจูงใจในการทำงานที่ทำให้เกิดความพึงพอใจไว้ ดังนี้

คชาภุช เหลี่ยมไชสง (2546 : 69) ได้ศึกษาค้นคว้าทฤษฎีที่เป็นมูลเหตุที่ทำให้เกิดความพึงพอใจ เรียกว่า The Motivation Hygiene Theory ทฤษฎีนี้ได้กล่าวถึงปัจจัยที่ทำให้เกิดความพึงพอใจในการทำงาน 2 ปัจจัยคือปัจจัยกระตุ้น (Motivation Factor) เป็นปัจจัยที่เกี่ยวกับการงาน ซึ่งมีผลก่อให้เกิดความพึงพอใจในการทำงานและปัจจัยค้ำจุน (Hygiene Factor) เป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมและมีหน้าที่ให้บุคคลเกิดความพึงพอใจในการทำงาน

ในการดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอน ความพึงพอใจเป็นสิ่งสำคัญที่จะกระตุ้นให้ผู้เรียนทำงานที่ได้รับมอบหมาย หรือต้องการปฏิบัติให้บรรลุผลตามวัตถุประสงค์ ครูผู้สอนซึ่งในสภาพปัจจุบันเป็นเพียงผู้อำนวยการสอน หรือให้คำแนะนำ ปรึกษา จึงต้องคำนึงถึงความพึงพอใจในการเรียนรู้ การทำให้ผู้เรียนเกิดความพึงพอใจในการเรียนรู้ หรือการปฏิบัติงานมีแนวคิดพื้นฐานที่ต่างกัน 2 ลักษณะ คือ

1. ความพึงพอใจนำไปสู่การปฏิบัติงาน

การตอบสนองความต้องการผู้ปฏิบัติงานจนเกิดความพึงพอใจจะทำให้เกิดแรงจูงใจในการเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานที่สูงกว่าผู้ไม่ได้รับการตอบสนอง ทศนะตามแนวคิดดังกล่าว สามารถแสดงด้วยภาพที่ 1 ดังนี้

ภาพที่ 1 ความพึงพอใจนำไปสู่ผลการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพ

จากแนวคิดดังกล่าว ครูผู้สอนที่ต้องการให้กิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางบรรลุผลสำเร็จ จึงต้องคำนึงถึงการจัดบรรยากาศและสถานการณ์รวมทั้งสื่ออุปกรณ์การเรียนการสอนที่เอื้ออำนวยต่อการเรียน เพื่อตอบสนองความพึงพอใจของผู้เรียนให้มีแรงจูงใจในการทำกิจกรรมจนบรรลุตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

2. ผลของการปฏิบัติงานนำไปสู่ความพึงพอใจ

ความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจและผลการปฏิบัติงานที่ถูกเชื่อมโยงด้วยปัจจัยอื่น ๆ ผลการปฏิบัติงานที่ดีจะนำไปสู่ผลตอบแทนที่เหมาะสมซึ่งในที่สุดจะนำไปสู่การตอบสนองความพึงพอใจ ผลการปฏิบัติงานย่อมได้รับการตอบแทนในรูปของรางวัลหรือผลตอบแทน ซึ่งแบ่งออกเป็นผลตอบแทนภายใน (Intrinsic Rewards) และผลตอบแทนภายนอก (Extrinsic Rewards) โดยผ่านการรับรู้เกี่ยวกับความยุติธรรมของผลการตอบแทน ซึ่งเป็นตัวบ่งชี้ปริมาณของผลตอบแทนที่ผู้ปฏิบัติงานได้รับ นั่นคือ ความพึงพอใจของผู้ปฏิบัติงานจะถูกกำหนดโดยความแตกต่างระหว่างผลตอบแทนที่เกิดขึ้นจริง และการรับรู้เรื่องเกี่ยวกับความยุติธรรมของผลตอบแทนที่รับรู้แล้วความพึงพอใจย่อมเกิดขึ้น

ประสาธ สอนรมย์ (2546 : 35) ได้สรุปทฤษฎีความพึงพอใจที่น่าสนใจ เพื่อเป็นแนวคิดกับสิ่งที่มีผลต่อความพึงพอใจจากการวิจัย ดังนี้

1. ทฤษฎีของเอิร์ท เบิร์ก (1959) สาระสำคัญของทฤษฎีนี้ คือ ความต้องการของคนที่จะหลีกเลี่ยงความไม่สบายต่าง ๆ และความเจ็บปวด (Animalistic Needs) สิ่งเรานี้เรียกว่า Hygiene factors ความต้องการที่จะเติบโตและพัฒนาการทางด้านจิต ความต้องการนี้จะสัมพันธ์กับสาระของงาน เช่น ความสามารถ สิ่งเหล่านี้เป็นความต้องการที่เรียกว่า Motivators และเมื่อเกิดขึ้นย่อมทำให้บุคคลนั้นเกิดความพึงพอใจ

2. ทฤษฎีของรูม (Vroom H. Theory) สารระสำคัญมี ดังนี้

2.1 บุคคลจะถูกระตุ้นให้ทำอะไรนั้นเกิดจากสิ่งที่จะนำไปสู่ความพึงพอใจ หรือสนองความต้องการของเขาและความต้องการนั้นเป็นสิ่งของ

2.2 บุคคลจะพึงพอใจในงาน ถ้างานนั้นเป็นเครื่องมือที่จะนำไปสู่ความพึงพอใจ การกระตุ้นความพึงพอใจในงาน โดยใช้รางวัลหรือสิ่งตอบแทน จะทำให้เกิดความพึงพอใจขึ้น

3. ทฤษฎีความแตกต่าง (Discrepancy Theory) มีสาระสำคัญคือ ทศนคติ อย่างเดียว ไม่ใช่ตัวกำหนดความพึงพอใจ ความพึงพอใจเกิดจากความแตกต่างกันระหว่างความหวัง (Expectation) กับรางวัล (Rewards) เช่น ถ้าบุคคลได้สิ่งที่คาดหวัง ก็ย่อมเกิดความพึงพอใจ ระดับความพึงพอใจ ขึ้นอยู่กับช่องว่างระหว่างสิ่งที่ได้รับกับความคาดหวัง ดังสมการ $S = R = E$

กล่าวโดยสรุปได้ว่า ความพึงพอใจในการเรียนและผลการเรียน จะมีความสัมพันธ์กัน ในทางบวก ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับว่ากิจกรรมที่ผู้เรียนได้ปฏิบัตินั้นทำให้ผู้เรียนได้รับการตอบสนอง ความต้องการทางด้านร่างกายและจิตใจ ซึ่งเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้เกิดความสมบูรณ์ของชีวิตมากขึ้น เพียงใด นั่นก็คือสิ่งที่ครูผู้สอนจะต้องคำนึงถึงองค์ประกอบต่าง ๆ ในการเสริมสร้างความพึงพอใจในการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน

10. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

กันดา สุขกระจ่าง (2550 : 81) ได้ทำการศึกษาความสามารถในการอ่านคำของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ โดยใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านเพื่อการเรียนรู้ ผลการศึกษาพบว่า หนังสือส่งเสริมการอ่านเพื่อการเรียนรู้ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพเท่ากับ 90.09/86.33 ความสามารถในการอ่านคำโดยใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านเพื่อการเรียนรู้ หลังการเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 นักเรียนมีความพึงพอใจระดับมาก

กาญจนา สุริยะวิริยะ (2553 : 87) ได้พัฒนาหนังสือส่งเสริมการอ่าน เรื่องประเพณีท้องถิ่น สกลนคร เพื่อฝึกทักษะการอ่านและการเขียนภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยหนังสือส่งเสริมการอ่าน ผลปรากฏว่า ผลสัมฤทธิ์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และหนังสือส่งเสริมการอ่านมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ประสิทธิภาพ 80/80 ที่ตั้งไว้

จุฑามาศ ชัยสงคราม (2552 : 77) ได้จัดกิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มร่วมมือแบบ STAD เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้านการอ่านจับใจความ โดยใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านประกอบ ผลการศึกษาค้นคว้าปรากฏว่า แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีประสิทธิภาพ เท่ากับ 84.72/82.22

ค่าดัชนีประสิทธิผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มีค่าเท่ากับ 0.63 แสดงว่า นักเรียนมีความก้าวหน้าทางการเรียนรู้ คิดเป็นร้อยละ 63 นักเรียนมีการพัฒนาทักษะด้านการอ่านจับใจความคิดเป็นร้อยละ 82.22 และพิจารณานักเรียนเป็นรายบุคคล นักเรียนมีพัฒนาการด้านการอ่านจับใจความผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80 คิดเป็นร้อยละ 67 ซึ่งนักเรียนมีความก้าวหน้าทางการเรียนรู้และมีทักษะด้านการอ่านจับใจความเป็นอย่างดี และนักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับมาก

ดวงรัตน์ สาขาจันทร์ (2553 : 90) ได้พัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความภาษาไทย โดยใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน ชุด คุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า หนังสือส่งเสริมการอ่าน ชุด คุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 81.00/82.75

ปาจริย์ ญาณสูตร (2557 : 59-60) ได้รายงานผลการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านพัฒนาการอ่านคำมาตราตัวสะกดไม่ตรงมาตรา ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านหนองไทร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 ผลการศึกษาพบว่า ประสิทธิภาพของหนังสือส่งเสริมการอ่านพัฒนาการอ่านคำมาตราตัวสะกดไม่ตรงมาตรา ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านหนองไทร มีประสิทธิภาพเท่ากับ 81.01/81.11 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นักเรียนมีความพึงพอใจต่อหนังสือส่งเสริมการอ่านพัฒนาการอ่านคำมาตราตัวสะกดไม่ตรงมาตรา อยู่ในระดับมากที่สุด

พรเพ็ญ ชูหลิน (2556 : 80-82) ได้ศึกษาผลการใช้แบบฝึกพัฒนาทักษะการอ่าน โดยใช้ตำนานพื้นบ้านท้องถิ่นภาคใต้ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/3 โรงเรียนอนุบาลตรัง ผลการศึกษาพบว่า ประสิทธิภาพของแบบฝึกพัฒนาทักษะการอ่าน โดยใช้ตำนานพื้นบ้านท้องถิ่นภาคใต้ จากการทดลองภาคสนามกับประชากรกลุ่มตัวอย่างของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/3 โรงเรียนอนุบาลตรัง ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2556 จำนวน 30 คน ค่าเฉลี่ยร้อยละของคะแนน ระหว่างเรียน E_1 เท่ากับ 84.47 ค่าเฉลี่ยร้อยละของคะแนน หลังเรียน E_2 เท่ากับ 83.33 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียน โดยใช้แบบฝึกพัฒนาทักษะการอ่าน โดยใช้ตำนานพื้นบ้านท้องถิ่นภาคใต้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนการสอน โดยใช้แบบฝึกพัฒนาทักษะการอ่าน โดยใช้ตำนานพื้นบ้านท้องถิ่นภาคใต้มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

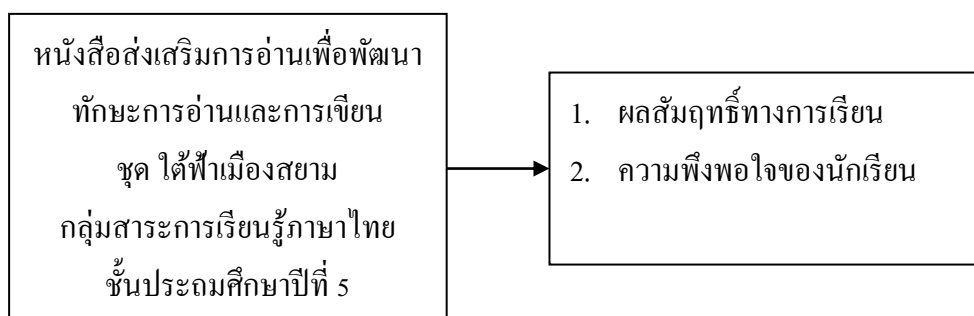
เรณู วารินสะอาด (2556 : 91-92) ได้ศึกษาการสร้างและพัฒนาหนังสือส่งเสริมการอ่าน เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ผลการศึกษาพบว่า ประสิทธิภาพของหนังสือส่งเสริมการอ่านเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ด้านกระบวนการ คิดเป็นร้อยละ 85.31 และประสิทธิภาพด้านผลสัมฤทธิ์ คิดเป็นร้อยละ 84.17 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ศิรินาถ ศิริโชติ (2550 : 80) ได้สร้างหนังสือส่งเสริมการอ่าน เรื่องประเพณีการละเล่นของเด็กไทย จังหวัดสงขลา เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทย โดยประเพณีการละเล่นในท้องถิ่น จำนวน 10 เรื่อง พบว่าหนังสือส่งเสริมการอ่านมีประสิทธิภาพ 85.60/87.86 และนักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

กล่าวโดยสรุปได้ว่า หนังสือส่งเสริมการอ่าน ส่งเสริมให้นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจ มีความคิดสร้างสรรค์ มีความสนใจและกระตือรือร้นที่จะเรียน เพราะหนังสือส่งเสริมการอ่านที่นำมาใช้ มีเนื้อหาใกล้ตัวนักเรียน มีรูปแบบแปลกใหม่หลากหลาย สีสดใสสวยงาม ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น จึงเชื่อได้ว่า จะสามารถนำมาเป็นแนวทางในการวิจัย เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียน ให้ประสบผลสำเร็จต่อไปได้

11. กรอบแนวคิดในการวิจัย

การพัฒนาหนังสือส่งเสริมการอ่านเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียน ชุด ใต้ฟ้าเมืองสยาม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านบางคู สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภูเก็ต ได้กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

ภาพที่ 2 กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การพัฒนาหนังสือส่งเสริมการอ่านเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียน ชุด ใต้ฟ้าเมืองสยาม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านบางคู สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภูเก็ต ผู้ศึกษาได้ดำเนินการเสนาตามลำดับ ดังนี้

1. ประชากร
2. ระยะเวลาที่ทำการทดลอง
3. รูปแบบการศึกษา
4. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ
6. การเก็บรวบรวมข้อมูล
7. การวิเคราะห์ข้อมูล
8. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากร

1.1 ประชากรที่ใช้ในการสร้างและพัฒนาหนังสือส่งเสริมการอ่านเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียน ชุด ใต้ฟ้าเมืองสยาม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านบางคู สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภูเก็ต ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2557 ของ โรงเรียนบ้านบางคู สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภูเก็ต จำนวน 1 ห้องเรียน มีนักเรียนทั้งสิ้น 34 คน

1.2 ประชากรกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 ของ โรงเรียนบ้านบางคู สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภูเก็ต จำนวน 1 ห้องเรียน มีนักเรียนทั้งสิ้น 32 คน

2. ระยะเวลาที่ทำการทดลอง

2.1 ผู้ศึกษาสร้างและพัฒนาหนังสือส่งเสริมการอ่านเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียน ชุด ใต้ฟ้าเมืองสยาม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2557

2.2 ผู้ศึกษาได้ทำการทดลองใช้นวัตกรรม ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 ระหว่างวันที่ 8 กันยายน 2558 ถึงวันที่ 5 ตุลาคม 2558 ใช้เวลาทดลองทั้งหมด 20 ชั่วโมง โดยรวมทั้งการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน รายละเอียดปรากฏตามตาราง 2 ดังนี้

ตาราง 2 กำหนด วัน เวลา และเนื้อหาที่สอน

วัน / เดือน / ปี	เรื่อง	จำนวนชั่วโมง
8 กันยายน 2558	ปฐมนิเทศ (ทดสอบก่อนเรียน)	1
9, 10, 11 กันยายน 2558	ยิ้มสยาม	3
14, 15, 16 กันยายน 2558	มวยไทย	3
17, 18, 21 กันยายน 2558	สมุนไพรไทย	3
22, 23, 24 กันยายน 2558	มณีสยาม	3
25, 28, 29 กันยายน 2558	ภูมิปัญญาไทย	3
30 กันยายน 1, 2 ตุลาคม 2558	ประเพณีไทย	3
5 ตุลาคม 2558	ปัจฉิมนิเทศ (ทดสอบหลังเรียน)	1
รวม		20

3. รูปแบบการศึกษา

การศึกษาคั้งนี้ใช้แบบกลุ่มเดียวกันวัดก่อนและหลัง (One – Group Pretest Posttest Design) เนื่องจากนักเรียนมีเพียงห้องเดียว และต้องการให้ทุกคนได้เรียนด้วยหนังสือส่งเสริมการอ่านเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียน ชุด ใต้ฟ้าเมืองสยาม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 รายละเอียดปรากฏตามภาพที่ 3 ดังนี้

O ₁	X	O ₂
----------------	---	----------------

ภาพที่ 3 รูปแบบการศึกษา
ที่มา : กระทรวงศึกษาธิการ (2551 : 342)

- O₁ คือ การทดสอบก่อนการเรียนรู้
- X คือ การจัดการเรียนรู้โดยใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียน ชุด ใต้ฟ้าเมืองสยาม
- O₂ คือ การทดสอบหลังการเรียนรู้

4. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ศึกษาขอเสนอเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ตามลำดับ ดังนี้

- 4.1 หนังสือส่งเสริมการอ่านเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียน ชุด ใต้ฟ้าเมืองสยาม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 6 เล่ม ได้แก่
- 4.1.1 เล่มที่ 1 ยิ้มสยาม
  - 4.1.2 เล่มที่ 2 มวยไทย
  - 4.1.3 เล่มที่ 3 สมุนไพรไทย
  - 4.1.4 เล่มที่ 4 มณีสยาม
  - 4.1.5 เล่มที่ 5 ภูมิปัญญาไทย
  - 4.1.6 เล่มที่ 6 ประเพณีไทย
- 4.2 แผนการจัดการเรียนรู้ประกอบการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียน ชุด ใต้ฟ้าเมืองสยาม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 20 แผน ใช้เวลาในการจัดการเรียนรู้แผนละ 1 ชั่วโมง
- 4.3 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ใต้ฟ้าเมืองสยาม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 1 ฉบับ เป็นแบบทดสอบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ
- 4.4 แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดการเรียนรู้ โดยใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียน ชุด ใต้ฟ้าเมืองสยาม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 10 ข้อ

5. การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ

ผู้ศึกษาได้ดำเนินการสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

5.1 หนังสือส่งเสริมการอ่านเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียน ชุด ใต้ฟ้าเมืองสยาม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

หนังสือส่งเสริมการอ่านเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียน ชุด ใต้ฟ้าเมืองสยาม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 6 เล่ม ได้ดำเนินการสร้างตามขั้นตอน ดังนี้

5.1.1 ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 คู่มือการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เพื่อทำความเข้าใจจุดมุ่งหมายของหลักสูตร สาระมาตรฐานการเรียนรู้ การวัดผลและประเมินผล ศึกษาคำจากบัญชีคำพื้นฐาน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ของสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ภาคผนวก ฉ หน้า 176-186) นำคำมาใช้ในการแต่งเนื้อเรื่อง

5.1.2 วางแผนการสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่านเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียน ชุด ใต้ฟ้าเมืองสยาม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ เพื่อกำหนดขอบเขตเนื้อหาแต่ละตอน ให้เป็นไปตามจุดประสงค์ของหลักสูตร และกำหนดผลการเรียนรู้เชิงพฤติกรรม เพื่อกำหนดวิธีเรียนและขั้นตอนการเรียนรู้ การวัดประเมินผล ในเนื้อหาของหนังสือส่งเสริมการอ่านแต่ละเล่ม

5.1.3 จัดทำหนังสือส่งเสริมการอ่านเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียน ชุด ใต้ฟ้าเมืองสยาม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 6 เล่ม ได้แก่

เล่มที่ 1 ยิ้มสยาม

เล่มที่ 2 มวยไทย

เล่มที่ 3 สมุนไพรไทย

เล่มที่ 4 มณีสยาม

เล่มที่ 5 ภูมิปัญญาไทย

เล่มที่ 6 ประเพณีไทย

5.1.4 นำหนังสือส่งเสริมการอ่านเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียน ชุด ใต้ฟ้าเมืองสยาม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 6 เล่ม เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ ตรวจสอบ

ความถูกต้องของเนื้อหา กิจกรรมการเรียนรู้ รูปแบบ การใช้ภาษา และการประเมินผล โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ให้ +1 เมื่อแน่ใจว่าหนังสือส่งเสริมการอ่านสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้

ให้ 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าหนังสือส่งเสริมการอ่านสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้

ให้ -1 เมื่อแน่ใจว่าหนังสือส่งเสริมการอ่านไม่สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้

นำผลการประเมินความสอดคล้องระหว่างหนังสือส่งเสริมการอ่าน เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียน ชุด ใต้ฟ้าเมืองสยาม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 แต่ละเล่มกับจุดประสงค์การเรียนรู้ มาวิเคราะห์คะแนนความสอดคล้อง (IOC) พิชิต ฤทธิ์จรูญ (2549 : 242) และทำการพิจารณาปรับปรุงหนังสือส่งเสริมการอ่านเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียน ชุด ใต้ฟ้าเมืองสยาม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ทั้ง 6 เล่ม ซึ่งมีค่า IOC เท่ากับ 1.00 (ภาคผนวก ข หน้า 114)

5.1.5 นำหนังสือส่งเสริมการอ่านเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียน ชุด ใต้ฟ้าเมืองสยาม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ผ่านการประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญ และได้รับการปรับปรุงในด้านการใช้ภาษา ความถูกต้องของเนื้อหา และรูปแบบที่แก้ไขแล้ว เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมอีกครั้ง

5.1.6 นำหนังสือส่งเสริมการอ่านเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียน ชุด ใต้ฟ้าเมืองสยาม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 6 เล่ม ไปทดลองใช้ (Try-out) เพื่อหาประสิทธิภาพกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2557 ของ โรงเรียนบ้านบางคู สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภูเก็ต จำนวน 1 ห้องเรียน มีนักเรียนทั้งสิ้น 34 คนซึ่งแบ่งเป็น 3 ชั้นตอน ดังนี้

ชั้นทดลองรายบุคคล (One by one testing) ประกอบด้วย นักเรียนจำนวน 3 คน ได้แก่ นักเรียนที่มีผลการเรียนผ่านเกณฑ์ขั้นต่ำ 1 คน ปานกลาง 1 คน และดีมาก 1 คน อัตราส่วน 1:1:1 เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของการใช้ภาษา รูปภาพ สี เวลา และสาระการเรียนรู้ ผลการทดลองพบว่า การใช้ภาษาบางประโยคยังไม่ชัดเจน นักเรียนอ่านแล้วไม่เข้าใจ เวลาน้อยเกินไป แล้วนำผลที่ได้มาคำนวณ หาค่าประสิทธิภาพ เท่ากับ 83.10/85.00 และนำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงอีกครั้ง (ภาคผนวก ข หน้า 121)

ชั้นทดลองกลุ่มเล็ก (Small-group testing) ประกอบด้วย นักเรียนจำนวน 9 คน ได้แก่ นักเรียนที่มีระดับผลการเรียนผ่านเกณฑ์ขั้นต่ำ 3 คน ปานกลาง 3 คน และดีมาก 3 คน อัตราส่วน 3:3:3 เพื่อดูความเหมาะสมของการใช้ภาษา รูปภาพ สี เวลา และสาระการเรียนรู้ และหาข้อบกพร่องที่น่าจะมีอยู่อีกครั้ง ผลการทดลองพบว่า นักเรียนสามารถทำแบบฝึกได้ดีขึ้น และ

มีความเข้าใจในสาระการเรียนรู้มากขึ้น แต่ยังทำแบบฝึกทักษะไม่ทัน แล้วนำผลที่ได้มาคำนวณหาค่าประสิทธิภาพ เท่ากับ 82.83/82.22 และนำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงอีกครั้ง (ภาคผนวก ข หน้า 122)

ขั้นทดลองภาคสนาม (Field testing) ประกอบด้วย นักเรียนจำนวน 34 คน ได้แก่ นักเรียนที่มีระดับผลการเรียนระดับดีมาก คี ปานกลางและผ่านเกณฑ์ขั้นต่ำค่าละกัน เพื่อดูความเหมาะสม เตรียมปรับปรุงอีกครั้งก่อนนำไปใช้จริง นำผลคะแนนจากการทำแบบฝึกทักษะและแบบทดสอบหลังเรียนมาคำนวณหาค่าประสิทธิภาพ เท่ากับ 82.41/82.06 (ภาคผนวก ข หน้า 123-124)

5.1.7 นำหนังสือส่งเสริมการอ่านเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียน ชุด ใต้ฟ้าเมืองสยาม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้ทำการทดลองใช้แล้วมาปรับปรุงแก้ไข โดยการเพิ่มขนาดตัวหนังสือให้มีขนาดใหญ่และชัดเจนขึ้น และจัดทำเป็นฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปทดลองกับประชากรกลุ่มเป้าหมาย คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 ของโรงเรียนบ้านบางคู สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภูเก็ต จำนวน 1 ห้องเรียน มีนักเรียนทั้งสิ้น 32 คน

5.2 แผนการจัดการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้ประกอบการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียน ชุด ใต้ฟ้าเมืองสยาม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 20 แผน ผู้ศึกษาได้ดำเนินการสร้างตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

5.2.1 ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 โดยวิเคราะห์สาระการเรียนรู้ มาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัดภาษาไทย

5.2.2 ศึกษาคู่มือครู หนังสือเรียนภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และศึกษา มาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัดกลุ่มสาระการเรียนรู้ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

5.2.3 ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ในด้านรูปแบบวิธีการและขั้นตอนต่าง ๆ ในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้

5.2.4 ดำเนินการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ประกอบการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียน ชุด ใต้ฟ้าเมืองสยาม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 20 แผน แผนละ 1 ชั่วโมง ดังนี้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 ปฐมนิเทศ (ทดสอบก่อนเรียน)

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 ยิ้มสยาม

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 ยิ้มสยาม

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 ยิ้มสยาม
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 มวยไทย
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6 มวยไทย
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7 มวยไทย
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 8 สมุนไพรไทย
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 9 สมุนไพรไทย
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 10 สมุนไพรไทย
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 11 มณีสยาม
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 12 มณีสยาม
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 13 มณีสยาม
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 14 ภูมิปัญญาไทย
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 15 ภูมิปัญญาไทย
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 16 ภูมิปัญญาไทย
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 17 ประเพณีไทย
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 18 ประเพณีไทย
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 19 ประเพณีไทย
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 20 ปัจฉิมนิเทศ (ทดสอบหลังเรียน, ประเมิน
 ความพึงพอใจ)

5.2.5 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่จัดทำเรียบร้อยแล้ว เสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน ชูคดีม ประเมินตรวจสอบความสอดคล้องเหมาะสม ด้านจุดประสงค์การเรียนรู้ ด้านสาระการเรียนรู้ ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ ด้านสื่อและแหล่งเรียนรู้ และด้านการวัดประเมินผล มีค่า (IOC) เท่ากับ 1.00 (ภาคผนวก ค หน้า 126) ผลการประเมินคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ เท่ากับ 4.90 อยู่ในระดับคุณภาพเหมาะสมมากที่สุด (ภาคผนวก ค หน้า 127) โดยใช้มาตราส่วน ประเมินค่า 5 ระดับและเกณฑ์การแปลความหมาย (กรมวิชาการ. 2545 : 82) ดังนี้

มาตราส่วนประเมินค่า

ระดับ 5	หมายถึง	เหมาะสมมากที่สุด
ระดับ 4	หมายถึง	เหมาะสมมาก
ระดับ 3	หมายถึง	เหมาะสมปานกลาง
ระดับ 2	หมายถึง	เหมาะสมน้อย
ระดับ 1	หมายถึง	เหมาะสมน้อยที่สุด

เกณฑ์การแปลความหมาย

ค่าเฉลี่ย	4.51 - 5.00	หมายความว่า	มีความเหมาะสมมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย	3.51 - 4.50	หมายความว่า	มีความเหมาะสมมาก
ค่าเฉลี่ย	2.51 - 3.50	หมายความว่า	มีความเหมาะสมปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	1.51 - 2.50	หมายความว่า	มีความเหมาะสมน้อย
ค่าเฉลี่ย	1.00 - 1.50	หมายความว่า	มีความเหมาะสมน้อยที่สุด

5.2.6 นำแผนการจัดการเรียนรู้ไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2557 ของโรงเรียนบ้านบางคู สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ภูเก็ต จำนวน 1 ห้องเรียน มีนักเรียนทั้งสิ้น 34 คน เพื่อหาข้อบกพร่องและทำการแก้ไข

5.2.7 จัดพิมพ์แผนการจัดการเรียนรู้เป็นฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้กับประชากรกลุ่มเป้าหมาย คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 ของโรงเรียนบ้านบางคู สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภูเก็ต จำนวน 1 ห้องเรียน มีนักเรียนทั้งสิ้น 32 คน

5.3 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ใต้ฟ้าเมืองสยาม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 1 ฉบับ เป็นแบบทดสอบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ ผู้ศึกษาดำเนินการ ดังนี้

5.3.1 ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

5.3.2 ศึกษาวิธีการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนชนิดเลือกตอบ จากหนังสือเทคนิคการสอนและรูปแบบการเขียนข้อสอบแบบเลือกตอบ (สมนึก ภัททิยธนี. 2547 : 74-81)

5.3.3 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างสาระการเรียนรู้ จุดประสงค์การเรียนรู้และจำนวนข้อสอบ ชุด ใต้ฟ้าเมืองสยาม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ซึ่งเป็นแบบทดสอบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 60 ข้อ โดยเลือกใช้จริง 40 ข้อ

5.3.4 สร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ใต้ฟ้าเมืองสยาม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 แบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 60 ข้อ โดยให้สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้ จุดประสงค์การเรียนรู้ และครอบคลุมเนื้อหาสาระในหนังสือส่งเสริม

การอ่านเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียน ชุด ใต้ฟ้าเมืองสยาม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ทั้ง 6 เล่ม

5.3.5 วิเคราะห์แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ที่สร้างขึ้นทั้ง 60 ข้อ
โดยวิเคราะห์ตามหลักการ แนวคิดและทฤษฎี เกี่ยวกับการใช้คำถามตามแนวคิดของบลูม (Bloom)
(ภาคผนวก ฉ หน้า 187-204)

5.3.6 วิเคราะห์แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ที่สร้างขึ้นทั้ง 60 ข้อ
เป็นรายข้อ (ภาคผนวก ฉ หน้า 205-226)

5.3.7 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สร้างขึ้นทั้ง 60 ข้อ เสนอ
ผู้เชี่ยวชาญชุดเดิม เพื่อประเมินความสอดคล้องระหว่างข้อสอบแต่ละข้อกับจุดประสงค์การเรียนรู้
ซึ่งมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ให้ +1 เมื่อแน่ใจว่าข้อสอบนี้วัดตามจุดประสงค์การเรียนรู้

ให้ 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อสอบนี้วัดตามจุดประสงค์การเรียนรู้

ให้ -1 เมื่อแน่ใจว่าข้อสอบนี้ไม่วัดตามจุดประสงค์การเรียนรู้

5.3.8 นำผลการประเมินความสอดคล้องระหว่างข้อสอบแต่ละข้อกับ
จุดประสงค์การเรียนรู้ มาวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้อง โดยใช้สูตร IOC (พิชิต ฤทธิ์จรูญ.
2549 : 242) เลือกข้อสอบที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.67 ถึง 1.00 (ภาคผนวก ค หน้า 134-136) ถือว่าเป็น
ข้อสอบที่วัดได้ตรงตามจุดประสงค์การเรียนรู้ อยู่ในเกณฑ์ความเที่ยงตรงตามเนื้อหาที่ใช้ได้

5.3.9 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ไปทดลองใช้ (Try-out)
กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2557 โรงเรียนบ้านบางคู สำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภูเก็ต

5.3.10 นำกระดาษคำตอบมาตรวจให้คะแนน โดยข้อที่ถูกให้ 1 คะแนน
ถ้าตอบผิดหรือไม่ตอบหรือตอบมากกว่าหนึ่งตัวเลือกให้ 0 คะแนน

5.3.11 นำคะแนนที่ได้จากการทดลองใช้ มาวิเคราะห์ข้อสอบเป็นรายข้อ เพื่อหา
ค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) โดยหาค่าความยากง่าย (p) อยู่ระหว่าง 0.20 - 0.80
(ไมตรี บุญทศ. 2549 : 38-39) และค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง 0.20 - 1.00 จากนั้นเลือกข้อสอบ
ที่มีค่าระดับความยาก (p) ระหว่าง 0.41 - 0.68 และค่าอำนาจจำแนก (r) ระหว่าง 0.35 - 0.59
มา 40 ข้อ เป็นแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ใต้ฟ้าเมืองสยาม กลุ่มสาระการเรียนรู้
ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 (ภาคผนวก ค หน้า 137-139)

5.3.12 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ใต้ฟ้าเมืองสยาม
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มาหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ

ทั้งฉบับ โดยใช้สูตร KR-20 ของ คูเดอร์ ริชาร์ดสัน (Kuder Richardson) (กรมวิชาการ. 2545 : 69) ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.80 (ภาคผนวก ค หน้า 142-144)

5.3.13 จัดพิมพ์แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพแล้ว เป็นฉบับจริงเพื่อนำไปใช้กับประชากรกลุ่มเป้าหมายต่อไป

5.4 แบบสอบถามความพึงพอใจ

แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดการเรียนรู้ โดยใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียน ชุด ใต้ฟ้าเมืองสยาม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 10 ข้อ ผู้ศึกษาได้ดำเนินการ ดังนี้

5.4.1 ศึกษาทฤษฎี เนื้อหา สาระ แนวคิด เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจ เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจ

5.4.2 ศึกษา เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจ เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดการเรียนรู้ โดยใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียน ชุด ใต้ฟ้าเมืองสยาม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

5.4.3 ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถามและเทคนิคในการรวบรวมข้อมูล (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 50-120) เทคนิคที่ใช้ในการสร้างเครื่องมือรวบรวมข้อมูล (สมนึก ภัททิยธนี. 2544 : 50-232) และวิธีการตรวจสอบมาตราส่วนประมาณค่า

5.4.4 สร้างแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดการเรียนรู้ โดยใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียน ชุด ใต้ฟ้าเมืองสยาม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 1 ชุด เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ซึ่งมีข้อคำถาม 10 ข้อ

5.4.5 นำแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญชุดเดิม จำนวน 3 คน ตรวจสอบถึงความเหมาะสมของแบบประเมินทางด้านความถูกต้องทางภาษา และหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) พบว่า ข้อคำถามทุกข้อผ่านเกณฑ์ที่กำหนด มีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 ทุกข้อ (ภาคผนวก ง หน้า 157)

5.4.6 นำแบบสอบถามความพึงพอใจ ไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2557 ของโรงเรียนบ้านบางคู สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี จำนวน 1 ห้องเรียน มีนักเรียนทั้งสิ้น 34 คน เพื่อวิเคราะห์ความเชื่อมั่น

โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-Coefficient) ของครอนบัค (ลิ้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2548 : 200) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.80 (ภาคผนวก ง หน้า 158-160)

5.4.7 หลังจากทดลองและแก้ไขแล้ว จัดทำแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดการเรียนรู้ โดยใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียน ชุด ใต้ฟ้าเมืองสยาม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เป็นฉบับสมบูรณ์ จึงนำไปใช้กับประชากรกลุ่มเป้าหมายต่อไป

6. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาครั้งนี้เป็นการทดลองจัดการเรียนรู้ โดยใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียน ชุด ใต้ฟ้าเมืองสยาม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 6 เล่ม โดยผู้ศึกษาได้ทำการทดลอง ดังนี้

6.1 ทำการทดสอบก่อนเรียน (Pre test) ด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ที่สร้างขึ้น จำนวน 40 ข้อ บันทึกลงคะแนนไว้

6.2 เมื่อเริ่มดำเนินการทดลองใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียน ชุด ใต้ฟ้าเมืองสยาม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 6 เล่ม ซึ่งแจ้งให้นักเรียนทราบถึงกระบวนการเรียนการสอน เช่น การแบ่งเนื้อหาที่จะสอนออกมาเป็นตอน ๆ การอ่านและการเขียน การทำแบบฝึกทักษะ การสอนเสริมเฉพาะคนที่ปฏิบัติกิจกรรม และทำแบบทดสอบไม่ผ่านเกณฑ์การประเมินที่กำหนดไว้ ก่อนที่จะเรียนเนื้อหาต่อไป เป็นต้น

6.3 ทำการทดสอบก่อนเรียนด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนใน แผนปฐมนิเทศ

6.4 ทำการทดสอบก่อนเรียนในแต่ละแบบฝึกเสริมทักษะก่อนดำเนินการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้

6.5 ดำเนินการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ และใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน ที่ผู้ศึกษาได้สร้างขึ้น สามารถยืดหยุ่นเวลาได้ตามความเหมาะสม

6.6 เมื่อเสร็จสิ้นการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ในหนังสือส่งเสริมการอ่านแต่ละเล่ม แล้วให้ทำการทดสอบหลังเรียน

6.7 หลังจากทำการทดลองใช้แบบฝึกเสริมทักษะทั้ง 6 เล่ม จึงทำการสอบหลังเรียน (Post test) ในแผนปฐมนิเทศ ด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แล้วบันทึกคะแนนนักเรียนที่ได้จากการทดสอบ

6.8 นำคะแนนจากการทำแบบฝึกทักษะ คะแนนแบบทดสอบหลังเรียนในหนังสือส่งเสริมการอ่านทุกเล่ม รวมทั้งคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนและหลังเรียนมาวิเคราะห์เพื่อตรวจสอบสมมติฐาน

6.9 นำแบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียน ชุด ใต้ฟ้าเมืองสยาม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ทดสอบกับนักเรียน แล้วบันทึกคะแนนที่ได้จากการประเมินเพื่อตรวจสอบสมมติฐาน

7. การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

7.1 การวิเคราะห์ข้อมูลหาประสิทธิภาพของหนังสือส่งเสริมการอ่านเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียน ชุด ใต้ฟ้าเมืองสยาม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยนำคะแนนจากการทำแบบฝึกทักษะและแบบทดสอบหลังเรียนแต่ละเล่ม หาค่าเฉลี่ย ร้อยละ เปรียบเทียบกับคะแนน จากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์หลังเรียน มาตรวจให้คะแนน แล้วหาค่าเฉลี่ย ร้อยละ แล้วนำผลคำนวณมาหาค่าประสิทธิภาพของหนังสือส่งเสริมการอ่าน ตามเกณฑ์ประสิทธิภาพ 80/80

7.2 ทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยจากการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน ด้วยหนังสือส่งเสริมการอ่านเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียน ชุด ใต้ฟ้าเมืองสยาม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้สถิติ t-test (Dependent)

7.3 วิเคราะห์หาค่าความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดการเรียนรู้ โดยใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียน ชุด ใต้ฟ้าเมืองสยาม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยหาค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

8. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

หลังจากเสร็จการทดลองกับประชากรกลุ่มเป้าหมายเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล ได้นำข้อมูลจากการทดลองมาทำการวิเคราะห์เพื่อสรุปคุณภาพของเครื่องมือ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล มีดังนี้

8.1 สถิติพื้นฐาน

8.1.1 หาค่าดัชนีความสอดคล้อง ดังสูตร พิชิต ฤทธิ์จรูญ (2549 : 242)

$$\text{สูตร } IOC = \frac{\Sigma R}{N}$$

IOC แทน ดัชนีความสอดคล้อง

ΣR แทน ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

8.1.2 การหาค่าร้อยละ ดังสูตร บุญชม ศรีสะอาด (2545 : 105)

$$\text{สูตร } P = \frac{F \times 100}{N}$$

เมื่อ P แทน ร้อยละ

F แทน ความถี่ที่ต้องการแปลงให้เป็นร้อยละ

N แทน จำนวนความถี่ทั้งหมด

8.1.3 การหาค่าเฉลี่ยของประชากร (Mean) ดังสูตร บุญชม ศรีสะอาด (2545 : 105)

$$\text{สูตร } \mu = \frac{\Sigma x}{N}$$

เมื่อ μ แทน คะแนนเฉลี่ย

Σx แทน ผลรวมของข้อมูลทั้งหมด

N แทน จำนวนข้อมูลทั้งหมดของประชากร

8.1.4 การหาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของประชากร (Standard Deviation) ดังสูตร พิสนุ ฟองศรี (2551 : 167)

$$\text{สูตร } \sigma = \sqrt{\frac{\Sigma (X - \mu)^2}{N}}$$

เมื่อ σ แทน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของประชากร

X แทน ค่าของข้อมูลแต่ละตัวของประชากร

N แทน จำนวนข้อมูลทั้งหมดของประชากร

8.2 สถิติใช้หาคุณภาพของเครื่องมือ

8.2.1 หาค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ใต้ฟ้าเมืองสยาม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และแบบสอบถาม ความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดการเรียนรู้ โดยใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านเพื่อพัฒนาทักษะ การอ่านและการเขียน ชุด ใต้ฟ้าเมืองสยาม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษา ปีที่ 5 ดังสูตร พิชิต ฤทธิ์จรูญ (2549 : 242)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

IOC แทน ดัชนีความสอดคล้อง

$\sum R$ แทน ผลรวมความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

8.2.2 สถิติที่ใช้ตรวจสอบคุณภาพของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หาค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และแบบทดสอบหลังเรียนในหนังสือส่งเสริมการอ่านแต่ละเล่มใช้เทคนิค 50% ดังสูตร พิชิต ฤทธิ์จรูญ (2550 : 143)

$$p = \frac{P_H + P_L}{N}$$

p แทน ค่าความยากง่ายของข้อสอบแต่ละข้อ

P_H แทน จำนวนผู้ตอบถูกในกลุ่มสูง

P_L แทน จำนวนผู้ตอบถูกในกลุ่มต่ำ

N แทน จำนวนคนที่ทำข้อสอบข้อนั้นทั้งหมด

$$r = \frac{P_H - P_L}{\frac{N}{2}}$$

r แทน ค่าอำนาจจำแนกของข้อสอบแต่ละข้อ

P_H แทน จำนวนผู้ตอบถูกในกลุ่มสูง

P_L แทน จำนวนผู้ตอบถูกในกลุ่มต่ำ

N แทน จำนวนคนที่ทำข้อสอบข้อนั้นทั้งหมด

8.2.3 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทั้งฉบับ ใช้สูตร KR-20 ของคูเดอร์ ริชาร์ดสัน (กรมวิชาการ. 2545 : 69)

$$r_{tt} = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\sum pq}{S^2} \right]$$

r_{tt} แทน ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ

n แทน จำนวนข้อสอบ

S^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนนทั้งหมด

p แทน สัดส่วนของผู้ตอบถูกในแต่ละข้อ

q แทน สัดส่วนของผู้ตอบผิดในแต่ละข้อ

คำนวณค่าความแปรปรวน

$$S^2 = \frac{N\sum X^2 - (\sum X)^2}{N^2}$$

N แทน จำนวนนักเรียนทั้งหมด

$\sum X^2$ แทน ผลรวมของคะแนนของนักเรียนแต่ละคนยกกำลังสอง

$(\sum X)^2$ แทน ยกกำลังสองของผลรวมคะแนน

8.2.4 หาประสิทธิภาพของหนังสือส่งเสริมการอ่าน ตามเกณฑ์ 80/80 ใช้สูตร E_1/E_2 ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2556 : 10)

E_1 คือค่าประสิทธิภาพของงานและแบบฝึกปฏิบัติกระทำได้โดยการนำคะแนนงานทุกชิ้นของนักเรียนในแต่ละกิจกรรม แต่ละคนมารวมกัน แล้วหาค่าเฉลี่ยและเทียบส่วนโดยเป็นร้อยละ

$$E_1 = \frac{\sum x}{A} \times 100$$

เมื่อ E_1 แทน ประสิทธิภาพของกระบวนการ

$\sum x$ แทน คะแนนรวมของแบบฝึกปฏิบัติกิจกรรมหรืองานที่ทำระหว่างเรียนทั้งที่เป็นกิจกรรมในห้องเรียน นอกห้องเรียนหรือออนไลน์

A แทน คะแนนเต็มของแบบฝึกปฏิบัติ ทุกชิ้นรวมกัน

N แทน จำนวนผู้เรียน

E_2 คือประสิทธิภาพผลลัพธ์ของการประเมินหลังเรียนของแต่ละสื่อหรือชุดการสอน กระทำได้โดยการเอาคะแนนจากการสอบหลังเรียนและคะแนนจากงานสุดท้ายของนักเรียนทั้งหมดรวมกันหาค่าเฉลี่ยแล้วเทียบส่วนร้อย เพื่อหาค่าร้อยละ

$$E_2 = \frac{\sum F}{B} \times 100$$

เมื่อ E_2 แทน ประสิทธิภาพของผลลัพธ์

$\sum F$ แทน คะแนนรวมของผลลัพธ์ของการประเมินหลังเรียน

B แทน คะแนนเต็มของการประเมินสุดท้ายของแต่ละหน่วยประกอบด้วยผลการสอบหลังเรียนและคะแนนจากการประเมินงานสุดท้าย

N แทน จำนวนผู้เรียน

8.2.5 ตรวจสอบความสอดคล้องของรายละเอียดในแผนการจัดการเรียนรู้ ความถูกต้องและความเหมาะสมของเนื้อหาสาระ ระยะเวลา โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC : Index of consistency) ดังสูตร พิชิต ฤทธิจักรูญ (2549 : 242)

$$\text{สูตร } IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ความสอดคล้อง ความถูกต้องและเหมาะสมของเนื้อหาสาระ ระยะเวลาของแผนการจัดการเรียนรู้

$\sum R$ แทน ผลรวมของความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

8.2.6 วิเคราะห์ความเที่ยงตรงของข้อคำถาม โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถาม กับนิยามศัพท์เฉพาะ (IOC : Index of consistency) ดังสูตร พิชิต ฤทธิจักรูญ (2549 : 242)

$$\text{สูตร } IOC = \frac{\sum R}{N}$$

IOC แทน ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้

$\sum R$ แทน ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

8.2.7 หาค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับของแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ตามวิธีการของครอนบัก (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2548 : 200)

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left\{ 1 - \frac{\sum S_i^2}{S^2} \right\}$$

เมื่อ α แทน ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น

n แทน จำนวนข้อของเครื่องมือวัด

S_i^2 แทน คะแนนความแปรปรวนเป็นรายข้อ

S^2 แทน คะแนนความแปรปรวนของเครื่องมือวัดนั้นทั้งฉบับ

8.3 สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน

8.3.1 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน ดังสูตร ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ (2548 : 104)

$$\text{สูตร } t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{N\sum D^2 - (\sum D)^2}{N-1}}}$$

t แทน ค่าสถิติที่จะใช้เปรียบเทียบกับค่าวิกฤติเพื่อทราบ
ความมีนัยสำคัญ

$\sum D$ แทน ผลรวมของความต่างของคะแนนแต่ละคู่

$\sum D^2$ แทน ผลรวมของความแตกต่างของคะแนนแต่ละคู่
ยกกำลังสอง

$(\sum D)^2$ แทน ผลรวมของความแตกต่างของคะแนนแต่ละคู่
ทั้งหมดยกกำลังสอง

N แทน จำนวนนักเรียน

8.3.2 วิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียน ดังสูตร บุญชม ศรีสะอาด (2545 : 105)

$$\text{สูตร } \mu = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ μ แทน ค่าเฉลี่ย

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดในกลุ่ม

N แทน จำนวนคะแนนในกลุ่ม

$$\text{สูตร } \sigma = \sqrt{\frac{N\sum X^2 - (\sum X)^2}{N^2}}$$

เมื่อ σ แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

X แทน คะแนนแต่ละตัว

N แทน จำนวนคะแนนในกลุ่ม

$\sum X$ แทน ผลรวม

8.3.3 สถิติที่ใช้ศึกษาวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดการเรียนรู้
โดยใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียน ชุด ใต้ฟ้าเมืองสยาม
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ดังนี้

มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (กรมวิชาการ, 2545 : 82)

ระดับ 5 หมายถึง มากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง มาก

ระดับ 3 หมายถึง ปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง น้อย

ระดับ 1 หมายถึง น้อยที่สุด

เกณฑ์การแปลความหมาย

ค่าเฉลี่ย 4.51 - 5.00 ระดับคุณภาพ มากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.50 ระดับคุณภาพ มาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50 ระดับคุณภาพ ปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50 ระดับคุณภาพ น้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.50 ระดับคุณภาพ น้อยที่สุด

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การพัฒนาหนังสือส่งเสริมการอ่านเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียนชุด ใต้อำเภอเมืองสยาม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านบางคู สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี ผู้ศึกษาได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
2. การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้เกิดความเข้าใจในการแปลความหมายและเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้ศึกษาได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

N	แทน	จำนวนประชากร
$\sum X$	แทน	ผลรวมของคะแนน
μ	แทน	คะแนนเฉลี่ยของประชากร
σ	แทน	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
$\sum D$	แทน	ผลรวมของผลต่างของคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียน
$\sum D^2$	แทน	ผลรวมของผลต่างของคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนแต่ละตัว
$(\sum D)^2$	แทน	ผลรวมของผลต่างของคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนทั้งหมด ยกกำลังสอง
t	แทน	สถิติทดสอบที่ใช้เปรียบเทียบกับค่าวิกฤตเพื่อทราบความมีนัยสำคัญ
Df	แทน	ขั้นแห่งความเป็นอิสระ
**	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
E_1	แทน	ประสิทธิภาพของกระบวนการ
E_2	แทน	ประสิทธิภาพของผลลัพธ์

2. การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ศึกษาขอเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล เป็นลำดับขั้นตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์การหาประสิทธิภาพของหนังสือส่งเสริมการอ่านเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียน ชุด ใต้ฟ้าเมืองสยาม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ตามเกณฑ์ประสิทธิภาพ 80/80

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียน ชุด ใต้ฟ้าเมืองสยาม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ปีการศึกษา 2558

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์หาค่าความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดการเรียนรู้ โดยใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียน ชุด ใต้ฟ้าเมืองสยาม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์การหาประสิทธิภาพของหนังสือส่งเสริมการอ่านเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียน ชุด ใต้ฟ้าเมืองสยาม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ตามเกณฑ์ประสิทธิภาพ 80/80

ผลการวิเคราะห์การหาประสิทธิภาพของหนังสือส่งเสริมการอ่านเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียน ชุด ใต้ฟ้าเมืองสยาม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ตามเกณฑ์ประสิทธิภาพ 80/80 สรุปได้ดังตาราง 3

ตาราง 3 ประสิทธิภาพของหนังสือส่งเสริมการอ่านเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียน ชุด ใต้ฟ้าเมืองสยาม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ปีการศึกษา 2557 ตามเกณฑ์ประสิทธิภาพ 80/80

จำนวน นักเรียน	ประสิทธิภาพของกระบวนการ E_1			ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ E_2		
	คะแนนเต็ม	คะแนนรวม	ร้อยละ	คะแนนเต็ม	คะแนนรวม	ร้อยละ
34	420	11,768	82.41	40	1,116	82.06

จากตาราง 3 พบว่า ร้อยละของคะแนนเฉลี่ยจากการทำแบบฝึกทักษะ และแบบทดสอบ หลังเรียน จากหนังสือส่งเสริมการอ่านเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียน ชุด ใต้ฟ้าเมืองสยาม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 6 เล่ม มีร้อยละคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 82.41 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนจากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังเรียน ร้อยละของคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 82.06 ดังนั้น หนังสือส่งเสริมการอ่านเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียน ชุด ใต้ฟ้าเมืองสยาม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่สร้างมีประสิทธิภาพเท่ากับ 82.41/82.06 (ภาคผนวก ข หน้า 123-124) แสดงว่า หนังสือส่งเสริมการอ่านเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียน ชุด ใต้ฟ้าเมืองสยาม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่สร้างมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 1

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียน ชุด ใต้ฟ้าเมืองสยาม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ปีการศึกษา 2558

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ระหว่างก่อนเรียน และหลังเรียน โดยใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียน ชุด ใต้ฟ้าเมืองสยาม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ปีการศึกษา 2558 สรุปได้ตามตาราง 4 ดังนี้

ตาราง 4 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียน ชุด ใต้ฟ้าเมืองสยาม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ปีการศึกษา 2558

คะแนน	จำนวนนักเรียน	คะแนนเต็ม	คะแนนเฉลี่ย	σ	t
ก่อนเรียน	32	40	20.69	1.23	44.16**
หลังเรียน	32	40	33.69	1.86	

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 4 พบว่า คะแนนก่อนเรียนมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 20.69 คะแนนหลังเรียนมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 33.69 ผลต่างของคะแนนเฉลี่ยก่อนและหลังเรียนเท่ากับ 13 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นหลังได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียน ชุด ใต้ฟ้าเมืองสยาม กลุ่มสาระการเรียนรู้

ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (ภาคผนวก จ หน้า 170-172) ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 2

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์หาค่าความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดการเรียนรู้ โดยใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียน ชุด ใต้ฟ้าเมืองสยาม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ผลการวิเคราะห์หาค่าความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดการเรียนรู้ โดยใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียน ชุด ใต้ฟ้าเมืองสยาม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยนำคะแนนจากการตอบแบบสอบถามของนักเรียนมาหาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน สรุปได้ดังตาราง 5 ดังนี้

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดการเรียนรู้ โดยใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียน ชุด ใต้ฟ้าเมืองสยาม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ข้อ	รายการประเมิน	ค่าเฉลี่ย μ	ค่า เบี่ยงเบน มาตรฐาน σ	ระดับ ความพึงพอใจ
1	รูปเล่มของหนังสือส่งเสริมการอ่านมีความสวยงาม	4.19	0.34	มาก
2	เนื้อหาในหนังสือส่งเสริมการอ่านน่าสนใจ	4.22	0.36	มาก
3	เนื้อหา สาระในหนังสือส่งเสริมการอ่านทันสมัย	4.16	0.44	มาก
4	กิจกรรมการเรียนรู้ในหนังสือส่งเสริมการอ่านมีความหลากหลายและเหมาะสม	4.22	0.30	มาก
5	วิธีจัดการเรียนรู้โดยใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านมีความน่าสนใจ	4.25	0.31	มาก
6	หนังสือส่งเสริมการอ่านทำให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติและเรียนรู้มากขึ้น	4.22	0.23	มาก
7	แบบทดสอบในหนังสือส่งเสริมการอ่านมีความยากง่ายเหมาะสม	4.06	0.37	มาก

ตาราง 5 (ต่อ)

ข้อ	รายการประเมิน	ค่าเฉลี่ย μ	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน σ	ระดับ ความพึงพอใจ
8	วิธีการวัดและประเมินผลในหนังสือส่งเสริม การอ่าน มีความเหมาะสม	4.34	0.35	มาก
9	หนังสือส่งเสริมการอ่าน ทำให้นักเรียนมีความรู้ มีทักษะการอ่านและการเขียนมากยิ่งขึ้น	4.06	0.31	มาก
10	นักเรียนได้รับประโยชน์จากการใช้หนังสือส่งเสริม การอ่าน สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้	4.22	0.23	มาก
ค่าเฉลี่ย		4.19	0.33	มาก

จากตาราง 5 พบว่า ค่าเฉลี่ยนักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ โดยใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียน ชุด ใต้ฟ้าเมืองสยาม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.19, \sigma = 0.33$) ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 3

เมื่อศึกษาเป็นรายข้อพบว่าวิธีการวัดและประเมินผลในหนังสือส่งเสริมการอ่านมีความเหมาะสม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\mu = 4.34, \sigma = 0.35$) และค่าเฉลี่ยต่ำสุด มี 2 ข้อ คือ หนังสือส่งเสริมการอ่าน ทำให้นักเรียนมีความรู้ มีทักษะการอ่านและการเขียนมากยิ่งขึ้น มีค่าเฉลี่ย ($\mu = 4.06, \sigma = 0.31$) และแบบทดสอบในหนังสือส่งเสริมการอ่านมีความยากง่ายเหมาะสม มีค่าเฉลี่ย ($\mu = 4.06, \sigma = 0.37$) (ภาคผนวก จ หน้า 173-174)

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การพัฒนาหนังสือส่งเสริมการอ่านเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียน ชุด ใต้ฟ้าเมืองสยาม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านบางคู สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี สรุปผลตามลำดับ ดังนี้

1. วัตถุประสงค์ของการศึกษา
2. สมมติฐานของการศึกษา
3. ประชากร
4. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
5. สรุปผลการศึกษา
6. อภิปรายผลการศึกษา
7. ข้อเสนอแนะ

1. วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1.1 เพื่อสร้างและพัฒนาหนังสือส่งเสริมการอ่านเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียน ชุด ใต้ฟ้าเมืองสยาม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ตามเกณฑ์ประสิทธิภาพ 80/80

1.2 เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียน ชุด ใต้ฟ้าเมืองสยาม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

1.3 เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดการเรียนรู้ โดยใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียน ชุด ใต้ฟ้าเมืองสยาม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

2. สมมติฐานของการศึกษา

2.1 หนังสือส่งเสริมการอ่านเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียน ชุด ใต้ฟ้าเมืองสยาม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

2.2 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนโดยใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียน ชุด ใต้ฟ้าเมืองสยาม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

2.3 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ โดยใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียน ชุด ใต้ฟ้าเมืองสยาม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 อยู่ในระดับมากขึ้นไป

3. ประชากร

3.1 ประชากรที่ใช้ในการสร้างและพัฒนาหนังสือส่งเสริมการอ่านเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียน ชุด ใต้ฟ้าเมืองสยาม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านบางคู สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภูเก็ต ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2557 ของโรงเรียนบ้านบางคู สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภูเก็ต จำนวน 1 ห้องเรียน มีนักเรียนทั้งสิ้น 34 คน

3.2 ประชากรกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 ของโรงเรียนบ้านบางคู สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภูเก็ต จำนวน 1 ห้องเรียน มีนักเรียนทั้งสิ้น 32 คน

4. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 หนังสือส่งเสริมการอ่านเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียน ชุด ใต้ฟ้าเมืองสยาม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

หนังสือส่งเสริมการอ่านเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียน ชุด ใต้ฟ้าเมืองสยาม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 6 เล่ม ได้แก่

- 4.1.1 เล่มที่ 1 ยิ้มสยาม
- 4.1.2 เล่มที่ 2 มวยไทย
- 4.1.3 เล่มที่ 3 สมุนไพรไทย
- 4.1.4 เล่มที่ 4 มณีสยาม
- 4.1.5 เล่มที่ 5 ภูมิปัญญาไทย
- 4.1.6 เล่มที่ 6 ประเพณีไทย

4.2 แผนการจัดการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้ประกอบการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียน ชุด ใต้ฟ้าเมืองสยาม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 20 แผน ใช้เวลาในการจัดการเรียนรู้แผนละ 1 ชั่วโมง

4.3 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ใต้ฟ้าเมืองสยาม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 1 ฉบับ เป็นแบบทดสอบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ

4.4 แบบสอบถามความพึงพอใจ

แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดการเรียนรู้ โดยใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียน ชุด ใต้ฟ้าเมืองสยาม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 10 ข้อ

5. สรุปผลการศึกษา

ผลการศึกษาสรุปได้ ดังนี้

5.1 หนังสือส่งเสริมการอ่านเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียน ชุด ใต้ฟ้าเมืองสยาม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 82.41/82.06 ตามเกณฑ์ประสิทธิภาพ 80/80

5.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียน ชุด ใต้ฟ้าเมืองสยาม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีค่าเฉลี่ยคะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

5.3 ความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดการเรียนรู้ โดยใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียน ชุด ใต้ฟ้าเมืองสยาม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.19, \sigma = 0.33$)

6. อภิปรายผลการศึกษา

จากการศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาหนังสือส่งเสริมการอ่านเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียน ชุด ใต้ฟ้าเมืองสยาม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านบางคู สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภูเก็ต สามารถอภิปรายได้ ดังนี้

6.1 หนังสือส่งเสริมการอ่านเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียน ชุด ใต้ฟ้าเมืองสยาม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 82.41/82.06 ตามเกณฑ์ ประสิทธิภาพ 80/80 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้ศึกษาได้ดำเนินการสร้างและพัฒนาหนังสือส่งเสริมการอ่านเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียน ชุด ใต้ฟ้าเมืองสยาม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 อย่างเป็นระบบตามขั้นตอนของการสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่าน และใช้วิธีการที่เหมาะสม โดยเริ่มตั้งแต่ขั้นตอนสำรวจปัญหา ซึ่งได้ค้นพบปัญหาจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ที่ต่ำกว่าเป้าหมายที่โรงเรียนกำหนดไว้ และปัญหาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ขาดสื่อการเรียนการสอนที่น่าสนใจและไม่เหมาะสม ผู้ศึกษาจึงได้ศึกษาหลักสูตรสาระการเรียนรู้ มาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัดของสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. 2552 : 9-23) ตลอดจนศึกษาเทคนิค วิธีการ หลักการ ทฤษฎีที่เป็นแนวทางและประโยชน์ต่อการสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่านตามรูปแบบการสร้างหนังสือที่ดีสำหรับเด็กและเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ผู้ศึกษาจึงกำหนดจุดประสงค์ในการสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่าน กำหนดชื่อเรื่องให้สอดคล้องกับเอกลักษณ์ของประเทศไทย เนื้อหาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 จัดทำหนังสือส่งเสริมการอ่านให้สอดคล้องกับหลักจิตวิทยาและพัฒนาการของเด็กตามลำดับขั้นการเรียนรู้ โดยมีภาพประกอบที่มีสีสันสวยงาม สามารถสื่อความหมายได้ดี สอดคล้องกับเรื่องราวในท้องถิ่นที่น่าสนใจให้นักเรียนสนใจ นักเรียนสามารถอ่านได้อย่างเพลิดเพลิน สนุกสนาน นอกจากนี้ในตอนท้ายของหนังสือส่งเสริมการอ่านทุกเล่ม ผู้ศึกษาได้นำเสนอ อ่านเพิ่ม เสริมความหมาย ซึ่งให้รายละเอียดชนิดของคำศัพท์ คำอ่าน และความหมายตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2542 เพื่อช่วยให้นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจมากขึ้น เมื่อจัดทำเสร็จสิ้นแล้ว ผู้ศึกษาได้นำหนังสือส่งเสริมการอ่าน นำเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ แล้วนำข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไข หลังจากนั้นนำไปทดลองใช้เพื่อหาประสิทธิภาพของหนังสือส่งเสริมการอ่านเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียน ชุด ใต้ฟ้าเมืองสยาม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยนำไปทดลองใช้แบบเดี่ยว แบบกลุ่มย่อย และแบบภาคสนาม เพื่อรวบรวมข้อมูล นำมาแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ของหนังสือส่งเสริมการอ่าน เพื่อให้ง่ายแก่การเข้าใจ เป็นที่ดึงดูดความสนใจของนักเรียน จากผลการศึกษาคั้งนี้จะเห็นได้ว่ากระบวนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียน ชุด ใต้ฟ้าเมืองสยาม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีความเหมาะสม สามารถพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียน ตลอดจนส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของดวงรัตน์ สาขะจันทร์

(2553 : 90) ที่ได้พัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความภาษาไทย โดยใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน ชุด คุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า หนังสือส่งเสริมการอ่าน ชุด คุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 81.00/82.75 สอดคล้องกับการศึกษาของ เรณู วารินสะอาด (2556 : 91-92) ที่ได้ศึกษาการสร้างและพัฒนาหนังสือส่งเสริมการอ่านเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ผลการศึกษาพบว่า ประสิทธิภาพของหนังสือส่งเสริมการอ่านเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ด้านกระบวนการคิด เป็นร้อยละ 85.31 และประสิทธิภาพด้านผลลัพธ์ คิดเป็นร้อยละ 84.17 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ กาญจนา สุริยะวิริยะ (2553 : 87) ที่ได้พัฒนาหนังสือส่งเสริมการอ่าน เรื่องประเพณีท้องถิ่น สกลนคร เพื่อฝึกทักษะการอ่านการเขียนภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 พบว่า หนังสือส่งเสริมการอ่านมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้

6.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียน ชุด ใต้ฟ้าเมืองสยาม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีค่าเฉลี่ยคะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียน ชุด ใต้ฟ้าเมืองสยาม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน ได้ผ่านการตรวจสอบ ประเมินความสอดคล้องจากผู้เชี่ยวชาญ ทำให้หนังสือส่งเสริมการอ่าน มีความน่าสนใจ เป็นสื่อที่เชื่อมโยงความรู้ไปสู่ทักษะการอ่านและการเขียนของนักเรียนได้ อย่างเป็นรูปธรรม แบบฝึกทักษะแต่ละเล่มมีตัวอย่างอย่างหลากหลายเพื่อช่วยให้นักเรียนเข้าใจ และสามารถปฏิบัติตามได้ง่าย เหมาะสมกับวัยและความสามารถของนักเรียน ซึ่งไม่ยากและไม่ง่ายจนเกินไป นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ นอกจากนี้ยังมีการประเมินหลังเรียน เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียน จากการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ ทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียน ชุด ใต้ฟ้าเมืองสยาม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 สูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับการศึกษาของพรเพ็ญ ชูหลิน (2556 : 80-82) ที่ได้ศึกษาผลการใช้แบบฝึกพัฒนาทักษะการอ่าน โดยใช้ตำนานพื้นบ้านท้องถิ่นภาคใต้ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/3

โรงเรียนอนุบาลตรัง ผลการศึกษาพบว่า ประสิทธิภาพของแบบฝึกพัฒนาทักษะการอ่านโดยใช้ตำนานพื้นบ้านท้องถิ่นภาคใต้ จากการทดลองภาคสนามกับประชากรกลุ่มตัวอย่างของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/3 โรงเรียนอนุบาลตรัง ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2556 จำนวน 30 คน ค่าเฉลี่ยร้อยละของคะแนน ระหว่างเรียน E_1 เท่ากับ 84.47 ค่าเฉลี่ยร้อยละของคะแนนหลังเรียน E_2 เท่ากับ 83.33 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียนโดยใช้แบบฝึกพัฒนาทักษะการอ่าน โดยใช้ตำนานพื้นบ้านท้องถิ่นภาคใต้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนการสอนโดยใช้แบบฝึกพัฒนาทักษะการอ่าน โดยใช้ตำนานพื้นบ้านท้องถิ่นภาคใต้ มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากและสอดคล้องกับงานวิจัยของ (กัณดา สุขกระจ่าง, 2550 : 81) ที่ได้ทำการศึกษาความสามารถในการอ่านคำของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ โดยใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านเพื่อการเรียนรู้ ผลการศึกษาพบว่า หนังสือส่งเสริมการอ่านเพื่อการเรียนรู้ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพเท่ากับ 90.09/86.33 ความสามารถในการอ่านคำโดยใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านเพื่อการเรียนรู้ หลังการเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

6.3 ความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดการเรียนรู้ โดยใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียน ชูด ใต้ฟ้าเมืองสยาม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.19, \sigma = 0.33$) ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก หนังสือส่งเสริมการอ่านเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียน ชูด ใต้ฟ้าเมืองสยาม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้น มีความแปลกใหม่แตกต่างจากหนังสือส่งเสริมการอ่านอื่น ๆ เพราะเนื้อหาใกล้ตัวนักเรียนและแบบฝึกทักษะในแต่ละเล่มจะมีเนื้อหาที่เกี่ยวกับจังหวัดภูเก็ตแทรกอยู่ด้วย นักเรียนได้ศึกษาเรียนรู้อย่างหลากหลาย มีรูปแบบและสีสันเหมาะกับวัยของนักเรียน ขนาดของตัวอักษรพอเหมาะกับเด็กวัย 10-12 ปี เนื้อหาสามารถอ่านเข้าใจง่ายประกอบกับแบบฝึกทักษะใช้ขั้นตอนง่าย ๆ ในเวลาสั้น ๆ นักเรียนมีอิสระในการคิดและเขียน ทำให้นักเรียนกระตือรือร้นที่จะเรียนอย่างต่อเนื่อง และเสริมสร้างนิสัยรักการอ่านและการเขียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปาจริย์ ญาณสูตร (2557 : 59-60) ที่ได้รายงานผลการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านพัฒนาการอ่านคำมาตราตัวสะกดไม่ตรงมาตรา ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านหนองไทร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 ผลการศึกษาพบว่า ประสิทธิภาพของหนังสือส่งเสริมการอ่านพัฒนาการอ่านคำมาตราตัวสะกดไม่ตรงมาตรา ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านหนองไทร มีประสิทธิภาพเท่ากับ 81.01/81.11 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นักเรียนมีความพึงพอใจต่อหนังสือส่งเสริมการอ่านพัฒนาการอ่านคำมาตราตัวสะกดไม่ตรงมาตรา อยู่ในระดับมากที่สุด และสอดคล้องกับงานวิจัยของจุฑามาศ ชัยสงคราม (2552 : 77) ที่ได้จัดกิจกรรม

การเรียนรู้กลุ่มร่วมมือแบบ STAD เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้านการอ่านจับใจความ โดยใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านประกอบผลการศึกษาค้นคว้าปรากฏว่า แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มีประสิทธิภาพ เท่ากับ 84.72/82.22 ค่าดัชนีประสิทธิผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มีค่าเท่ากับ 0.63 แสดงว่า นักเรียนมีความก้าวหน้าทางการเรียนรู้ คิดเป็นร้อยละ 63 นักเรียนมีการพัฒนาทักษะด้านการอ่านจับใจความคิดเป็นร้อยละ 82.22 และพิจารณานักเรียนเป็นรายบุคคล นักเรียนมีพัฒนาการด้านการอ่านจับใจความผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80 คิดเป็นร้อยละ 67 ซึ่งนักเรียนมีความก้าวหน้าทางการเรียนรู้และมีทักษะด้านการอ่านจับใจความเป็นอย่างดี และนักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยรวมอยู่ในระดับมาก

กล่าวโดยสรุปได้ว่า หนังสือส่งเสริมการอ่านเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียนชุด ใต้ฟ้าเมืองสยาม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีคุณภาพและประสิทธิภาพเหมาะสม ที่จะนำไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาคุณภาพของนักเรียนได้

7. ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษา ผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะที่อาจเป็นประโยชน์ต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ดังนี้

7.1 ข้อเสนอแนะทั่วไป

7.1.1 รูปภาพในแบบฝึกทักษะควรเป็นรูปภาพที่เหมาะสมกับวัยและความสนใจของนักเรียน เช่น รูปภาพกิ้งก่าคู่ เพราะสอดคล้องกับความสนใจของนักเรียน

7.1.2 การสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่าน ควรคำนึงถึงความเหมาะสมของกิจกรรม เนื้อหาความยากง่าย ความสามารถ ความชอบ และความสนใจของนักเรียน

7.1.3 การฝึกทักษะการเขียนของนักเรียน ครูต้องยอมรับในผลงานของนักเรียนทุกคน โดยให้การเสริมแรงด้วยวิธีการต่าง ๆ ช่วยเหลือนักเรียนที่ยังบกพร่อง และแจ้งผลการทำกิจกรรมแต่ละขั้นตอน ให้นักเรียนทราบเป็นระยะ ๆ เพื่อให้นักเรียนจะได้ทราบความก้าวหน้าของตนเอง

7.1.4 โรงเรียนควรสนับสนุนให้ครูผู้สอนสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่าน เพื่อใช้ เป็นสื่อประกอบการเรียนการสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ เพิ่มขึ้น

7.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

7.2.1 ควรใช้ของจริง เป็นสื่อในการเขียน เช่น ชุดย่ำหยา อาหารทะเล ขนม ไข่มุก เปลือกหอย และวัสดุต่าง ๆ ที่สามารถหาได้ง่ายให้นักเรียนดูและสัมผัสได้ เพื่อให้ นักเรียน ได้ฝึกเขียนจากสิ่งที่ได้เห็นทำให้นักเรียนเกิดจินตนาการเพราะได้สัมผัสกับของจริง

7.2.2 ควรนำสื่อเทคโนโลยี นวัตกรรม บทเรียนช่วยสอน เช่น ดี.วี.ดี คอมพิวเตอร์ ช่วยสอนและเรียนรู้ผ่านระบบ e-learning เป็นต้น

7.2.3 ควรมีการจัดทำหนังสือส่งเสริมการอ่านให้มีความหลากหลายรูปแบบ โดยนำสื่ออื่น ๆ มาประสม เพื่อกระตุ้นการเรียนรู้และสร้างเจตคติที่ดีให้กับผู้เรียน

7.2.4 ควรพัฒนาหนังสือส่งเสริมการอ่านเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียน ในการสอนเสริมให้นักเรียนที่เก่ง และสอนซ่อมเสริมนักเรียนที่ไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยเรื่องอื่น ๆ

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ, กระทรวงศึกษาธิการ. (2541). **ทักษะภาษานานาวิธี**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- _____. (2545). **มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- _____. (2545). **เอกสารประกอบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน คู่มือพัฒนาสื่อการเรียนรู้**. กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ.
- _____. (2551). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- _____. (2553). **แนวทางการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพฯ : ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). **คู่มือดำเนินการพัฒนา หลักสูตรพัฒนาการเปลี่ยนแปลงเพื่อรองรับการกระจายอำนาจสำหรับครูและศึกษานิเทศก์**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : คณะรัฐมนตรีและราชกิจจานุเบกษา ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กันตา สุขกระจ่าง. (2550). **การศึกษาความสามารถในการอ่านคำของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ โดยใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านเพื่อการเรียนรู้**. ปรินิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- กาญจนา สุริยะวิริยะ. (2553). **การพัฒนาหนังสือส่งเสริมการอ่าน เรื่องประเพณีท้องถิ่นสกลนคร เพื่อฝึกทักษะการอ่านและการเขียนภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- คชาภุช เหลี่ยมไธสง. (2546). **การเปรียบเทียบผลการเรียนรู้จากบทเรียนโปรแกรมการเรียนการสอนผ่านเว็บที่มีโครงสร้างต่างกันของนิสิตหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต**. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- จงดี กากแก้ว. (2551). **การพัฒนาบทเรียนการสอนผ่านเว็บ วิชานวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา**. สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตชุมพร.
- จินตนา ไบกาฮุย. (2542). **หลักเกณฑ์ในการจัดทำหนังสืออ่านเพิ่มเติม ในเอกสารประกอบการประชุมการจัดทำหนังสืออ่านเพิ่มเติม**. กรุงเทพฯ : ศูนย์พัฒนาหนังสือกรมวิชาการ.

- จุฑามาศ ชัยสงคราม. (2552). ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทย ด้านการอ่านจับใจความ
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านประกอบการเรียนรู้แบบร่วมมือ
เทคนิค STAD. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน :
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์. (2556). “การทดสอบประสิทธิภาพสื่อหรือชุดการสอน,” วารสารศิลปการ
ศึกษาศาสตร์วิจัย. 5 (1), 7 – 19.
- ฐะปะนีย์ นาครทรรพ. (2545). หนังสือเรียนสาระการเรียนรู้พื้นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้
ภาษาไทย ช่วงชั้นที่ 4 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เล่มที่ 1. นนทบุรี : ไทยร่มเกล้า จำกัด.
- ณัฐจิตู อิศระเสนีย์. (2549). ความพึงพอใจของประชาชนในการปฏิบัติงานของนายกและสมาชิก
สภาองค์การบริหารส่วนตำบลกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตร
มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.
- ดวงรัตน์ สาขะจันทร์. (2553). การพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาไทย
โดยใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน ชุดคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ สำหรับนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและ
การสอน : มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์.
- ถวัลย์ มาศจรัส และพรพุด เจนสุวรรณ. (2547). คู่มือความคิดสร้างสรรค์ในการจัดทำนวัตกรรม.
กรุงเทพฯ : ชารอักษร.
- นเรศ เปลี้นคำ. (2551). การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ โดยใช้
เทคนิคการเรียนรู้แบบเน้นงานปฏิบัติ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. วิทยานิพนธ์
ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษสำหรับผู้พูดภาษาอื่น :
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.
- นันท์มนัส คำเอก. (2551). ผลการจัดการเรียนรู้แบบเน้นงานปฏิบัติที่มีต่อความสามารถในการ
เขียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสวนผึ้งวิทยา จังหวัด
ราชบุรี. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษในฐานะ
ภาษาต่างประเทศ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- บ้านบางคู, โรงเรียน. (2557). รายงานประจำปีของสถานศึกษา ปีการศึกษา 2556. โรงเรียน
บ้านบางคู : ภูเก็ต.
- _____. (2558). รายงานการพัฒนาคุณภาพภายในสถานศึกษา ปีการศึกษา 2557. โรงเรียน
บ้านบางคู : ภูเก็ต.

- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). **วิธีการสร้างสถิติสำหรับการวิจัย.** (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์. (2549). **สถิติเพื่อการวิจัย.** (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ : จามจุรีโปรดักท์.
- ประสาธ สอนรมณ์. (2546). **การพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง มดแดง สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. การศึกษาค้นคว้าอิสระ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต หลักสูตร และการสอน มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.**
- ประสาธ อิศรปรีดา. (2547). **สารัตถะจิตวิทยาการศึกษา.** กรุงเทพฯ : นำอักษรการพิมพ์.
- ปาจริย์ ญาณสูตร. (2557). **รายงานผลการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านพัฒนาการอ่านคำมาตรา ตัวสะกดไม่ตรงมาตราของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4. โรงเรียนบ้านหนองไทร : ตรง.**
- ปานรวี ยงยุทธวิชัย. (2548). **นวัตกรรมการศึกษาชุด การอ่าน เขียน คิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์.** กรุงเทพฯ : ธารอักษร.
- พรเพ็ญ ชูหลิน. (2556). **รายงานผลการใช้แบบฝึกพัฒนาทักษะการอ่านโดยใช้ตำนานพื้นบ้านท้องถิ่นภาคใต้ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/3 โรงเรียนอนุบาลตรง. โรงเรียนอนุบาลตรง : ตรง.**
- พิชิต ฤทธิจรรณ. (2549). **ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์.** (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ : เฮ้าส์ ออฟ เคอร์มิสท์.
- _____. (2550). **หลักการวัดและประเมินผลการศึกษา.** (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ : เฮ้าส์ ออฟ เคอร์มิสท์.
- พิสนุ พองศรี. (2551). **วิจัยชั้นเรียน : หลักการและเทคนิคปฏิบัติ.** (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ : ด้านสุขภาพการพิมพ์.
- ไพพรรณ อินทนิล. (2546). **เทคนิคการเล่านิทาน.** กรุงเทพฯ : ชมรมเด็ก.
- ภพ เลหาไพบูลย์. (2542). **แนวการสอนวิทยาศาสตร์.** (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- ไมตรี บุญทศ. (2549). **คู่มือการทำวิจัยในโรงเรียน.** กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- ระวีวรรณ ศรีครามครัน. (2552). **เทคนิคการสอน.** กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- รังสิมันต์ ฉิมรักษ์. (2550). **การเขียนหนังสือส่งเสริมการอ่าน.** กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.

- รัชนก แสงภักดีจิต. (2548). “การเพิ่มทักษะการอ่านภาษาต่างประเทศให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น,”
วารสารนวัตกรรมการเรียนการสอน.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2546). พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถานพ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ :
นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์.
- รุ่งเพชร ต.ศิริวานิช. (2550). ผลของการใช้เทคนิคแผนผังความคิดเพื่อพัฒนาความสามารถ
การเขียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5. วิทยานิพนธ์การศึกษา
มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- เรณู วารินสะอาด. (2556). รายงานการสร้างและพัฒนาหนังสือส่งเสริม การอ่านเพื่อพัฒนาทักษะ
การอ่านและการเขียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1. โรงเรียน
บ้านควนไม้ดำ : ตรัง.
- ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ. (2548). เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา. (พิมพ์ครั้งที่ 9).
กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- วรรณิ โสมประยูร. (2544). การสอนภาษาไทยระดับชั้นประถมศึกษา. (พิมพ์ครั้งที่ 4).
กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- วันทา สุขโสม. (2551). การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง การอ่านจับใจความ โดยการใช้คำถามตาม
แนวคิดของบลูม (Bloom) กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6.
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัย
มหาสารคาม.
- วิกานดา จักรอสิราพงศ์. (2553). การสร้างแผนการจัดการเรียนรู้การอ่านและการเขียน
ภาษาอังกฤษ โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนภาษาอังกฤษแบบองค์รวม สำหรับนักเรียน
ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์. (2549). การพัฒนาการเรียนการสอนภาควิชาหลักสูตรและการสอน.
มหาสารคาม : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ศิรินาถ ศิริโชติ. (2550). รายงานวิจัยการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน เรื่องประเพณีการเล่นของ
เด็กไทย จังหวัดสงขลา เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้
ภาษาไทย. สงขลา : โรงเรียนเทศบาล 2 (บ้านหาดใหญ่).
- ศิวัช ฟูบินทร์. (2550). ความพึงพอใจของผู้ให้บริการและผู้รับบริการตามโครงการปรับขยายเวลา
การให้บริการประชาชนของกระทรวงมหาดไทย. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตร
มหาบัณฑิต การบริหารและพัฒนาประชาคมเมืองและชนบท มหาวิทยาลัยราชภัฏ
อุตรดิตถ์.

- สมนึก ภัททิยชนี. (2544). การวัดผลการศึกษา. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กอสินธุ์ : ประสานการพิมพ์.
- _____. (2547). เทคนิคการสอนและรูปแบบการเขียนข้อสอบแบบเลือกตอบ. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กอสินธุ์ : ประสานการพิมพ์.
- _____. (2549). การวัดผลการศึกษา. กอสินธุ์ : ประสานการพิมพ์.
- สมุทร เซ็นเซาวิช. (2545). เทคนิคการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- _____. (2549). เทคนิคการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ. (พิมพ์ครั้งที่ 11). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สวัสดิ์ สุขโสม. (2551). การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เรื่องการอ่านและการเขียนสะกดคำไม่ตรงมาตราตัวสะกด โดยใช้แบบฝึกกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2. การค้นคว้าแบบอิสระ ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2531). **บัญชีคำพื้นฐานที่ใช้ในการเรียนการสอนภาษาไทย.** (อัดสำเนา).
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2552). **ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.** กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สุดารัตน์ จินประโคน. (2547). สถิติประยุกต์ทางพฤติกรรมศาสตร์. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ จุฬาลงกรณ์.
- สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์. (2540). การเขียนเพื่อการสื่อสาร. กรุงเทพฯ : พัฒนาการศึกษา.
- _____. (2547). **หลักและวิธีสอนอ่านภาษาไทย.** กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- สุภัทรา ราชานต์. (2551). **ผลของการจัดการเรียนรู้แบบเน้นงานปฏิบัติที่มีต่อความสามารถด้านการเขียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนพระหฤทัยคอนแวนต์.** ปรินญาณิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษในฐานะภาษาต่างประเทศ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุภัทรา อักษรานุเคราะห์. (2542). การสอนทักษะทางภาษาและวัฒนธรรม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุภาลักษณ์ นครศรี. (2540). **ปฏิสัมพันธ์ระหว่างลักษณะของเรื่องที่อ่านกับภาษาที่ใช้ในแบบสอนที่มีต่อความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ ของนักศึกษาคณะวิศวกรรมศาสตร์ชั้นปีที่ 1 สาขาเทคโนโลยีพระจอมเกล้า. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.**

- สุรัสวดี อัจฉนนท์ลา. (2549). การพัฒนาฐานความรู้เพื่อการอ่านภาษาอังกฤษ สำหรับกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) ช่วงชั้นที่ 4. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สุวิทย์ มูลคำ และคณะ. (2549). การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการคิด. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัดภาพพิมพ์.
- สุวิทย์ มูลคำ. (2547). กลยุทธ์การสอนคิดวิเคราะห์. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ : ภาพพิมพ์.
- เส็นีย์ วิลาวรรณ. (2544). หนังสือสาระการเรียนรู้พื้นฐาน พัฒนาทักษะภาษาไทยกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ช่วงชั้นที่ 3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- เสาวลักษณ์ ตรองจิตร. (2547). การพัฒนาแผนการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ วิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- อภิรักษ์ สิริรัตนจิตต์. (2549). การพัฒนาความสามารถด้านการเขียนเชิงสร้างสรรค์ โดยการใช้ตัวตลกหนังตะลุงของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต.
- อัจฉรา ชิวพันธ์. (2556). ศิลปะการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยระดับประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : เมนพับลิชชิง.
- อัจฉรา วงศ์ไธรร. (2538). แนวทางการสร้างข้อสอบภาษา. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อาภรณ์ ใจเที่ยง. (2550). หลักการสอน. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- อุไร ยาพิมาย. (2550). ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โดยใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน เรื่อง ใหมมติที่หนองบัวคำ สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- Alderson, Charles J. (1984). **Reading in a Foreign Language: A Reading Problem or a Language Problem?** Charles J. Anderson and Alexander H. Urquhart (Eds.). Reading in a Foreign Language. London : Longman.
- Anderson, N.J. (1991). **Exploring Second Language Reading : Issues and Strategies.** Boston : Heinle & Heinle
- Burmeister.Lov E. (1974). **Reading Strategies for Secondary School Teachers.** Massachusetts :Addisom-Wesley Publishing Co,Inc.

Cruikshank. (1995). **The act of teaching**. New York: McGraw-Hill.

Rogers T. Lenon. (1972). **Scripts and literacy: Reading and learning to read alphabets, syllabifies and characters**. London: Kluwer Academic Publishers.

Rubin. (1993). **A Practical Approach to Teaching Reading 2,nd. ed**. New York : A Simon & Schuster, Inc.

Smith, James E. (1973). **The Learning Activity Packages. in Learning Packages in American Education**. New Jersey Educational: Technology Publications.